

JEROEN JANSSEN ~ PIETER VAN OUDKENSSEN

De WRAAK van BAKAME

OOGA CHTEND

JEROEN JANSSEN ~ PIETER VAN OUDHEUSDEN

De WRAAK van BAKAMÉ

O O G A C H T E N D

Met dank aan mijn vrouwke Els Schneiders voor de lettering en het eindeloze geduld met mij,
Tinne Kieckens voor de Frwandese titeltjes, Hilde Baele voor de vele nuttige weetjes en grappige verhalen, Pater Gustaaf Van Acker (1868-1904) voor het opschrijven van de verhalen van Kaloeloe, Ann De Winne die alles in 't Frans vertaalde en samen met Vincent Henry en Francis Adam van La Boite à Bulles het boek in een stroomversnelling bracht, Pieter en Annette, Johan, en alle mensen bij het VFL.

J.J.

Voor Annette, met dank voor alle dagen.

P.v.O.

De wraak van Bakamé

Tekeningen: Jeroen Janssen
Tekst: Pieter van Oudheusden
Lettering: Els Schneiders

Uitgegeven met productiesteun van het Vlaams Fonds voor de Letteren
waarvan de tekenaar ook een werkbeurs ontving.

Uitgeverij Oogachtend 2010, 320 p
www.oogachtend.be

D/2010/9174/4
ISBN 9789077549612
NUR 360

Vormgeving: Dream Team
Druk: Artes Gráficas Campher, S.L., Spanje

© 2010 Uitgeverij Oogachtend, Leuven
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en de auteurs.

BABWYE
 IMPYISI
 BATI
 AMAYIRA
 YAPPUYE
 ITI·NA·HA
 HANDI
 NALI
 NSANZWE
 NGENDA
 NIJORO

MEN ZEGT
 TEGEN DE HYENA:
 DE WEGEN ZIJN VERSPERD,
 EN HIJ ANTWOORDT:
 'IK KAN MIJ NIET SCHIELEN
 IK BEN GEWOON
 'S NACHTS
 TE REIZEN.

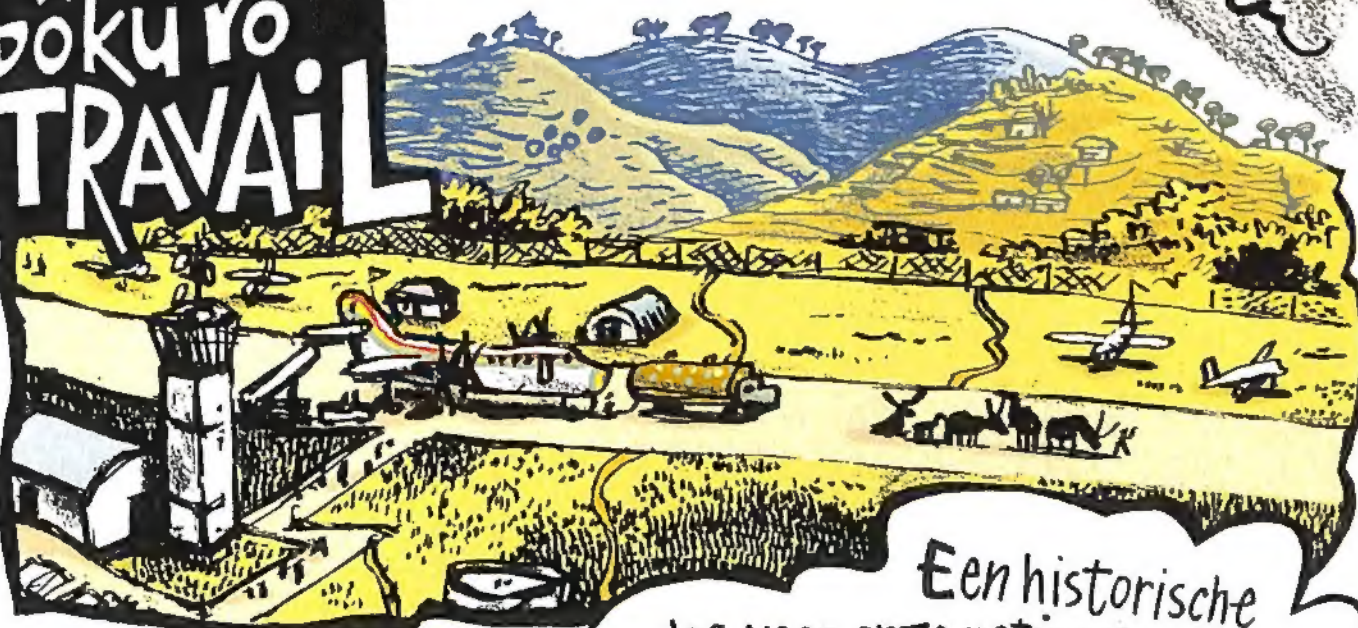
IMIGANI · 601

ZEGT MEN TEGEN EEN PERSOON DIE WAARSCHUWINGEN
 VAN ANDEREN IN DE WIND SLAAT.

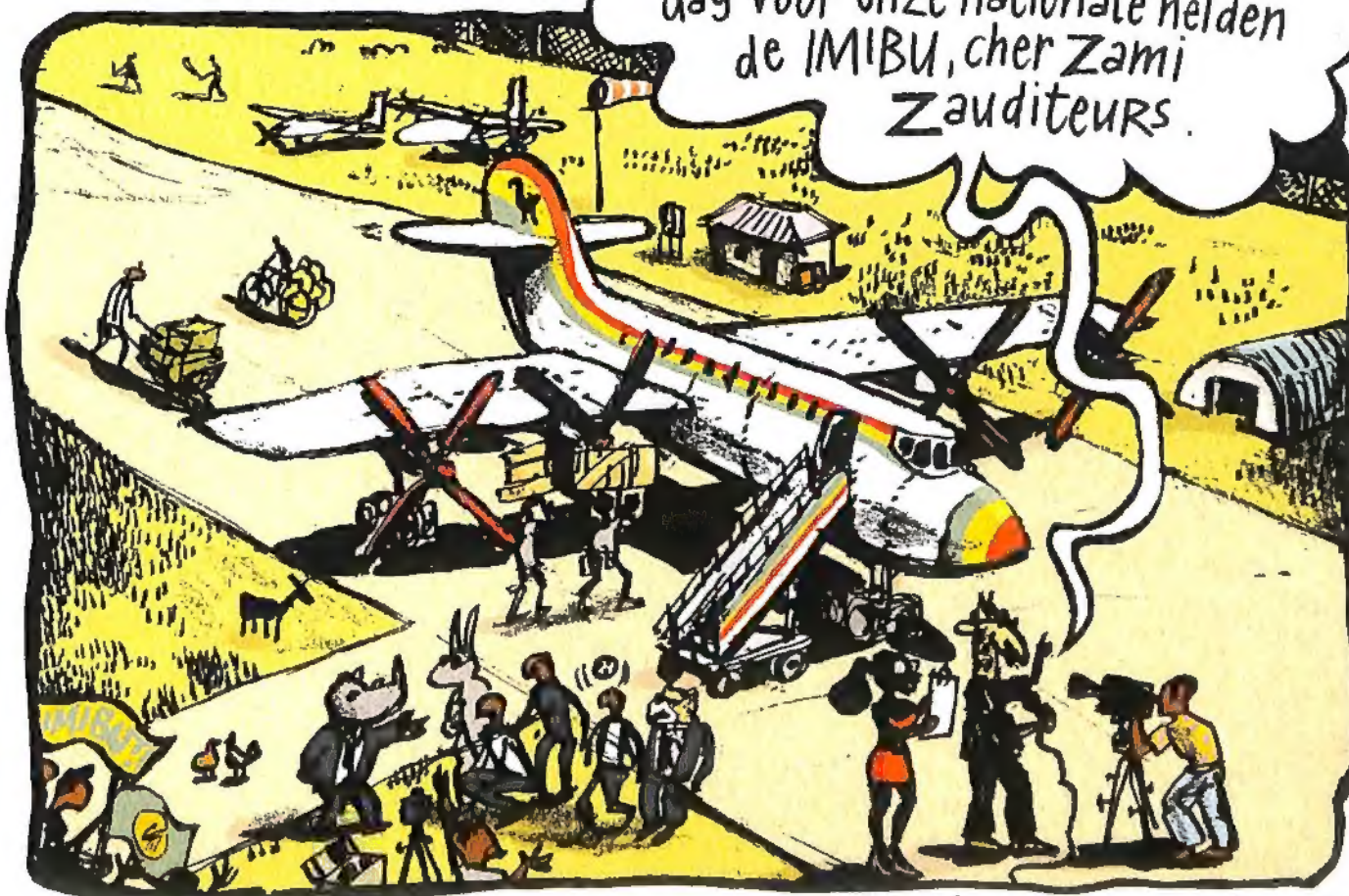
'Zij waren mans genoeg om de duisternis het hoofd te bieden.'

uit *Hart der duisternis*, Joseph Conrad

INTANGIRIRO★ Ki komanse mare aura bôku rô TRAVAIL

Een historische
dag voor onze nationale helden
de IMIBU, cher Zami
Zauditeurs.

★ PROLOG: Een slecht begin geeft heel veel werk

Vanaf deze Luchthaven vertrekken
zij om de sportieve oorlog
te verklaren...

... aan de elf vande République du Bon
Voisinage. Een overwinning
opent voor onze natie...

... de slagboom naar de COUPE D'AFRIQUE
DES NATIONS, tot voorheen een onwankelbare
barrière.

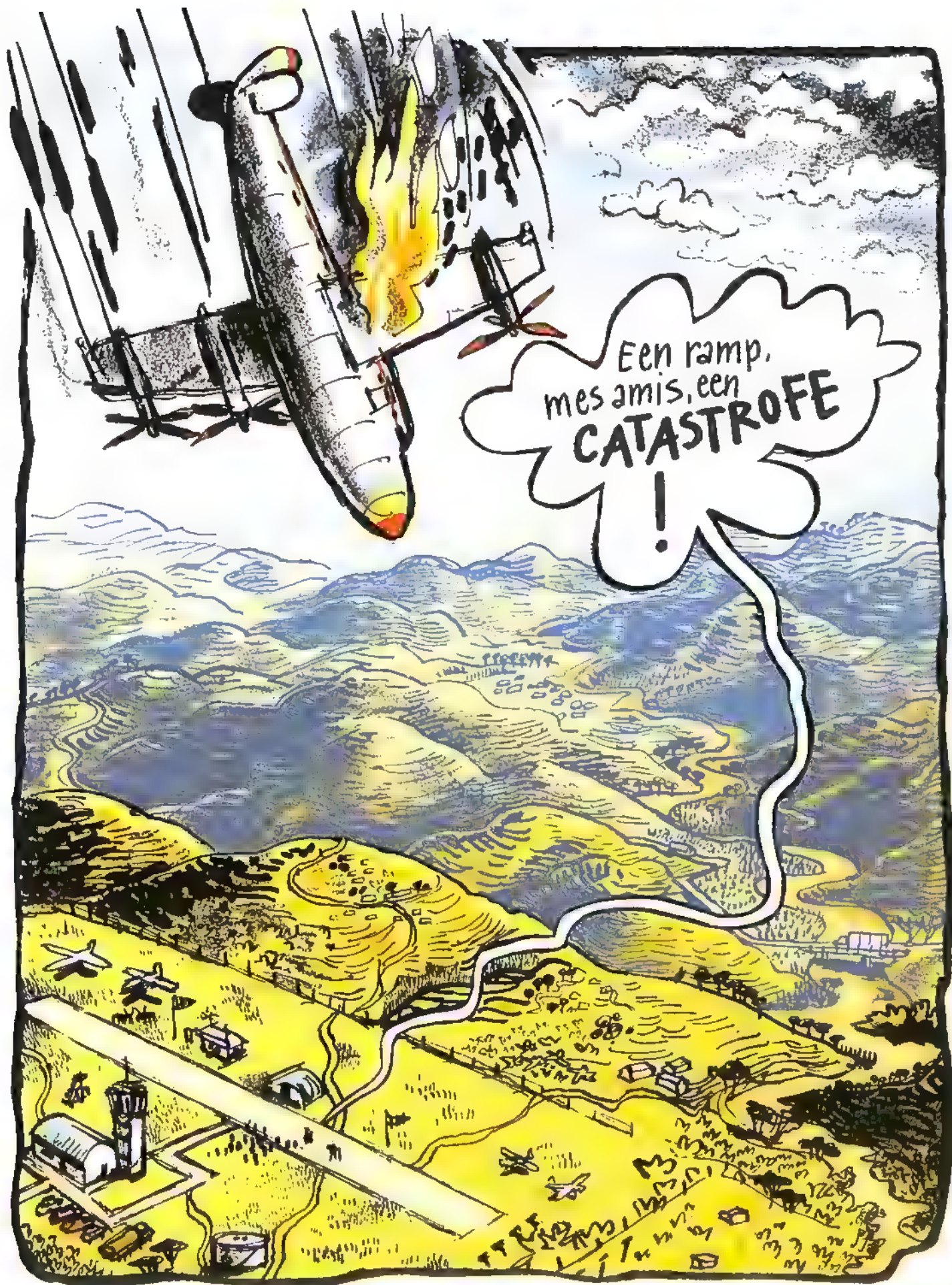
Het gevecht zal
meedogenloos zyn,
mes amis...

... ik ben met stomheid geslagen, er zijn geen woorden om mijn verbijstering

over mijn lippen te krijgen... onze nationale geschiedenis is...

... getroffen door een zwarte, zwarte bladzyde...

Hij zegt dat...

WAT GEBEURT ER?
WAT GEBEURT ER?

... dat het toestel met alle IMIBU aan boord...

...kort na de start is neergestort, waarschijnlijk door een mechanisch defect.

IK ZET HET EVEN
VOOR JULLIE
OP EEN RIJTJE...

GEEN IMIBU, GEEN
WEDSTRIJD!

GEEN
WEDSTRIJD, GEEN
OVERWINNING!

GEEN OVERWINNING,
GEEN **GELD!**

Daar is geen speld tussen te krijgen. De gokkers druipen af, met hangende pootjes en de staart tussen de benen.

Maar IEMAND zal boeten voor hun verlies.

Op wie kunnen ze hun schade verhalen?

CHAPITRE Daroker: on présente za fagitiri à Mpyisi et on ishyuze Sonépluze.

DE WONING VAN MPYISI,
EEN TOONBEELD VAN HUISELYK
GELUK ...

Sprekend
z'n vader
...

★ HOOFDSTUK: Waarin Hyena de rekening
gepresenteerd krijgt en zijn vrouw het gelag betaalt.

Daar zijn mijn vrienden.
Ik moet weg voor zaken.

HONK
HONK

Zaken?
dat kennen
we.

Nee,
Zaken-zaken

Het soort
waarbij je
je broek
aanhoudt,
bedoel je?

't Wordt tijd dat
jij je herinnert
aan wie je
de auto
hebt
uitgeleend.

Het schiet me
wel weer te binnen.

Iedereen weet dat jÿ het
vuur van een vrouw in één
nacht vele malen kunt
opstoken.

Ja, dat is zo.
Hè, hè.

Je bent
een BEEST.

Jÿ zegt het,
Haas.

Zul je voor-
Zichtig met haar zijn?
Er is nog nooit een tuinman langs
geweest om haar
ontluikende roos water
te geven.

ECHT
WAAR?

Eén VOORWAARDE, vriend.
Als haar neef ben ik verantwoorde-
lijk voor haar welzijn. IK heb mijn
oom en tante moeten beloven haar
vóór MIDDERNACHT thuis te
brengen...

... Dat lukt alleen
als ik je auto
mag lenen.

Ik vertrouw je niet, Haas.

Dat is JOUW
probleem.

IK krijg 'm morgen-
ochtend terug,
hè?

Beneveld door
de WHISKY en de
mooie woorden
vertrok MPYSI
met Bakamies
bevallige
nichtje aan
zijn arm.

Die nacht had de alcohol
zijn uitwerking niet gemist.

SEDERTIEN WAS HYENA AAN-
GEWEZEN OP DE BENENWAGEN
EN OP DE TOESCHIELYKHEID
VAN VRIENDEN. MAAR AAN DIE
WANTOESTAND ZOU VANDAAG EEN
EINDE KOMEN, HAD HY ZICH
VOORGENOMEN.

Ze weten de Haas
te vinden. Rond deze tijd houdt hij
de welgeschapen IMMACULÉE
gezelschap, de echtgenote
van zijn goede vriend
PAPA MBOGO.

Als sappelende midden-
stander kan Mbogo haar niet altijd de
aandacht schenken waarop een vrouw in
de bloei van haar leven recht
heeft.

Target op half
Zeven.

Jésus. Vous savez...

Was dat
makkelijk of
niet? Gewoon de
juiste toon vinden.

Zo groot
is de haven niet,
we vinden 'm
gauw genoeg.

Als de lak
maar niet
beschadigd is.

Zie het positief.
De lak zit er nog op.

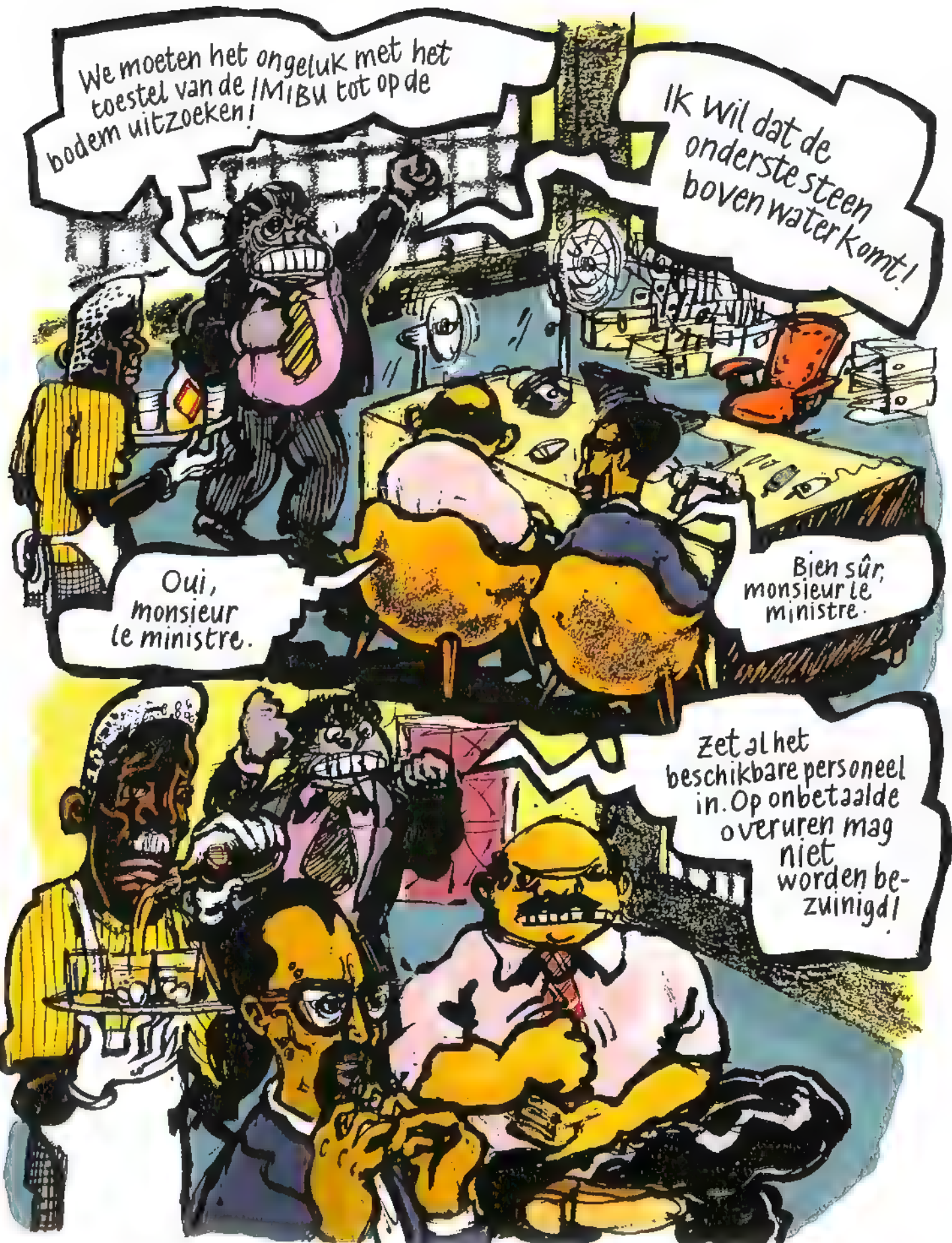
Maar dat is zo ongeveer het enige.

DAARMEE ZOU DE GESCHIEDENIS
TEN EINDE ZYN GEWEEST, WARE HET NIET DAT HET MUISJE
NOG EEN STAARTJE KREEG. MAAR ZOVER IS HET NOG NIET.

INTUSSEN IN DE HOOFDSTAD ...

Messieurs, ik wil
re Sultaten zien, re Sultaten
met de hoofdletter S van
succes!

We moeten het ongeluk met het
toestel van de IMIBU tot op de
bodem uitzoeken!

Ik wil dat de
onderste steen
boven water komt!

Oui,
monsieur
le ministre.

Bien sûr,
monsieur le
ministre.

Zet al het
beschikbare personeel
in. Op onbetaalde
overuren mag
niet
worden be-
zuinigd!

Monsieur Le
Préfect, wat weten
we intussen?

Intensief onderzoek
van mij, daarbij ge-
steund door monsieur
LE SOUS-PRÉFECT,
ici présent, toonde
de toedracht van
het noodlottige onge-
val zynde als
volgt...
ahem...

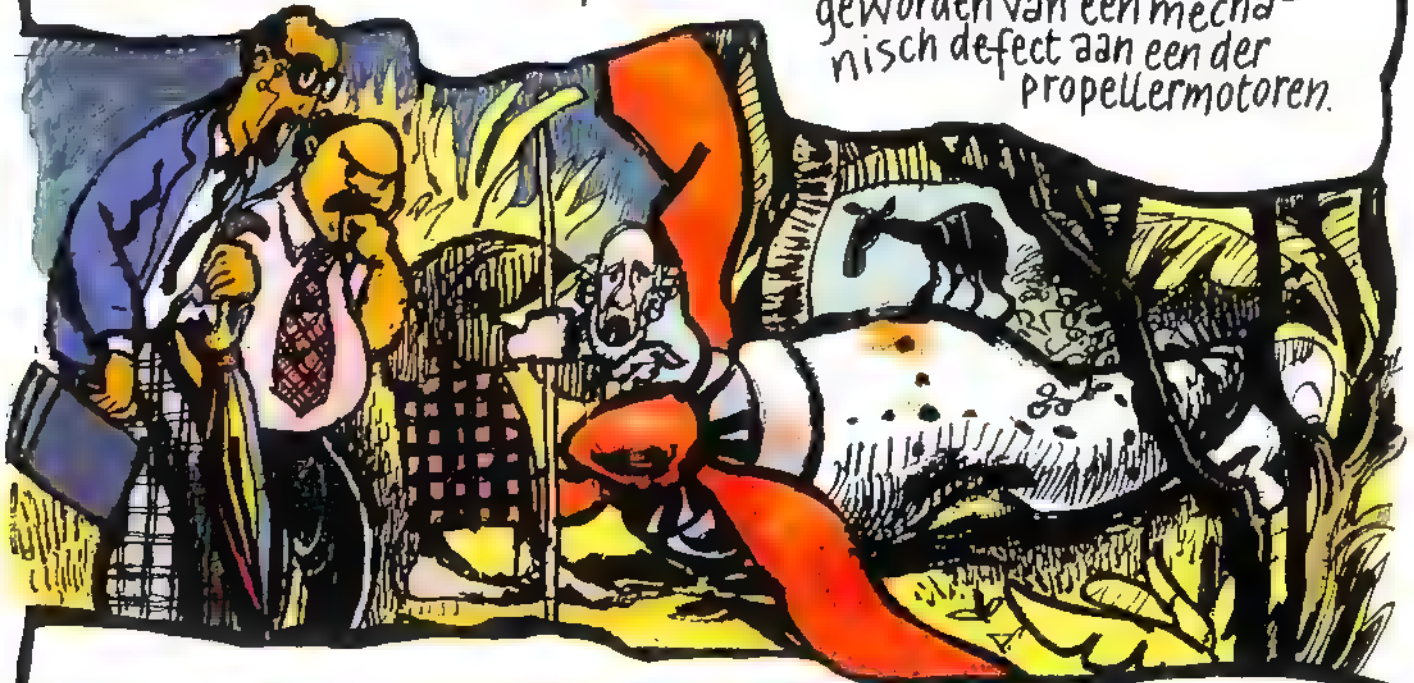
vive
les imibu

... het vliegtuig dat als zynde geacht werd onze
nationale helden de IMIBU...

rechtstreeks
te voeren
naar een
volgende trede in hun
ZEGERYKE opmars
naar de Coupe d'Afrique
des Nations.

TER ZAKE, man
TER ZAKE!

... dit vliegtuig is, zoals zijnde nu komen vast te staan na onvermoeibaar speurwerk ter plaatse des onheils, het slachtoffer geworden van een mechanisch defect aan een der propellermotoren.

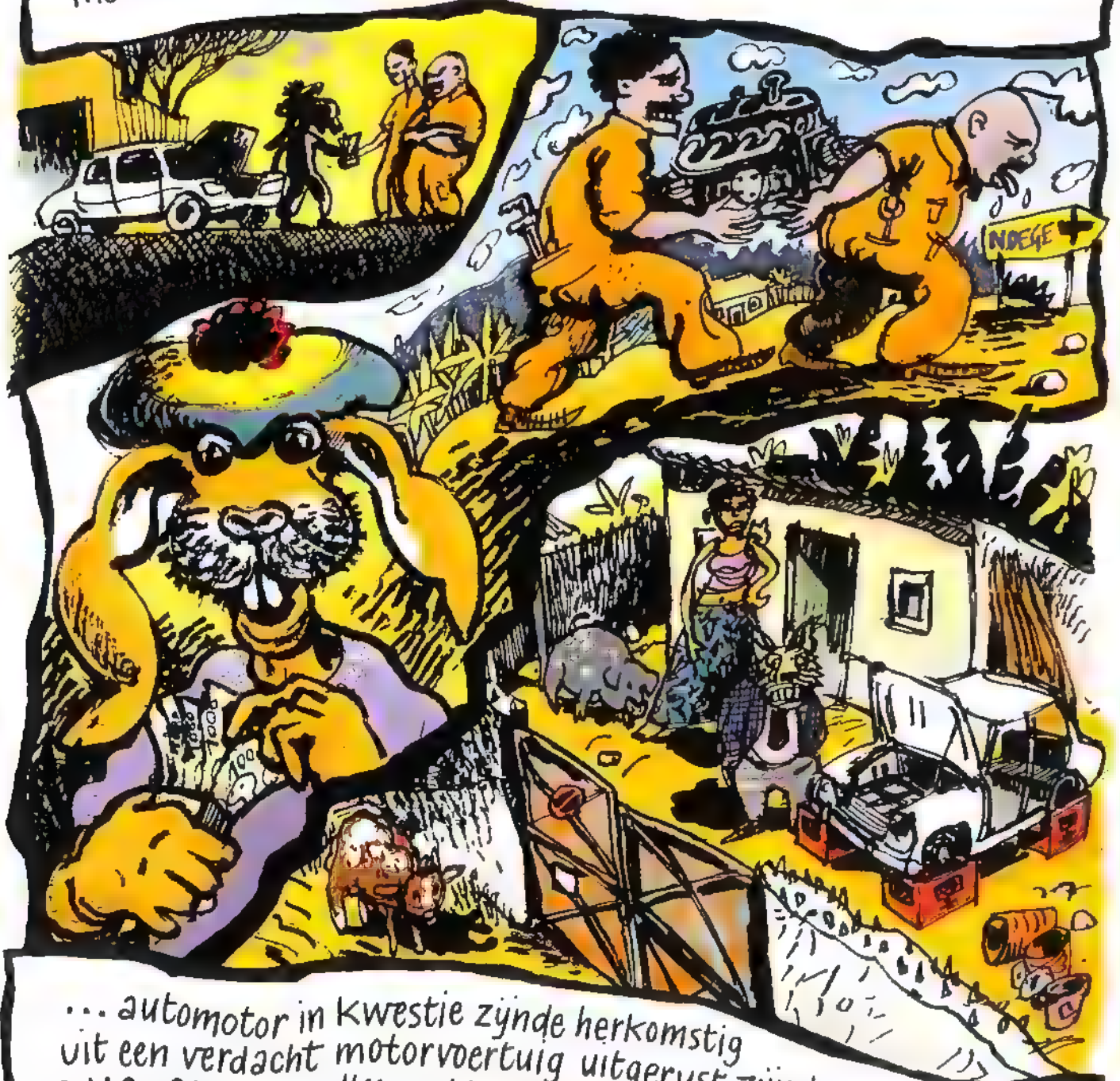

Verhoor van de Heer Donatien Akimbo en zijn neef Amadé, beiden zijnde belast met de goede staat van het vliegend materieel,

bracht na enige aandrang aan het daglicht dat genoemde motor in kwestie zijnde daags tevoren vervangen geworden is.

... Echter, bij tijdelijk tekort aan onmiddellijke voorradigheid van de vereiste onderdelen, niet door reglementair materiaal doch door een tweedehands verworven automotor...

... automotor in kwestie zijnde herkomstig uit een verdacht motorvoertuig uitgerust zijnde met matricule **NIQ-69** naar welks rechtmatige bezitter momenteel langs gerechtelijk-technische weg met alle daartoe geeigende middelen een diepgravend onderzoek wordt ingesteld.

In een land waar alleen armoede gratis is en Zelfs LIEFDE
geld kost, is elke kleine bijverdienste meer dan welkom.

De gevolgen laten niet lang op
zich wachten...

... Volgens betrouw-

bare bron van onze Krant binnen de boezem van het
ministerie zou het verongelukken van het toestel van onze
nationale helden de IMIBU te wijten zijn aan een
defecte motor
afkomstig ...

... van een particulier
voertuig met kenteken NIQ-69.
De politie stelt een onderzoek in.

Wacht'ns
...

NIQ-69...

... da's de ouwe
PEUGEOT van m'n zwager.

En ik weet nog aan wie
hij die tape-cul
verkocht heeft...

We zullen zien of
KADAVERBEK thuis is.

Het toeval wil dat KADAVERBEK
zelf intussen op zoek is naar een
nieuw stel wielen. Daarvoor
neemt hij de kortste weg.

Hij wendt zich tot zijn schoonvader NTARE, tevens
burgemeester van BURUSERI.

We gaan's kijken welke
illegale voertuigen er de
laatste tijd zoal in be-
slag zijn genomen.

Kom mee
naar het depot.

Dat kunt u niet menen! Moet ik daarin uw dochter en kleinkind vervoeren? Iedereen zal zeggen: als de burgemeester zijn plicht als vader, schoon- en grootvader verwaarloost...

... wat hebben wij dan van hem als burgervader te verwachten?

Hm.

IN ZYN GLOEDNIEUWE BLITSBAK AANVAARDT MPYISI DE
TERUGWEG, ZORGeloos ALS EEN ZONSOPKOMST EN
ZONDER ENIG VERMOEDEN...

... VAN WAT HY BY THUISKOMST ZAL AANTREFFEN ...

Een stelletje woestelingen
die beweerden dat ze nog geld
van je kregen. Vanwege een of
andere halfgare kwestie
met een Kenteken en een
weddenschap. Toen ze
merkten dat jy niet
thuis was, sloegen ze alles
kort en klein...
en dat was pas het begin...

TEGEN DE TYD DAT MPYISI'S TRAGE HERSENEN EEN en EEN BY ELKAAR
HEBBEN OPGETELD, IS FLEURETTE AL TERUG BY HAAR FAMILIE MET
MEDENEMING VAN KLEINE ACHILLE, ZYN VADERS OOGAPPEL. MPYISI
BESEFT MAAR AL TE GOED AAN WIE HY ZYN ONGELUK TE DANKEN HEFT...

CHAPITRE: D

arokeri MPYISI rankontere bôku
za dangé nyinshi aroke ke ro RIÈVURE
(wapi reka da) on no ro VWWA niri pari!

ONDANKS DE LOME HITTE BUITEN...

Raak me
niet aan!

Maar, liefje...

... HEERST IN HUIZE HYENA EEN YZIGE KOUDE...

★ HOOFDSTUK: Waarin de hyena vele gevaren trotseert en de haas schittert door afwezigheid.

RUST EN REDE ZIJN VER TE ZOEKEN.

IK kon er
NIETS aan
doen, heus.
En ik heb
de daders
eigenhan-
dig gestraft.

In je
eentje,
hè?

Eh,
met hulp
van de
politie
natuur-
lijk.

Je weet even goed als ik wie de ware schuldige is. De enculé die zijn voeten afveegt aan ons huwelijksgeluk...

...die jou als deurmat gebruikt, bedoel je. Praat voor jezelf. Je laat over je lopen, jü. LAMLVL die je bent.

Nou, dat woord is niet op z'n plaats. Ik bewijs je graag het tegendeel, hēhē.

Ga maar naar je
hoeren! Mogen
ze allemaal de
ziekte krijgen.
Liever nog van-
daag dan morgen!

Een echte man
had de eer van zijn
vrouw gewroken en
haar naam gezuiverd.

En de
HEKS?
Je zou
toch
naar haar
toe gaan?
Wat zei
ze?

Dat haar
eigen magie
niet krachtig genoeg
is om ons probleem
uit de wereld te helpen,
maar ze wist
een oplossing...

... één man kan ons helpen.

Hyena weet wie ze bedoelt. De naam komt niet over zijn lippen en hij huivert bij de gedachte alleen al.

Was... was
dat het enige
dat ze kon
verzinnen?

Er...
er is vast
... er moet
...

Bewijs voor
één keer
dat je een
vent bent,
PANTOUFLARD
van mijn
kloten.

DE NAAM DIE HYENA NIET DURFT
UITSPREKEN (en hij is be-
slist niet de enige)...

BWANA KERO, de grote
toveraar...

Er wordt gefluisterd dat hij in een ver, heel
ver verleden een **Witte Pater** was ...

... en dat hij al bijna honderdvijftig jaar oud is,
maar dat hij nog altijd stoot als een buffel
en brult als een leeuw...

... Er wordt gefluisterd
dat hij afkomstig is uit een
verre stad, waar water door
de straten stroomt, het
hele jaar lang...

... Er wordt gefluisterd dat
hij meer zonen heeft dan het land
heuvels telt...

... Er wordt gefluis-
terd dat hij evenveel
mannen heeft gehad
als vrouwen en
dat hij jong blijft
door hen leeg te
drinken als een
kokosnoot...

... Er wordt gefluisterd dat
hij een dode is
die weigert te
sterven...

...Er wordt zoveel gefluisterd
dat het beter is er geen aandacht
aan te besteden.

Heeft de heks ook gezegd
waar hij
woont?

Ik neem aan dat
hij niet in het
telefoonboek
staat.

Ergens in het
NOORDEN. Meer
wist ze ook niet.

Daar ben ik
mooi mee.

Kun je
dan
NIETS
zelf
?!

Goed, goed. IK kom er wel achter.
Naar het noorden, daar zie ik
dan wel verder.

Jij bent nu de
MAN in huis,
ventje.

Het zal
weinig
verschil
maken.

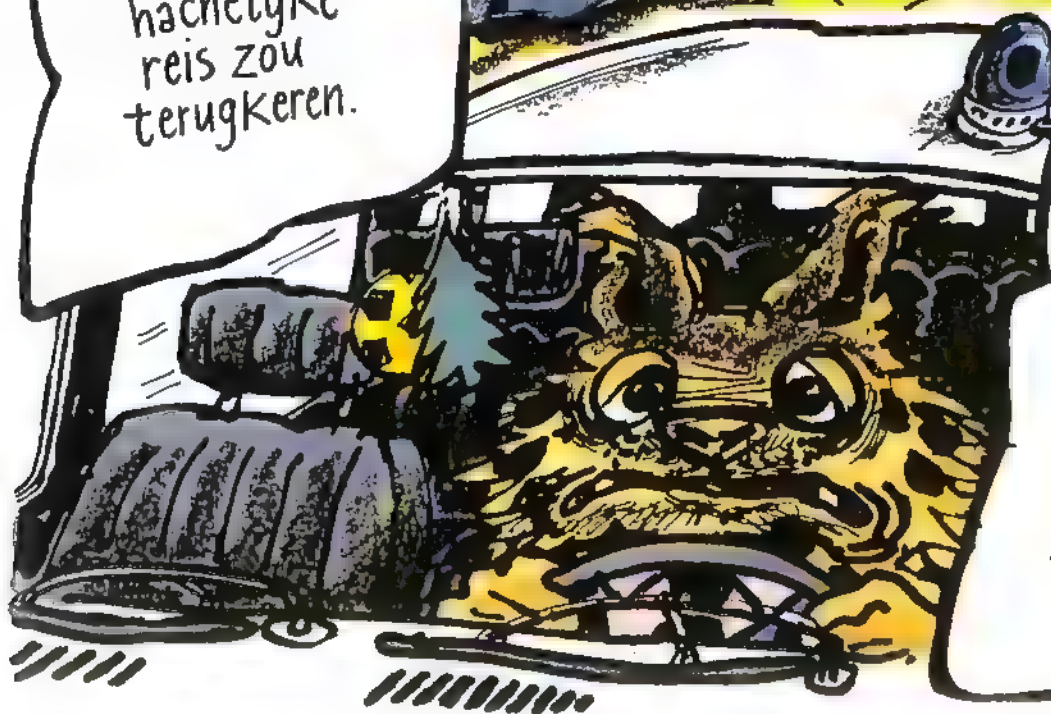
En kom niet met lege
handen terug, he!

Hyena hield
ernstig rekening
met de mogelijk-
heid dat hij
niet van zijn
hachelijke
reis zou
terugkeren.

Wie kon
zeggen wat
hij daar in
het duistere
barbaarse
noorden zou
aantreffen

Hij zou kennismaken met andere streken, andere volken,
andere gebruiken.

En tegelijk zou hij ontdekken dat mensen, ongeacht
waar je komt...

... ongeacht wie je bent
en wat je doet...

... niet wezenlijk van elkaar verschillen...

Als dit
maar niet
te veel tijd
gaat kosten.
Hopelijk
...

...rijdt die
chauffeur
een beetje
door.

Zeg, kunnen
we nog niet
weg?

Nog
één
passagier.
Schuif
even op,
zenuwpees.

i'kanan n'bila narala

n'bon'bobila kanfalani yana sarile

Bi kam ben lou

donkegra

Dan niet, je moet
het zelf weten, mon chou.

Ah Ah

Er
bestaan
geboren
reizigers
...

Visje?

... maar
MPYISI heeft
inmiddels
vastgesteld
dat hijzelf
niet tot
die categorie
behoort.

Imadji i ma
yele

Ikanan
n'bila
nara ro

N'bo'n'bolo
bila

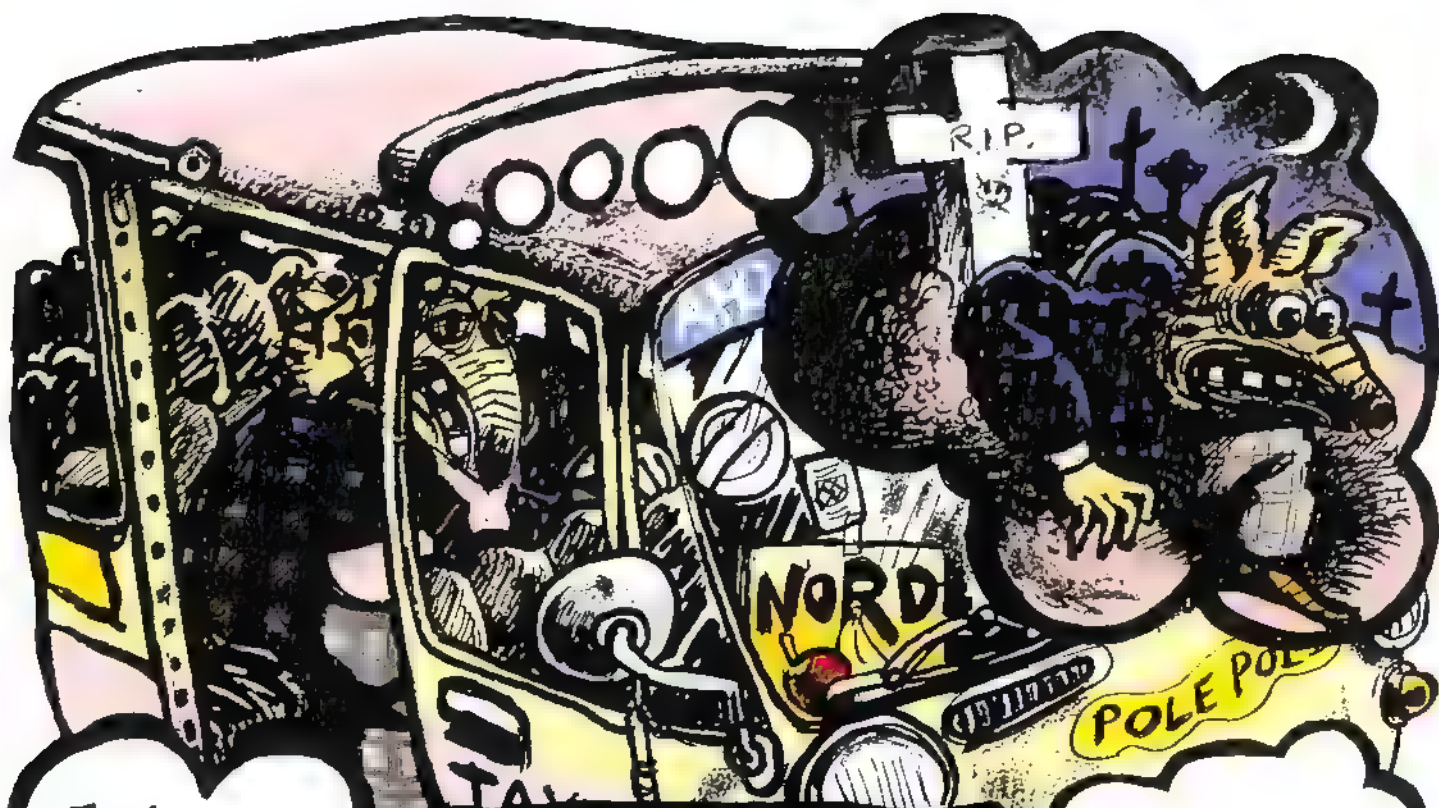
Mon beau
gaillard,
ben je daar
nog ?

Ah,
je
had je
ver-
stopt,
hè ?

Z...
Zijn we er
al?
W...
waar
is
ieder.
een?

YéKé,
YéKé...
vanaf
hier ben
jij mijn
ENIGE
passagier.

Naar het
noorden...

YéKé
YéKé!

... en MPYISI raakt alsmaar verder
van huis ...

A comic illustration of a man and a crocodile by a campfire in a jungle at night. The man, wearing a helmet and a jacket, is sitting on the left, looking towards the crocodile. The crocodile is on the right, looking back at the man. A bright campfire is between them. The background is a dense jungle with tall trees and a full moon in the sky.

Ik
ben niet
mijn hele leven
chauffeur
geweest.

Het heeft
te maken met
mijn vader, die
één vader
van
vele
zonen
is...

Dat heb ik gemerkt.
Hoe ben je achter
het stuur van een taxi
terechtgekomen?

Laat me raden.

...Bwana Kero.

Waarom is iedereen zo bang van hem?

Jij weet niet wie hij is.

Een of andere toveraar.

Ik zal je het hele verhaal vertellen. Vanaf het begin, nog voordat ik geboren werd...

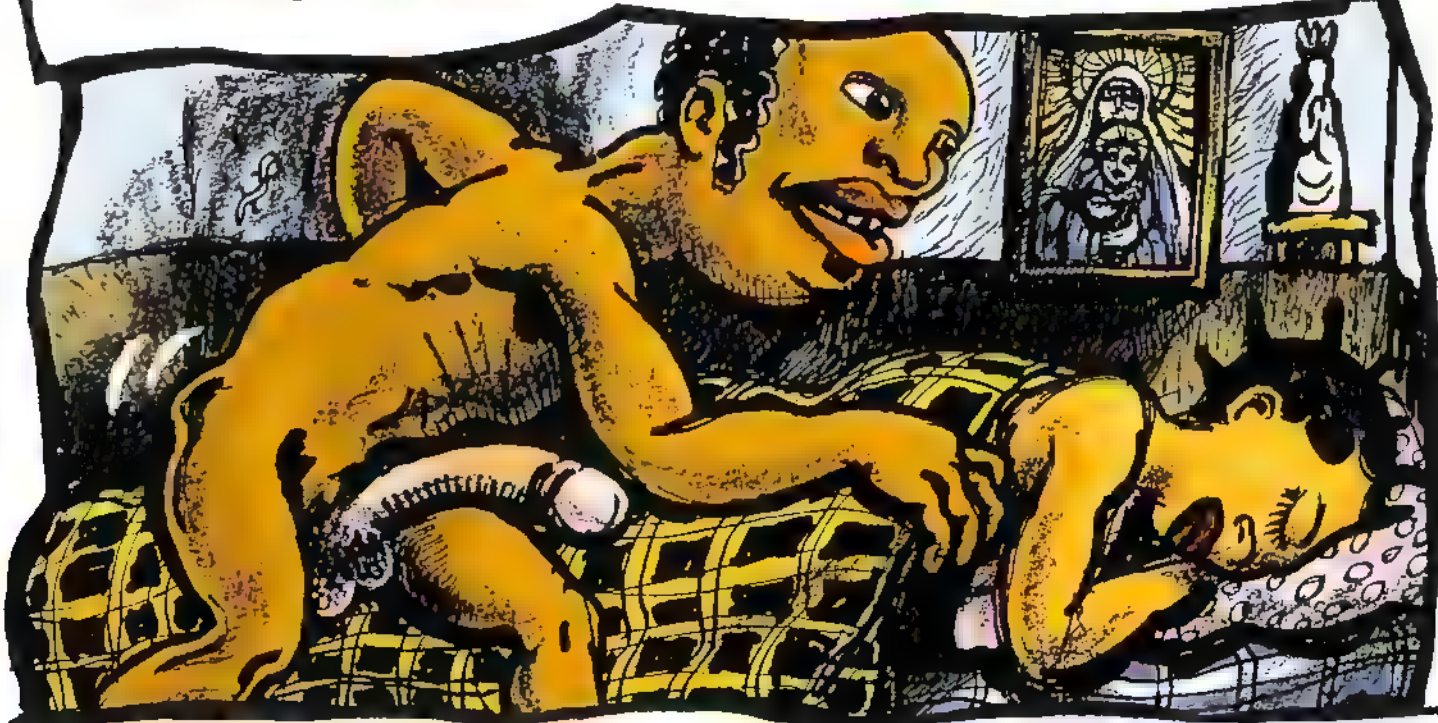
Op haar tiende was mijn moeder het mooiste meisje van het dorp,
haar vaders oogappel.

Ze was zo mooi dat ze op een dag onvermydelijk
Bwana Kero's aandacht trok.

★ Het verhaal van de chauffeur

's Nachts nam hij de gedaante aan van haar oncle Honoré. Hij betoverde haar, zodat ze doorsliep terwijl hij haar bezocht.

Daarna verdween hij even geruisloos als hij gekomen was. Oncle Honoré werd na die nacht niet meer teruggezien.

in elk geval niet Levend.

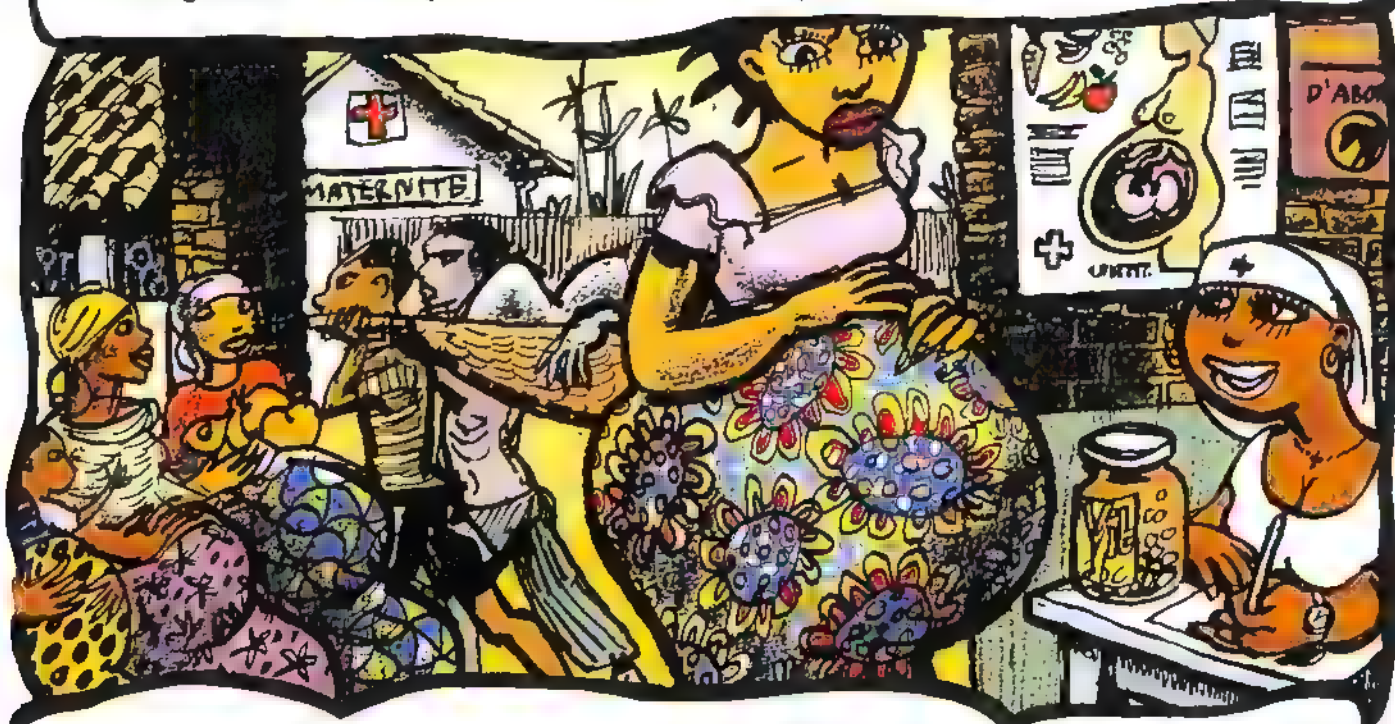

Enkele dagen later vonden de dorpelingen zijn verminkte en aangevreten lijk in een greppel.

Ze begroeven hem in stilte en in alle haast. Allemaal wisten ze wie zijn moordenaar was. Het hele dorp fluisterde één naam.

Zijn nachtelijke bezoek bleef niet zonder gevolgen.

Mijn hele jeugd heb ik geweten dat ik anders was dan de andere kinderen. Ik wist het ook al voor de nacht waarin mijn moeder, nadat mijn zoveelste stiefvader de benen had genomen, haar geheim niet langer voor zich kon houden en mij met roodgehuilde ogen de naam van mijn ware vader influis-terde. Dat bevestigde wat ik allang had vermoed.

In mij brandde het krachtige vuur van BWANA KERO dat hoger
oplaaide naarmate ik ouder werd.

Vooral toen ik oog kreeg voor de meisjes en de meisjes voor
mij. IK wilde hen betoveren. Niet één voor één,
Liefst allemaal
tegelyk.

Alleen miste ik nog het juiste instru-
ment daarvoor.

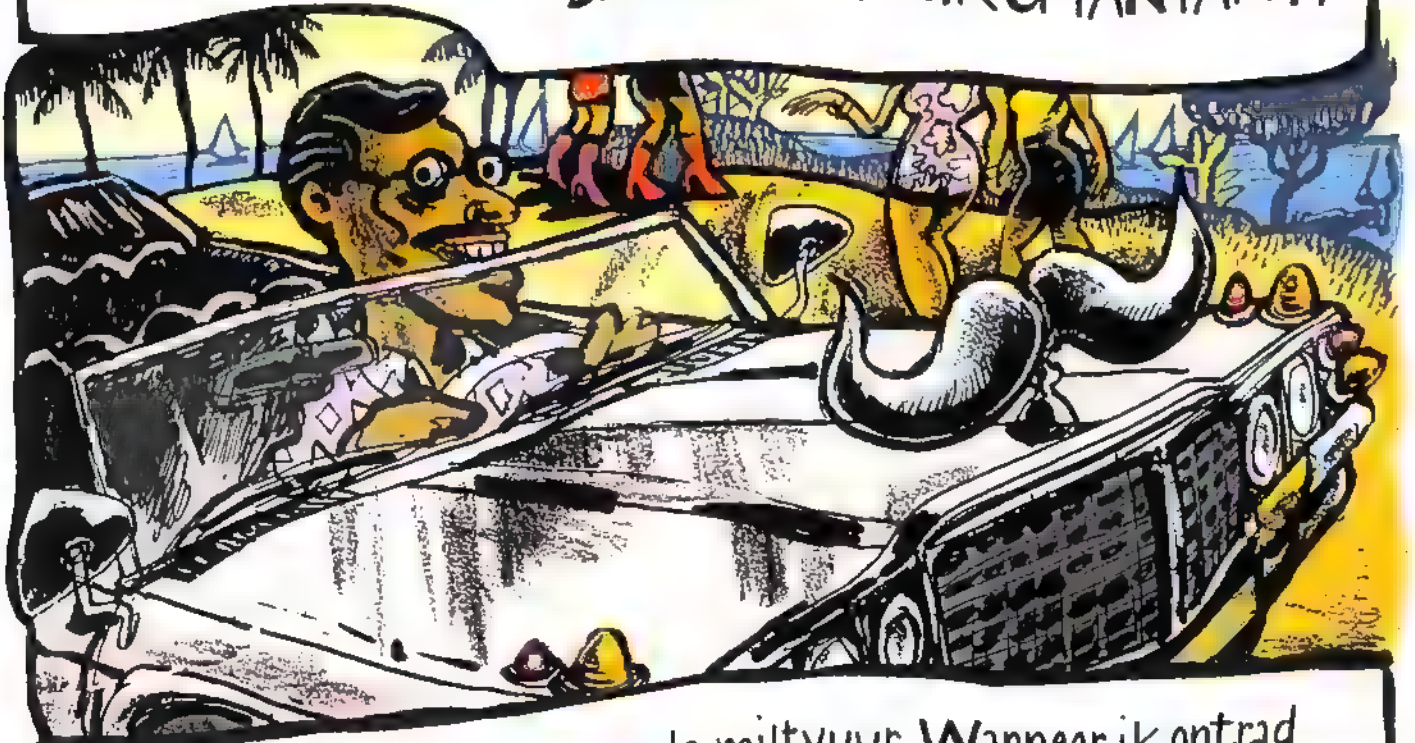
Tenslotte ontdekte ik dat ik het instrument waar ik zo
verwoed had naar gezocht, altijd al bij me had gehad.

Ik schraapte mijn geld bij elkaar, ging naar de stad om mijn
eerste cassette op te nemen en de radiostations deden de rest.

Van mijn eerste geld kocht ik een kostuum en een cabrio.
Une étoile était née: **SAPO, LE SAPEUR CHANTANT.**

Mijn roem verspreidde zich als miltvuur. Wanneer ik optrad, voelde ik hoe de geest van **BWana Kero** bezit van mij nam. Hij zong door mijn mond, met mijn stem.

Hij schonk mij de kracht om door te gaan tot diep in de nacht.

De vrouwen, bedwelmend door het zwoele ritme van de **SOUK LOVE** en betoverd door zijn magie die nu ook de mijne was, verdrongen zich rond de machtige tronk van mijn **BAOBAB**.

Al snel werd ik tot over de landsgrenzen gevierd en bewonderd als **Voix du Miel Sauvage**.

Op **Radio Congo** en **Radio Brazzaville** was ik vaker te horen dan notre bien aimé **Président**.

Al die tijd offerde ik trouw aan Bwana Kero om hem te danken en om hem nieuwe weldaden af te smeeken. Ik wist dat hij mijn offers met vreugde aanvaardde en vol welbehagen op me neerzag.

Ik kocht een huis en een auto voor mijn moeder, en geschenken voor haar familie. Toen mijn grootvader overleed, betaalde ik de begrafenis.

Ik wist dat mijn toekomst rooskleurig zou zijn als het vruchtvlees van een jong meisje.

Het zou niet lang duren voordat ook een internationale platenmaatschappij het oor zou lenen aan **Le ROSSIGNOL CONGOLAIS**. Ik wist dat **CONGO, AFRIKA** zelfs op een dag te klein voor mij zou zijn, en ik kon niet wachten tot het zover was.

In de grote Europese steden rukte de **Souk Love** vanuit de bas Quartiers op naar het centre ville. De muziekproducers stapten in hun privévliegtuigen om te dingen naar de gunsten van de **Sapeur chantant**.

Maar in mijn zorgeloosheid liet ik de achterdeur van mijn woning op een kier openstaan en zonder dat ik het besepte glipte de demon van de hoogmoed naar binnen.

Ik meende op eigen vleugels te kunnen vliegen, zonder de vaderlijke steun van BWana Kero - een vergissing die me duur te staan zou komen. Ik steeg hoger en hoger, mijn val zou des te dieper zijn.

Ik dwaalde steeds verder af van wie **Bwana Kero** wilde dat ik zou zijn. Nog steeds was zijn magie over mij vaardig wanneer ik zong, maar ik merkte niet dat hij bezig was zijn handen van mij af te trekken, om mij daarna weer bij mijn Kladden te grijpen en mij terug te Zetten in het spoor der rechtvaardigen.

Intussen vierde ik triomfen in de **Ville Lumière**. De Cigale, de Bataclan, de Grand Rex, de Olympia, het Palais Omnisports, in alle Parijse muziektempels ging ik voor in de eredienst van mijn eigen ijdelheid.

Avond na avond riep ik de geesten op, die bezit namen van mijn toehoorders, van hun hoofden, hun harten, hun onderlichamen.

Dronken van succes en eigendunk aanvaardde ik de offers en geschenken die mannen maar vooral vrouwen mij boden en zonder onderscheid zegende ik zwarte en blanke zusters - echter niet langer ter ere van **Bwana Kero**, alleen nog tot meerdere roem en glorie van mijzelf.

Ik was hem vergeten, maar hij mij niet. Ik besepte niet dat zijn macht zich uitstreckte tot in de noordelijke streken waar hij lang geleden ter wereld was gekomen.

Na een van deze optredens wachtte de vrouw me op voor de deur van mijn hotelkamer.

Een fleur de la passion van Afrikaanse bodem die zich aanbood om met bekwame hand te worden geplukt.

Gretig liet ik me bedwelmen door haar geur. Mijn waakzaamheid had ik allang uit het oog verloren.

Haar lichaam was vochtig en mals als de mille collines van haar geboorteland en ik, sukkel die ik was, verdwaalde in hun schaduw.

Nadat ik machtig als een bergrivier in haar was leeggestroomd,
stortte ik in een afgrond omlaag.

Voordat ik de bodem raakte, werd ik door talloze
onzichtbare handen vastgegrepen en meegevoerd. Over
bergen, bossen en rivieren,

Eensklaps merkte ik hoe de aarde razendsnel dichterbij kwam. De Luchtgeesten hadden hun handen van mij af getrokken en ik tuimelde omlaag om, zo vreesde ik, als een overrijpe papaya op de grond uiteen te spatten.

Echter, de duisternis sloeg haar beschermende vleugels om mij heen en zette mij op de grond. Voorzichtig, teder bijna.

Nog wankel in de benen door de lange reis stond ik op een open plek in het oerwoud. Bij de laatste resten van een vuur hurkte een gestalte zonder gezicht, die leek te bestaan uit louter nacht en angst.

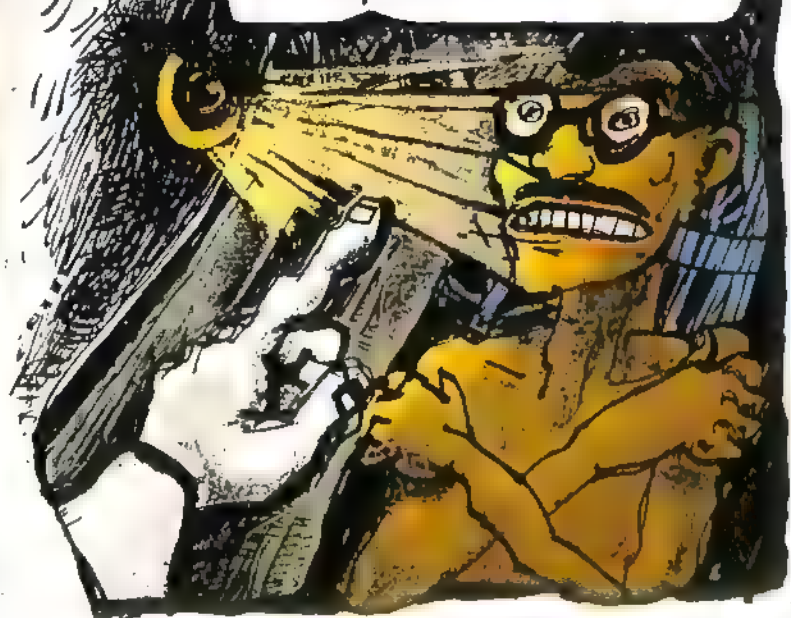

Hoewel ik hem nooit eerder had gezien, wist ik onmiddellijk wie hij was. Ik huiverde toen hij zijn roodoplichtende ogen op mij vestigde en traag zijn hoofd schudde.

Je bent zo ver afgedwaald dat zelfs ik, je vader, je niet meer kan beschermen of redden.

Sapo,

zei hij met een stem die hilde als de wind die door rots-spleten blaast.

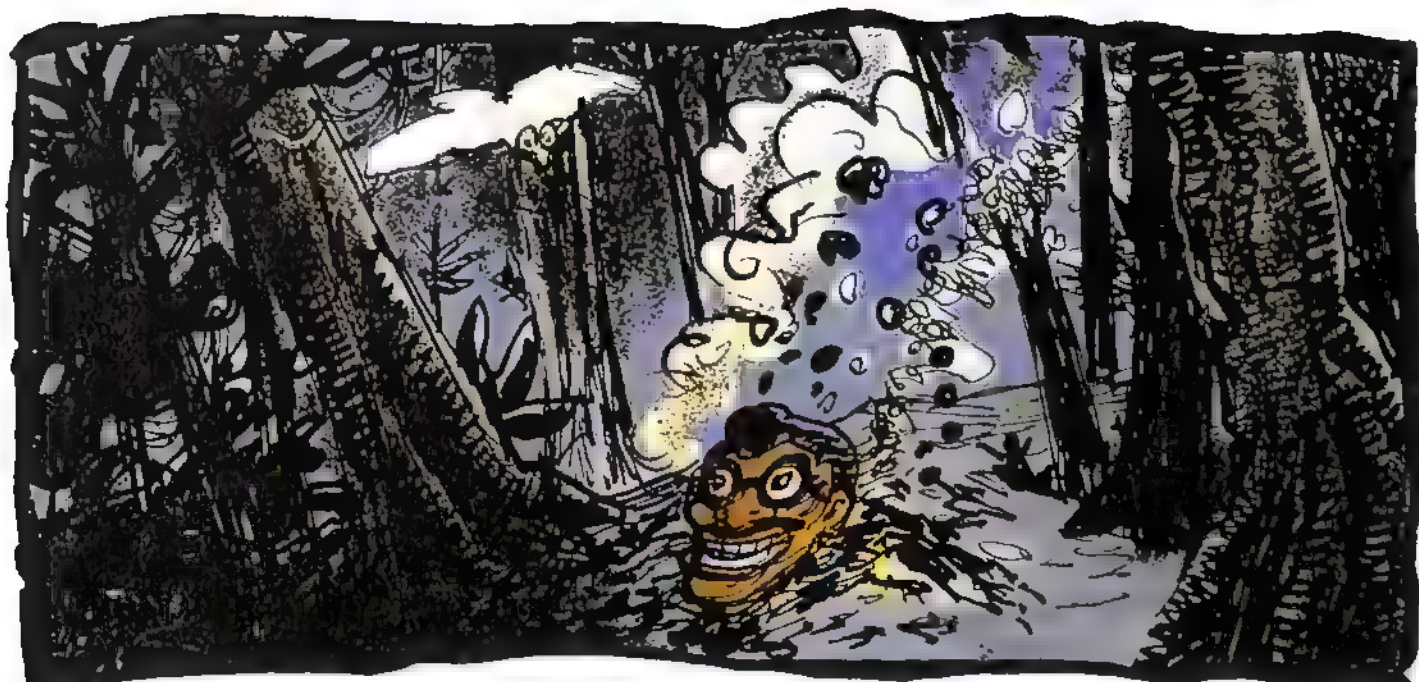
Door met haar
te slapen heb je
je vrijwillig
overgeleverd aan de
macht van een
HEKS.

Zij heeft
het huis
waarin jij
woont in
brand gestoken
en er is geen
water dat de
vlammen nog
kan doven.

Na die woorden Loste hij op in het duister en plotseling voelde
ik hoe een ondraaglijke jeuk zich vanaf mijn onderlichaam
over mijn gehele lichaam
verspreidde. Ik zag

hoe mijn manne-
lijkheid weg-
schrompelde tot
verkoold vlees.
Daarna mijn
buik, mijn

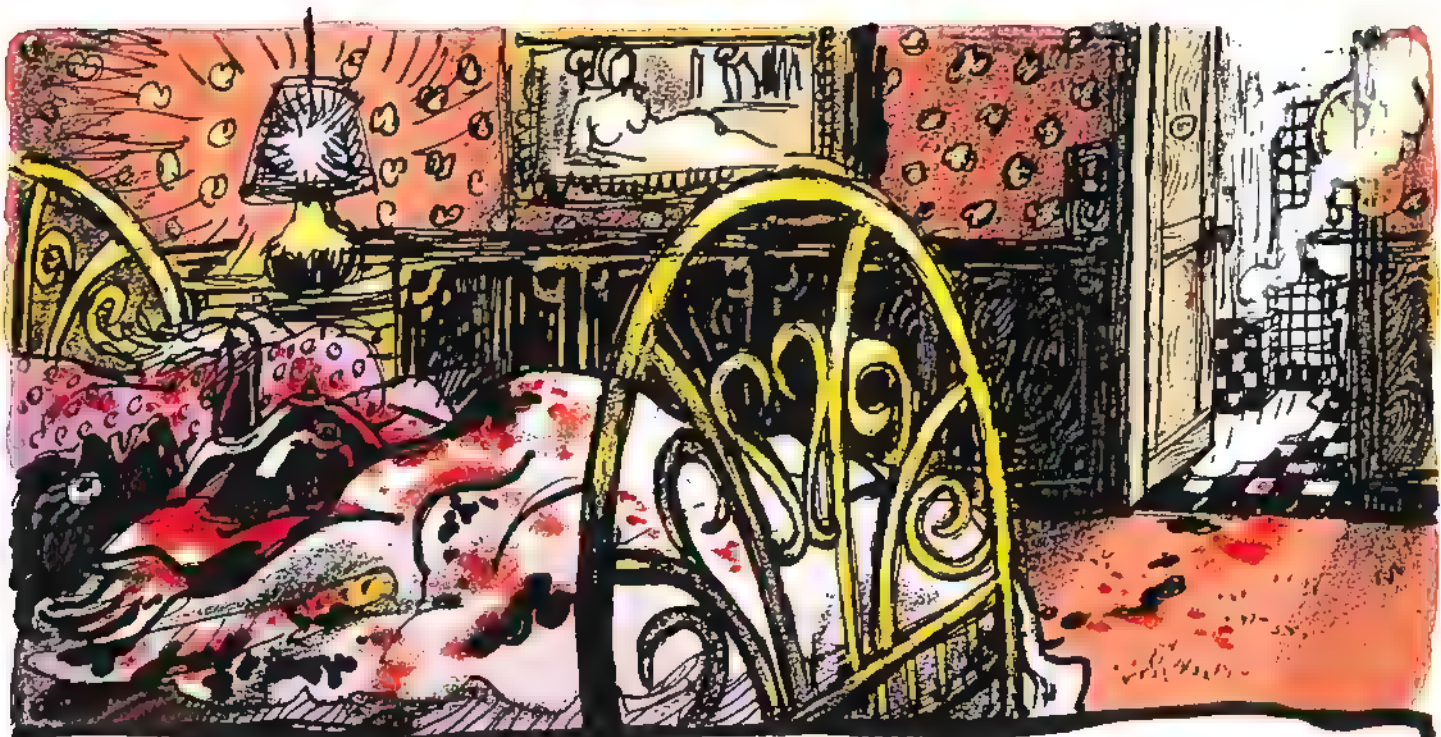
bovenbenen, mijn
rug, tot er niet
meer van mij
over was dan
een uitzinnig
hoofd, omgeven
door geblakerde
sintels en
smeulende
as.

In mijn hotelkamer werd ik wakker, nat van het zweet en snakkend naar adem, maar ongedeerd. De heks lag naast mij te slapen, uitgeput door haar magische handelingen. Ik besepte dat ik mijn kans moest grijpen om de betovering ongedaan te maken.

Met geweld moest ik terugnemen wat ze mij met list en sluwheid had ontstolen. Ik prees mezelf gelukkig dat ik uit Afrika een geslepen vriend had meegenomen, die in stilte zijn dodelijk werk kon verrichten.

Na afloop spoelde ik het bloed van mij af en verliet ik in alle vroegte mijn hotel, onopgemerkt door het personeel omdat mijn magie mij onzichtbaar had gemaakt. Mijn bezittingen en mijn verleden liet ik achter bij het dode Lichaam van de heks.

Tegen de tijd dat de politie de jacht opendde op SAPO, Le SAPEUR EGORGEUR, was ik ondergedoken in de Congolese gemeenschap, die mij langs slinkse wegen naar Marseille, en vandaar terug naar Afrika smokkelde.

Tegen de tijd dat ik naar mijn geboorteland terugkeerde, waren de gebeurtenissen in Parijs verdampt tot een gerucht, waarvan niemand meer het fijne wist.

En **Bwana Kero**, zult u vragen...
Wanneer ik aan het stuur van mijn taxi zit, weet ik dat hij mij de weg wijst en mijn pad verlicht.

Bwana Kero,
mijn vader...

Chapitre*

...Darokeri nozami dorumé
di Someye dé canailles.

★ HOOFDSTUK: Waarin onze vrienden de slaap der onrechtvaardigen slapen.

Hoe durf je
je hier te
vertonen,
Langoor?

Ik kom terugbrengen wat ik
van Mpyisi heb geleend.

Nog
niet
alles,
maar
alvast
een
deel.

Wat heb
ik
aan
een
wiel?

Zie het als
een teken van
goede wil.

Ik heb altijd
het beste met
mijn mede-
mensen
voor.

Ja, dat
kennen
we.

Blijft je man nog
lang weg?

Dat weet je
bij hem
nooit.

Laat mij je bijstaan
in je eenzaam-
heid Nee, zoek er
niets achter. Een
aangenaam
samenzijn
is mij al
voldoende.

Hoewel ik
natuurlijk
niets vitsluit,
mocht het
eenzame
bestaan je
zwaar
vallen.

Over mijn lijk, haas.
En zelfs dan
niet.

... Dan
Zeker niet.

Ik ben het slachtoffer
van mijn reputatie, die
schromelijk overdreven
is.

Je reputatie is
volledig verdiend.

Ik kan het uit eigen
ervaring bevestigen.
Dat was eens maar
nooit meer.
Scheer je weg!

De volgende keer dat
ik je hier zie, marineer
ik je in vin de palme en
braad ik je aan het
spit.

Als welkomstmaal voor mijn
Liefhebbende echtgenoot, de
vader van mijn zoon, **ACHILLE
MPYISI JUNIOR**.

Het lot brengt
mij telkens
op jouw pad,
mooie
Fleurette,
Dat kan on-
mogelijk toe-
val zijn.

Het lot?
Ik weet dat
veel mannen
hun p'tit
camarade
een koos-
naampje
geven...

Het is warm.
Mag ik je iets
te drinken
aanbieden?

... maar deze had ik
nog niet gehoord.

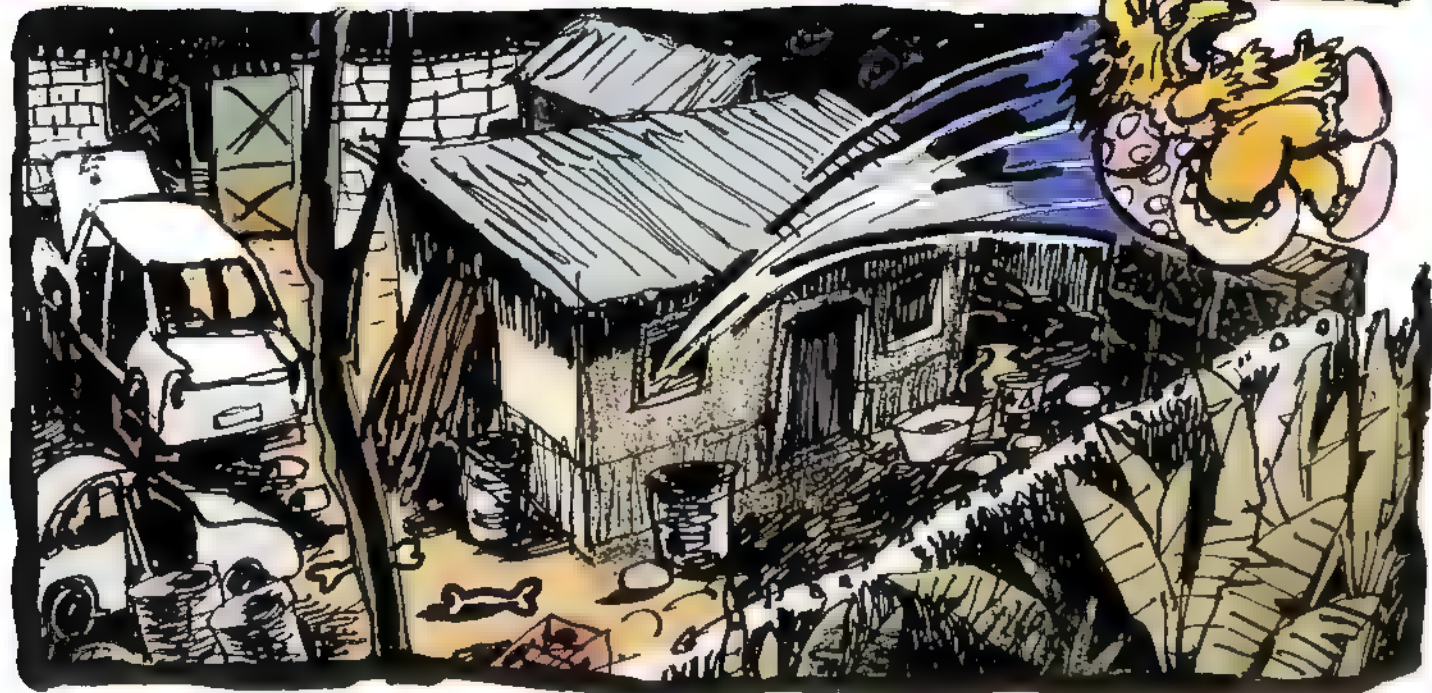
Daar schuilt toch
geen kwaad in?

Scheer je weg,
haas!

va te faire
enculer!

tèhètèhè...

Tjonge, wat word je al zwaar.
Je bent flink gegroeid.

Wèèèh!!!

Nu niet meer
huilen hè...

Wèèèh!!!

Het lijkt wel
of je dagen niet
gegeten hebt.

Wèèèh!!!

Liefje, ik ben
het, ton machine
à aïmer. Ik ben
weer...

Wèèèh!!!

...
thuis
?!

Wakker worden,
Hyena.

Als we vroeg vertrekken
en er niets tegen zit,
kunnen we aan het
einde van de middag
ons reisdoel
bereiken.

Geen tijd voor Trouwens,
de pot is al leeg.

We zijn er. Beter gezegd, ik ben er
want ik ga niet verder mee.

Het laatste stuk van de
weg zul je moeten
lopen.

Heb je het
geschenk
bij je?

Welk
geschenk?

Het geschenk dat Bwana
Kero van je verlangt als
je hem bezoekt. Het
moet ruimschoots opwegen
tegen de gunsten die je
van hem verlangt.

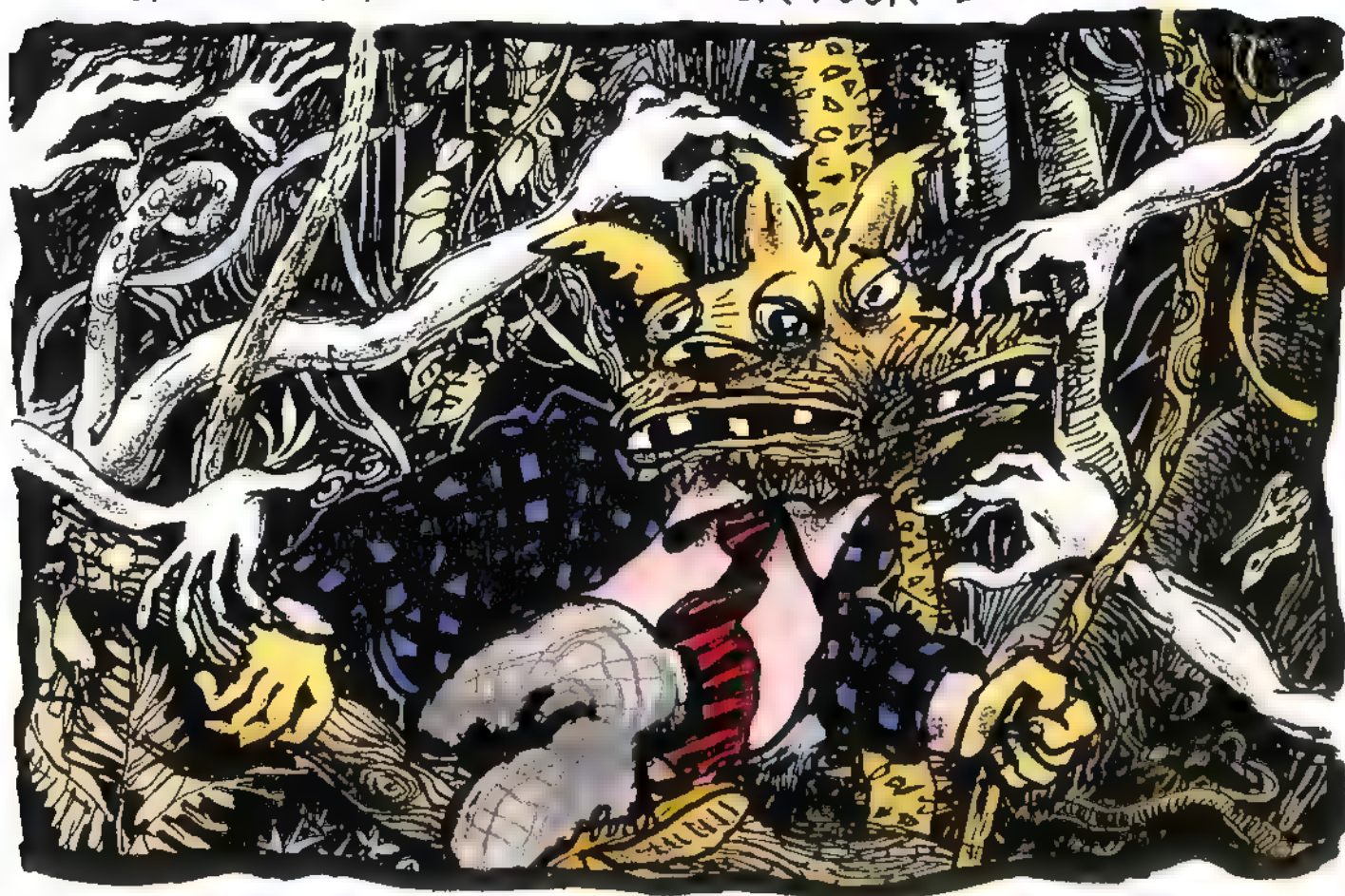
Ik heb
niets
bij me.

In dat geval
wens ik je
veel succes,
man...

... EN DIEPER, ALSMAAR DIEPER DOOR TE DRINGEN...

IN HET BINNENSTE VAN HET OERWOUD, HET HART VAN DE DUISTERNIS.

Ha, die haas. Alles kits
achter de rits ?

Nog liggen duwen
vannacht? Hèhè.

Eerder die dag, ver daarvandaan...

Wat zal het zyn?
Het bekende recept?

Mwoah... Doe mij maar een
coca.

Even geen
alcohol
meer.

Wat nou? Geen
bananenbier?

Zozo...
Van je geloof
gevallen?

Nee, vreemd
gedroomd.
+ heel
vreemd.

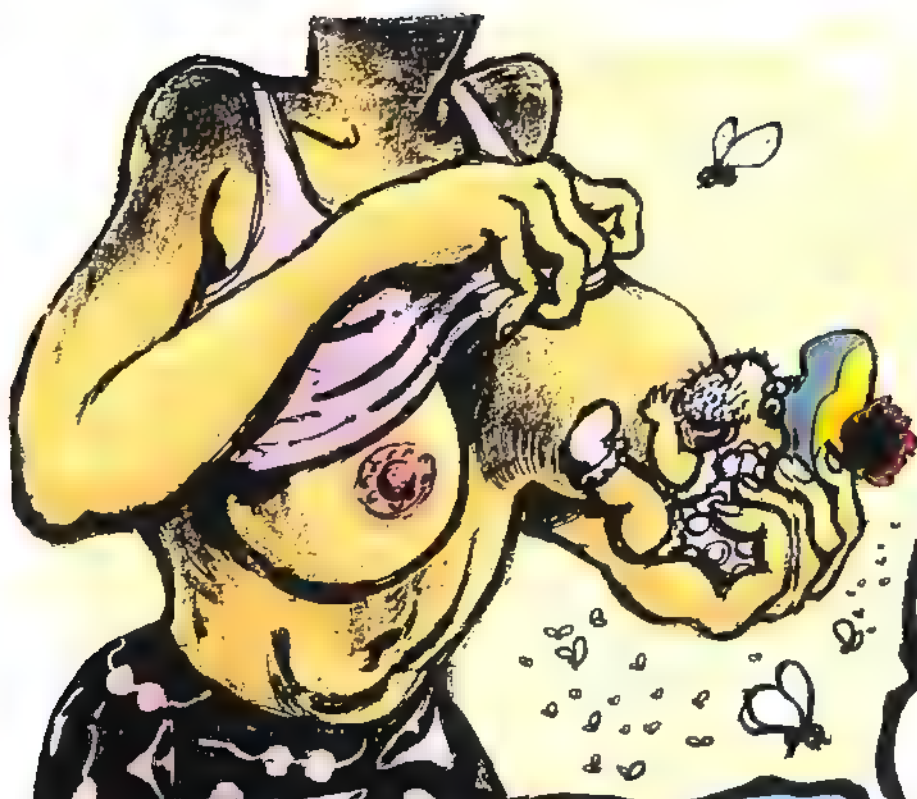

Het was donker.
Ik lag op mijn
rug in een
kist en
kon me
amper
bewegen

Dood. Je
was DOOD,
haas.

Ja, dat had
ik al snel door.
Ik begon te
gillen en er kwam
geen geluid
uit mijn keel.

Ik hoorde
voetstappen
naderen.
Een reuzin
boog zich
over me heen
en pakte
me
op.

Op dat moment zag ik dat ik een of ander belachelijk **babypakje** aanhad. De reuzin duwde me tegen zich aan. IK greep haar borst vast en begon gulzig te drinken.

Zo kennen we je weer, haas.

Terwijl ik haar zoete melk dronk, rook ik een vage geur van bederf, die alsmaar sterker werd.

De stank van aas en rottend vlees sneed me de adem af. Kokhalzend sloeg ik mijn ogen op...

De mannen
nog een
Primus?

En jý nog een coca,
haas? of liever een
ikivuguto*?

* ikivuguto = gestremde melk

En neem een blik melkpoeder
mee voor thuis. Stel je voor dat
je vannacht weer DORST krijgt...

Geef me bij
nader inzien
toch maar
bananenbier.

santé, haas

HAHAHA!

Je bent mijn dochter, dus
ik kan je niets weigeren.
Dat weet je, maar je moet
er geen misbruik van
maken.

Zo kan het niet
langer, papal iemand
moet hem gaan
zoeken.

BAKAME IS NIET DE ENIGE DIE EEN ONRUSTIGE NACHT ACHTER DE RUG HEEFT.

Politiecommandant Nkaka is in zijn nieuwe dienst-voertuig naar de hoofdstad om de bruiloft van zijn zuster bij te wonen. Hij komt pas na het weekend terug.

Ik maak me ongerust, papa.

Eerder kan ik NIETS doen.

Ik maak me ongerust, papa. Hij mag dan een Lap-Zwans zijn, hij blijft je schoonzoon en de vader van je enige kleinzoon MPYISI junior.

Weet ik, weet ik. Maar vanwaar opeens die haast?

Ik had vannacht een vreemde droom.

wèèèèèè!!!

Ik werd gewekt door het gehuil van MPYISI junior en ik stond slaapdronken op om hem te voeden.

Het was aardedonker,
geen maan of sterren
aan de hemel. Terwijl
het ventje bij me dronk,
hoorde ik de wind
aanwakkeren.

Ik moet weer in slaap
zijn gevallen, want ik
schoot wakker van
een rauwe kreet.

Tegenover mij
stond mijn echtge-
noot, vitgeput door
de reis en niet meer
dan een schim van
zichzelf.

Hij staarde me aan als
een bezetene. Toen ik
wilde opstaan om hem
te begroeten, deinsde
hij terug. Opeens
zag ik het ook.

Aan mijn
borst lag
geen baby,
maar een HAAS.

Een haas?
Zomaar
eh... de
eerste de
beste
haas?

Nee.

Aha.

Mijn echtgenoot
draaide zich om
en rende de deur uit.
Ik ging hem achter-
na, zo snel ik kon met
de baby aan mijn
borst.

Buiten zag ik geen
hand voor ogen. Ik
struikelde over iets
groots. Eerst dacht ik
dat het zijn dode Lichaam
was, maar het bleek
een omgewaaide
boomstronk te zijn.

De storm woedde
inmiddels in volle
hevigheid. Losse
stukken golf-
plaat
ratelden in
de wind.

Stof en zand
woeien in mijn gezicht
Heksen rukten
krysend aan mijn
kleren en probeerden
mijn kind uit
mijn armen te
trekken.

Er zat niets anders op
dan rechtsomkeert te maken
en terug naar huise te gaan...

... en mijn man aan
zijn lot over te
laten, ten prooi
aan de storm
en de
heksen.

Ik maak me grote zorgen om hem, papa.

Ik ben bang dat we
hem nooit meer terugzien.

UMUPFU W'UNDI
USANGA AIYA
AMABYI UTI
... **KOMEZA!** IMIGANI 3578

Wanneer je een andere zot
stront ziet eten dan zeg je
... doe zo voort!

**'En nu zenden we dit reisverhaal, met de vaste hoop dat het
eenig goed zal stichten, de wijde wereld in'**

**Een Vlaamsch geloofszendingeling bij de baloeba's in Congo,
reisverhaal van den Eerweerden Vader Gustaaf Van Acker**

Zou ik er
bijna zijn?

stop!
Niet verder!
Wat heb je hier te
zoeken, Kadaverbek?

Ik ben op
weg naar de
grote toveraar
BWana Kero.

Zeg, wie ben jij eigenlijk?

Ik ben de bewaker
van Zijn huis.
Iedereen Siddert
van angst
voor
mij.

O ja?
Waar ben je
dan?

Ik ben hier!

Jy,
een bewaker?

Moet ik
bang zijn VOOR
JOU ?

HA!

Dat had ik
inderdaad
niet moeten
doen.

Heel onverstandig
...

Genade, heer! IK
heb vrouw en kind.

Niet
voor mij-
zelf, maar
omwille van
hen heb ik
deze gevaarlijke
tocht
ondernomen!

Heb meelij, heer!
Genade!

sta op,
vriend. U hebt
niets te
duchten.

Huh?!

Vergeef mij deze ongastvrije
ontvangst. U hebt
geen afspraak ge-
maakt, dus wist
ik niet dat u kwam.

Met wie heb ik de
eer?

M...M... Mpyisi,
steunpilaar van de
maatschappij.

En...
en u
bent?

Gustaaf Van Acker, Maar de men-
sen hier kennen mij
beter als
...

...
BWANA
KERO.

Maar laten we
naar mijn huis gaan, daar
praten we verder.

Ik neem
aan dat u niet
zomaar Langskomt
om een oude man gezelschap
te houden en dat u
mijn hulp wilt
inroepen.

Voor alle zekerheid, u
weet toch dat u in dat
geval geacht wordt een
geschenk voor mij
mee te
brengen?

Eh... Al mijn
geld en mijn
bezittingen
zijn onder-
weg
gestolen.
Ook eh... het
geschenk

Geeft niet, daar vinden
we wel iets op.

Mmmm, wat is dit?

Spaghetti
Bolognese...

Ik
dacht
al dat
u trek
zou heb-
ben, maar
zo
veel
trek...

...
voer voor
kinderen...

... warempel, ik sta
VERSTELD.

... ik kan wel
merken dat die ouwe
idiot niet elke
dag bezoek
krijgt.

PROEST!!!

U vraagt zich
wellicht af
hoe ik hier
ben terecht-
gekomen.

En ook als u
zich dat niet
afvraagt, zal
ik het u toch
vertellen
...

en u zult
mijn
GEBOEIDE
luisteraar
zijn.

L'ISTWARI do BWANA KERO

★
Het verhaal
van **BWANA KERO.**

Niets van wat mij tijdens mijn opleiding als missionaris was verteld, had me kunnen voorbereiden op dit Land. De hitte, de kleuren, de geluiden in de nacht, de geuren en de smaken, de dieren en vooral de mensen.

Toen ik hier lang geleden aankwam, had ik nog nooit een neger van dichtbij gezien.

Nu was ik door Zwarten omringd, en ik miste de veilige anonimiteit van mijn vaderland, waar ik een blanke onder de blanken was.

Waar ik ook kwam, door
mijn hagelwitte pij en mijn
onnozele meelkop viel
ik op als een inktvlek
op een tafelkleed.

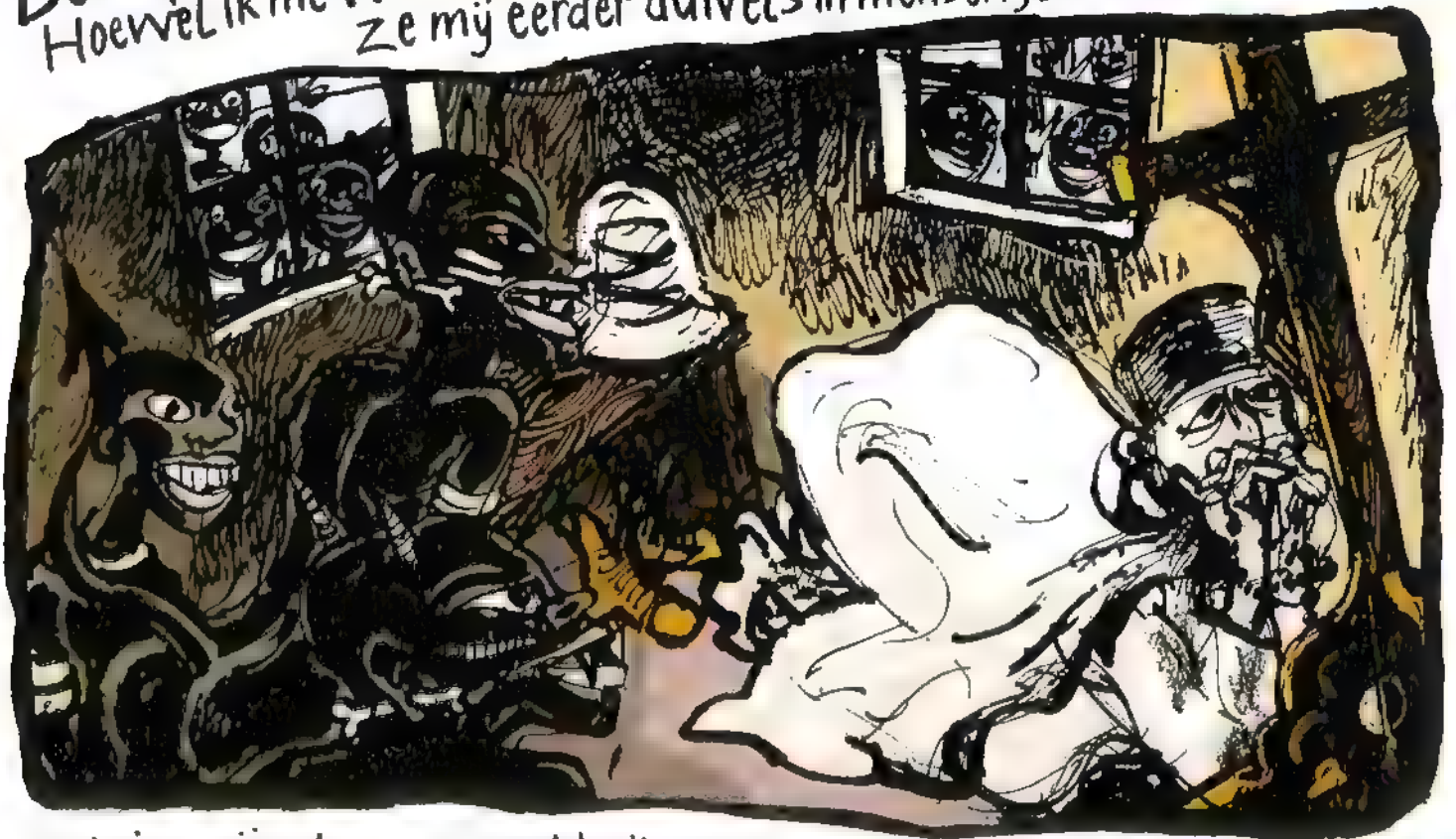
In de dorpen
waar nog geen
blanke

een voet had gezet, voelde ik me
een bezienswaardigheid, een dier van een
bekeken werd met een mengsel van
onbestemde angst en onverholen spot.

De dorpsbewoners ontvingen me met brutale, starende blikken
 Hoewel ik me voorhield dat ook zij kinderen Gods waren, leken
 ze mij eerder duivels in mensengedaante.

Tot in mijn dromen voelde ik mij ingesloten door hun grinzende
 gezichten, levende maskers die almaar dichterbij kwamen en die
 ik tevergeefs met gebeden op afstand trachtte te houden.

In mijn slaap deden ze dingen waarvan ik als onbeschreven
blad geen weet had en waarvoor ik pas veel later de woorden
zou vinden.

Maar Laat ik
niet op mijn verhaal
vooruitLopen.

Na een jaar had ik
mijn aanvankelijke
vrees overwonnen.
Naarmate ik
het Land en zijn
bevolking beter
leerde kennen,
groeide mijn Lief-
de en kon ik mij op
het Laatste niet
meer voorstellen
dat ik ooit nog
ergens anders
zou willen
wonen.

Ik wilde voor
geen goud terug
naar mijn geboorte-
land met zijn
bedompte en
verzuurde
binnenkamers,
zijn grauwe hemel
vol ontevreden
wolken en zijn
vlakke akkers
waarover de
wind der
bekrompenheid
woei.

Afrika, besloot ik, was het Leven in zijn volle rijkdom,
zoals God het had bedoeld.

En ik, Zijn nederige dienaar, had tot taak Zijn woord te verbreiden en dit land te zuiveren van duivels en afgoden.

Een taak die, zo besepte ik meteen al, te groot was voor één man maar die ik nochtans wilde ondernemen. Onbevreesd trok ik het oerwoud in, vastbesloten niet terug te schrikken voor de gevaren die mij overal omringden en mij slechts te laten leiden door Zijn Licht.

In weerwil van mijn jeugdige overmoed had ik geen moment verwacht dat de inheemse stammen mij en mijn Boodschap met open armen zouden ontvangen.

De tovenaars stonden hun macht ongaarne aan me af en verdedigden uit alle macht hun eredienst van angst en duisternis.

In een van de dorpen die ik op mijn apostolaire route aandeed, daagde de plaatselijke medicijnman mij uit tot een duel.

Hoewel ik moeite had met het plaatselijke dialect, begreep ik dat ikzelf en ook de Messias wiens woord ik verkondigde, werden uitgemaakt voor zwakkeling, hoordrager en iets onverstaanbaars waaraan varkens te pas kwamen.

Beseffende dat het in dit geval weinig zin zou hebben de andere wang toete keren, nam ik de uitdaging aan. Ten einde Onze-Lieve-Heer een handje te helpen, besloot ik een beroep te doen op de vaardigheden die ik had opgedaan toen ik als jonge gast meereisde met de vaderlandse kermessen.

Vergeleken met het ruwe volk dat ik daar had leren kennen, vielen deze inboorlingen mij nog alles mee.

IK merkte al spoedig dat ook de vermeende toverkunsten van mijn uitdager grotendeels stoelden op boerenbedrog, waarmee hij feilloos inspeelde op de goedgegelovigheid van het publiek...

Enfin, alles wat hij vertoonde kon door een enigszins bedreven goochelaar worden gereproduceerd.

Als klapstuk van zijn voorstelling liet hij een regen van kikkers, padden en slangen uit de heldere hemel omlaagregenen. IK moet toegeven dat de oude rakker me tuk had - tot op de dag van vandaag weet ik niet hoe hij dit Kunstje heeft geflikt.

Tenzij hij werkelijk
over magische
vermogens beschikte.

Wat ik waag
te betwijfelen.

Toen het mijn
beurt was, kondigde
ik aan dat ik water
in vuur zou
veranderen.

Ik nam een teug uit de veld-
fles die ik voor deze gelegenheid
had gevuld met petroleum.

In de holte van mijn hand streek ik
een Lucifer af en hield hem

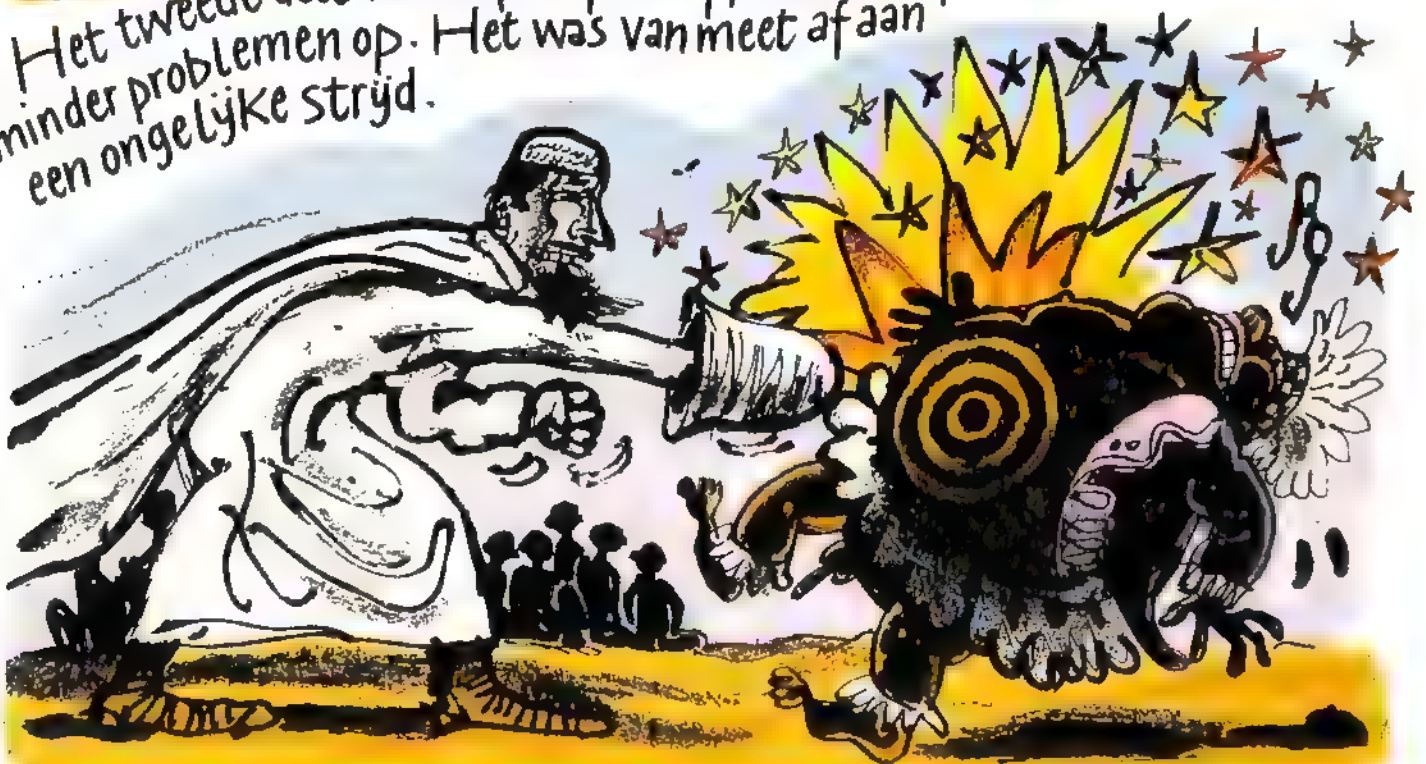

bij mijn mond, waarna ik de vloeistof krachtig wegblies.
Het effect was boven verwachting,

temeer omdat een van de rieten daken onbedoeld vlam vatte en
ternauwernood kon worden geblust.

Het tweede deel van de proef, een fysieke confrontatie, leverde
minder problemen op. Het was van meet af aan
een ongelijke strijd.

God geleidde mijn hand en het kon beslist geen kwaad dat ik mij op
het kleinseminarie enkele jaren had bekwaamd in de bokssport,
onder de bezielende leiding van de pater-pugilist. In die jaren kon ik
mij beroemen op een harde rechtse en een listige linkse - een doel-
treffende combinatie.

IK dolde met hem als
een Leeuwenwelp met
een vleugellamme
spreeuw,

alvorens hem te vellen met een volgens de
regels van de kunst geplaatste
Knock-out.

De vrouwen van de stam drongen zich aan me op, maar met Gods
hulp wist ik het vuur in mijn lendenen te temperen en hun
verlokkingen te weerstaan.

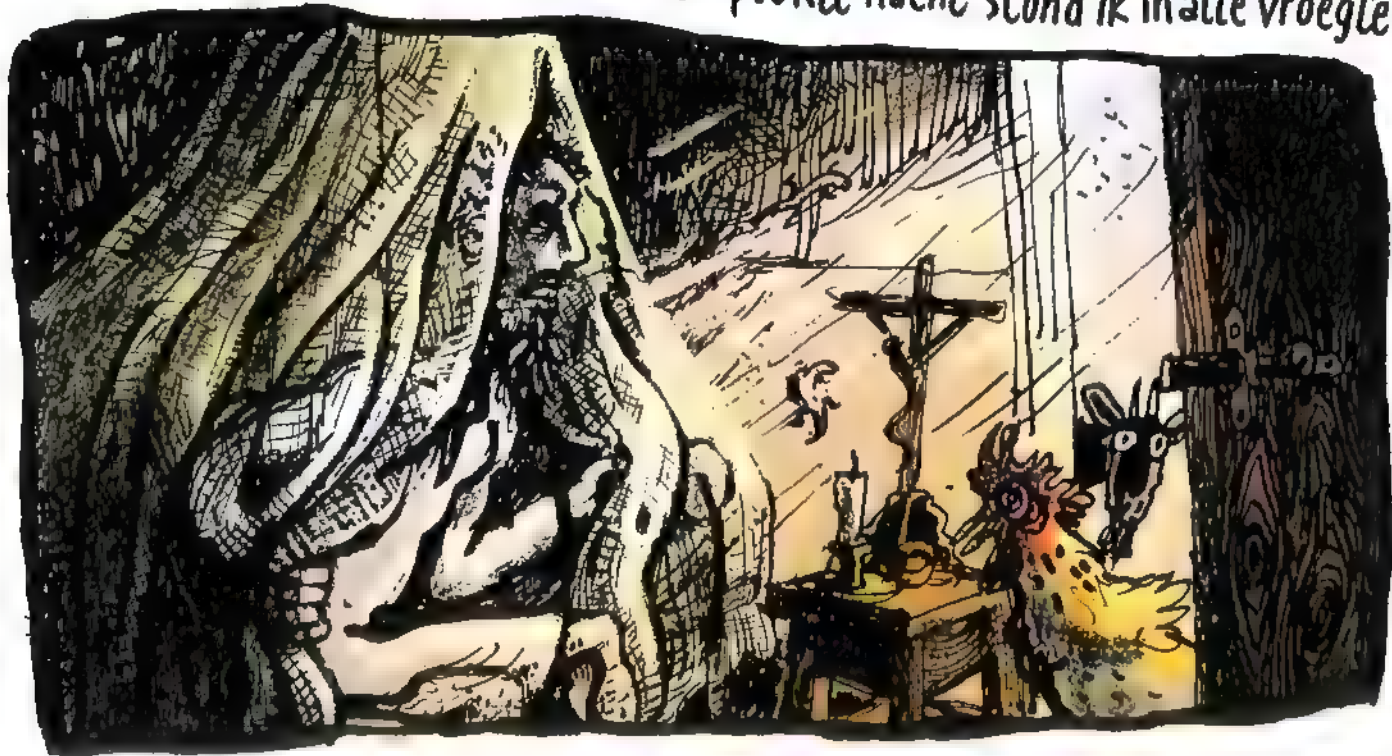
Sukkel...

Zo
ging het beslist
niet, jongeman!
Hoewel ik zal
toegeven dat ik
naderhand mijn
schade heb
ingeaald.

Maar laat ik niet op mijn verhaal vooruitlopen
...

Na een onrustige, met gruwelen doorspookte nacht stond ik in alle vroegte op.

Het tafereel dat ik in het grauwe ochtendlicht aanschouwde, bewees dat de dorpsbewoners mijn evangelische boodschap hadden omarmd.

In hun nieuw ontloken geloofsvijver hadden ze niet gearzeld
af te rekenen met de afgodendienst van hun voorouders.

Ikzelf echter werd getroffen door een twijfel die met de jaren
alleenmaar zou groeien, als een teek die zich langzaam volzuigt
met het bloed van zijn gastheer.

De jaren van voortdurende missiearbeid, vaak onder barre omstandigheden, begonnen hun tol te eisen.

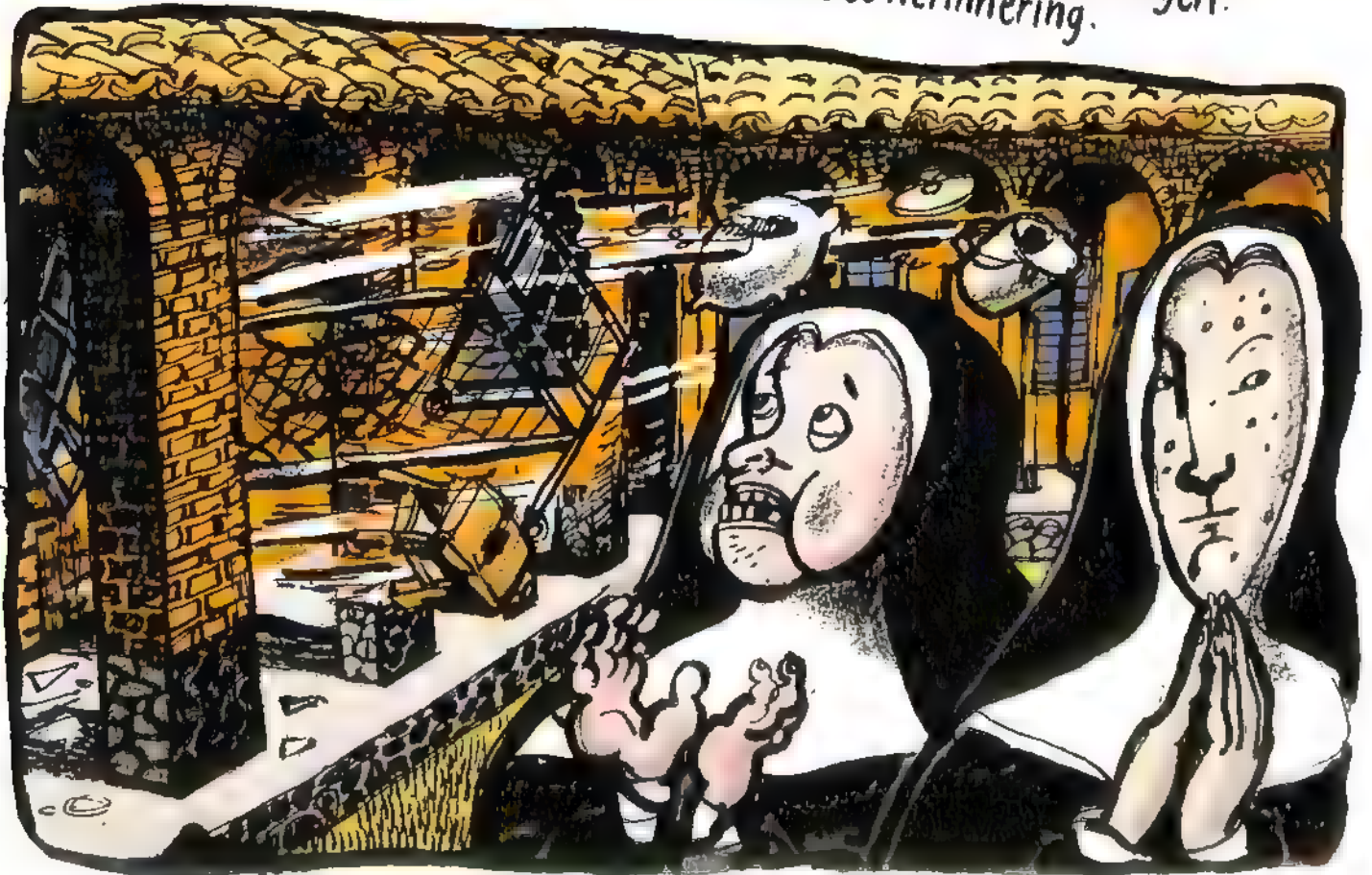
De honger, de uitputting, de telkens terugkerende malaria-aanvallen hadden mijn gestel op den duur zo zeer ondermijnd dat ik meer dood dan levend werd opgenomen in een ziekenhuisje van de Zusters van Onbaatzuchtige Liefde, geleid door een dragonder uit Aarle-Rixtel met een snor als een Sergeant-majoor.

Ik zweefde er dagen, zo niet weken op de rand van een eeuwigheid die niet was bevolkt met engelen en duivels maar bestond uit louter huiveringwekkende Leegte.

De zusters zagen geen andere oplossing dan mij vast te binden aan het bed. Naar het schijnt had ik het weinige meubilair van de Ziekenhuiskamer kort en klein geslagen en getracht de moeder-overste te wurgen. Maar daaraan bewaar ik geen bewuste herinnering.

Tussen twee verwarde dromen
door stond ze opeens aan mijn bed,
terwijl de rest van het ziekenhuis
en ook de nachtzuster sliepen.
Mater Dei, Consolatrix Affectorum.

Ofschoon ze werd omkranst door
stralend licht, was ze zelf zwart
als het laatste uur van de
nacht. In haar gelaat zag
ik slechts het wit
van haar ogen
en tanden.

Ik ben
zwart, doch
Liefelijk...

Woorden die ik in geen bijbelboek had aangetroffen, maar die ik uit haar mond aannam voor hoogste waarheid.

De volgende dag was mijn koorts verdwenen.

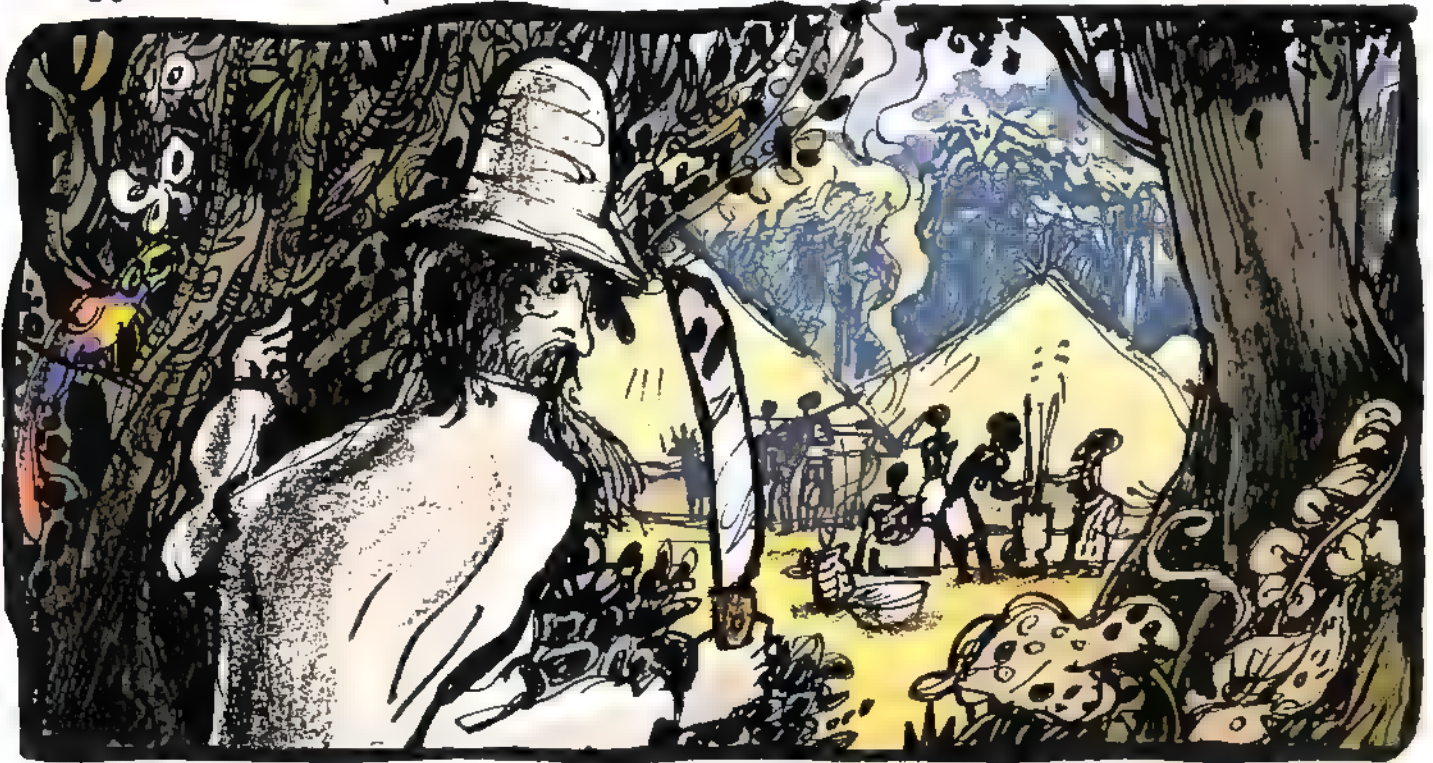

De zusters spraken van een wonderbaarlijke genezing. Zonder te liegen kon ik zeggen dat ik mijn herstel dankte aan de tussenkomst van de Moeder Gods.

Bij het verlaten van het ziekenhuis stond mijn besluit vast. Ik zou niet terugkeren naar Europa, zelfs niet naar de hoofdstad.

Ik zou me terugtrekken in het oerwoud om mens onder de mensen te worden. Afrikaan onder de Afrikanen.

Door hun bestaan te delen zou ik God deelachtig worden, hoewel ik meer dan ooit aan Hem twijfelde en me geen enkel beeld van Hem kon vormen. Mijn opdrachtgevers hebben ongetwijfeld aangenomen dat ik was gesneuveld in de heilige strijd, ten prooi gevallen aan tseetseevliegen, krokodillen of menseneters.

De zoveelste martelaar voor een Kerk die was gegrondvest op zinloze offers.

Ik kocht een bruid. Hoewel Koko amper ouder dan twaalf jaar kan zijn geweest, was ze meer vrouw dan de melkbleke, touwharige boerinnen uit mijn geboortestreek ooit zouden worden.

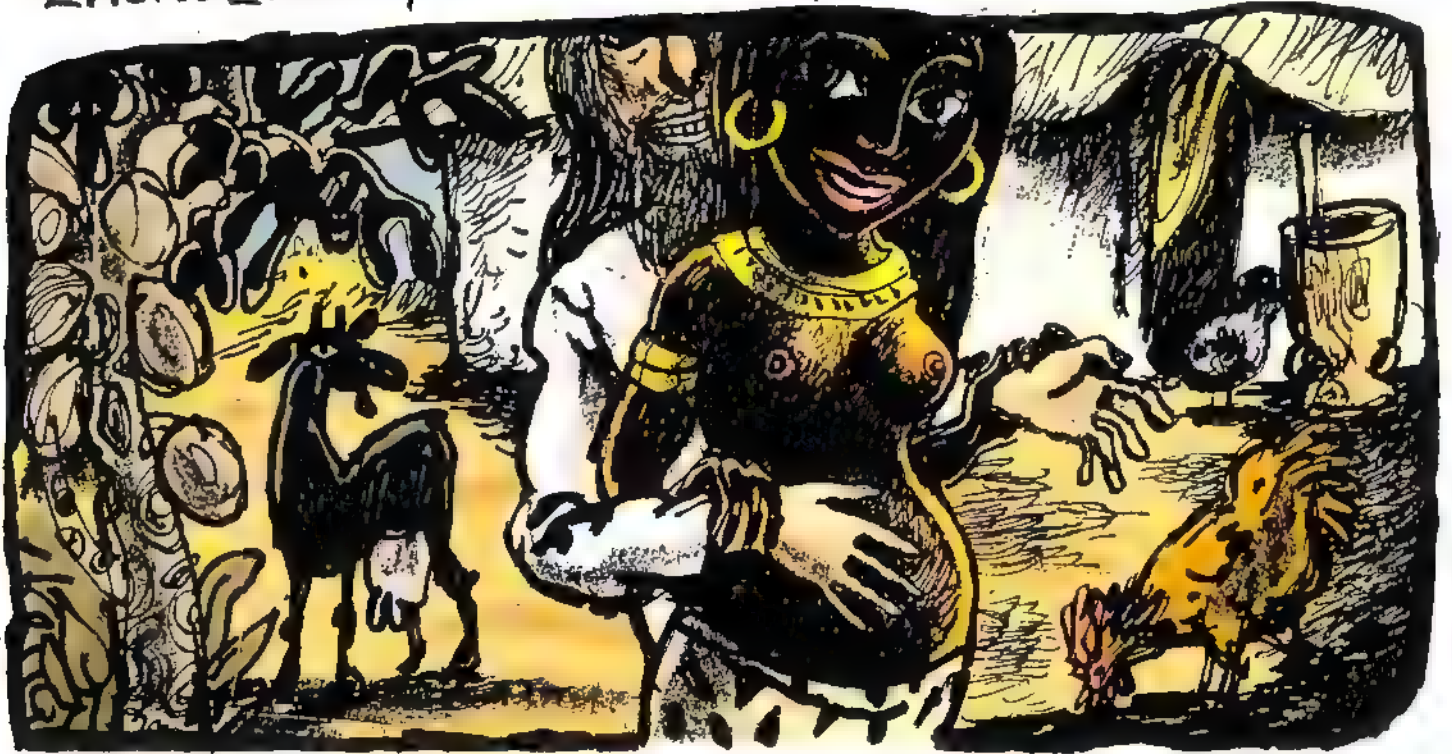
Met Koko was ik de gelukkigste mens op aarde. Zij was mijn Zwarte Zon, de honing op mijn tong, de melk van mijn bestaan.

Wij Leefden als Adam en Eva in ons
aardse paradijs en ik aanbad haar met
hemelse vervoering, als een middeleeuwse
Kloosterlinge wanneer Zij voelt hoe
Zijn handen haar beroeren onder
haar habijt. Elke dag bracht ik
op haar altaar offers aan de
goddelijke Liefde, tot we
beiden voldaan en uit-
geput waren.

De gevolgen bleven niet uit. Koko's lichaam zwol op, als een lofzang op Zijn schepping. Mijn drachtige gazelle, mijn Zwarte Zwaan op het Minnewater van mijn zorgeloosheid.

Ik was een dwaas omdat ik dacht dat mijn geluk eindeloos zou voortduren en zich zou vernieuwen met elke dag en elke nacht.

Ze stierf bij de bevalling, onder helse pynen.

Het kind, ons kind, mijn naamloze zoon kwam dood ter wereld. Hij hield zijn ogen stijf dicht, als had hij geweten wat hem na zijn geboorte te wachten zou staan.

Een dag eerder
was ik rijk geweest,
nu bezat ik alleen nog
het vuil onder mijn nagels
Hij had mij alles gegeven,
slechts om het mij te kunnen
afnemen. Hij strafte mij voor mijn
geluk. Indien Zijn straf alleen mij zou hebben getroffen, had ik
wellicht het hoofd gebogen voor Zijn goddelijke wil. Zolang
Hij haar maar had gespaard.

Ik vervloekte Hem in alle talen en toonaarden.

Met mijn Liefde stierf ook mijn geloof. Ik was alleen nog een zandkorrel onder de sandaal van de eeuwigheid.

Nadat ik mijn vrouwen en mijn kind had begraven, trok ik mij terug in een grot.

Maandenlang at ik krekels en sprinkhanen en dronk ik regenwater,
tot ik zo vermagerd was dat ik op sterven na dood over het aangezicht
van de aarde zwierf.

Ik zocht een plaats om te sterven en dat zou ook zeker zijn gebeurd als
ik niet was gevonden door een oude tovenaars.

Dat was de eerste keer dat ik die naam hoorde. Mijn Afrikaanse naam.

Ik zie dat
u naar
bed
wilt.

Ik zal u niet
langer
tegenhouden.

Misschien
vertel ik u later
het vervolg.
Misschien
ook niet.

Op weg
hierheen hebt u
mogelijk al
verhalen over
mij gehoord.

U mag
er rustig van uitgaan
dat ze, hoewel
gelogen, nauwelijks
overdreven zijn.

Wie de Ware
verhalen kent,
is zo verstandig
erover te
zwijgen.

Ondanks de vermoeienissen van de reis, het gerieflijke bed van BWana Kero's logeerkamer en de met gulle hand geschonken palmwijn...

... kan Mpyisi die nacht de slaap niet vatten.

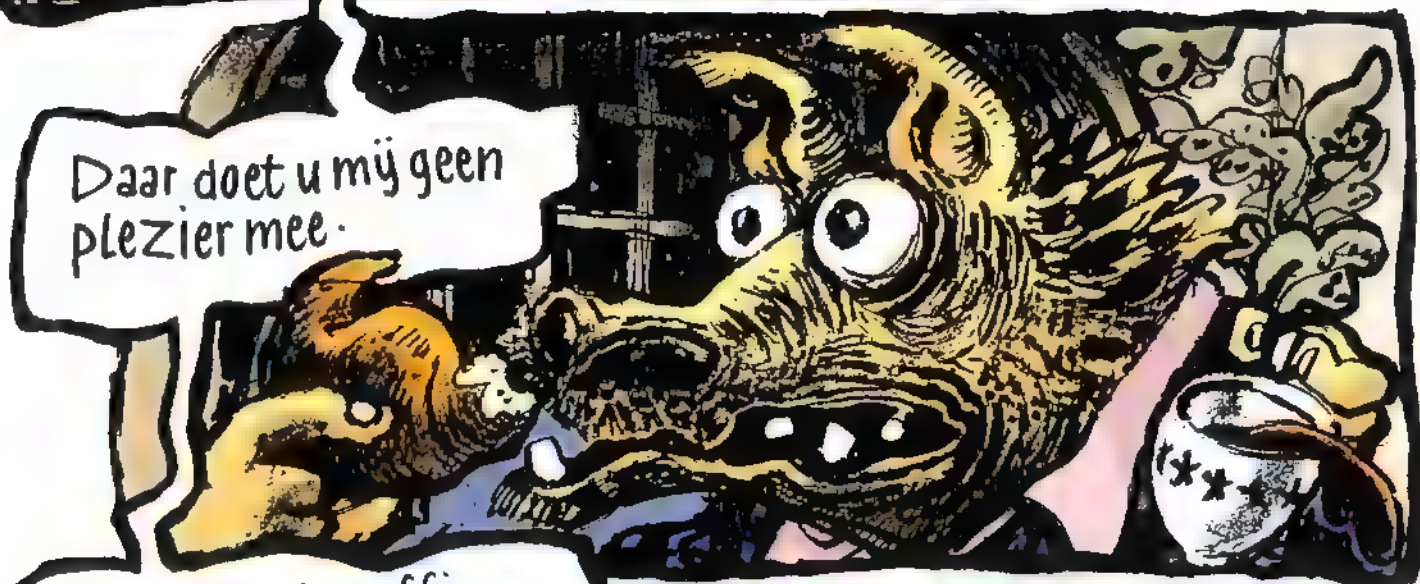

Pas tegen het einde van de nacht raakt hij overmand door een gaas dunne sluimer, die bij het eerste ochtendgloren door enthousiast gekrijs, gegorgel, geschetter, getsjilp, getater, gekwetter, geratel en getureluur wordt verscheurd.

Maar uw dromen
mag u voortaan
houden.

Daar doet u mij geen
plezier mee.

Uitstekende koffie,
vindt u niet? Speciaal
voor mij verbouwd
op mijn eigen
plantages in de
Kivu.

H...
h... heel
Lekker,
ja.

En de betaling? u moet weten dat ik geen rijk man ben.

Wees gerust, ik vraag nooit meer dan men mij kan betalen.

En het geschenk dat ik hem schuldig ben? Zou hij daar nog aan denken?

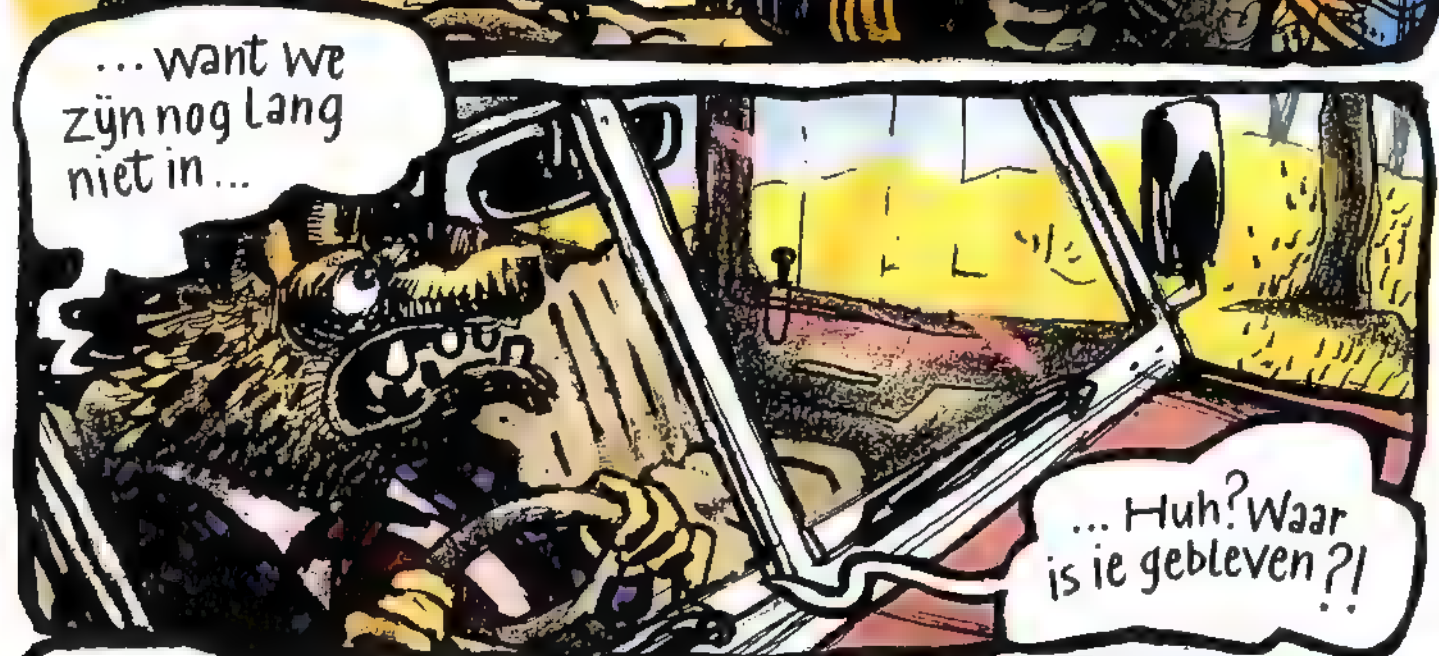
Wees gerust, beste vriend, ik ben het niet vergeten.

Ik heb er zelfs al iets op gevonden, zoals u wellicht hebt gemerkt. Dank daarvoor.

Ik hoop er nog lang van te genieten.

Ik heb niets meer!
Geen geld, geen
horloge, geen gsm
...

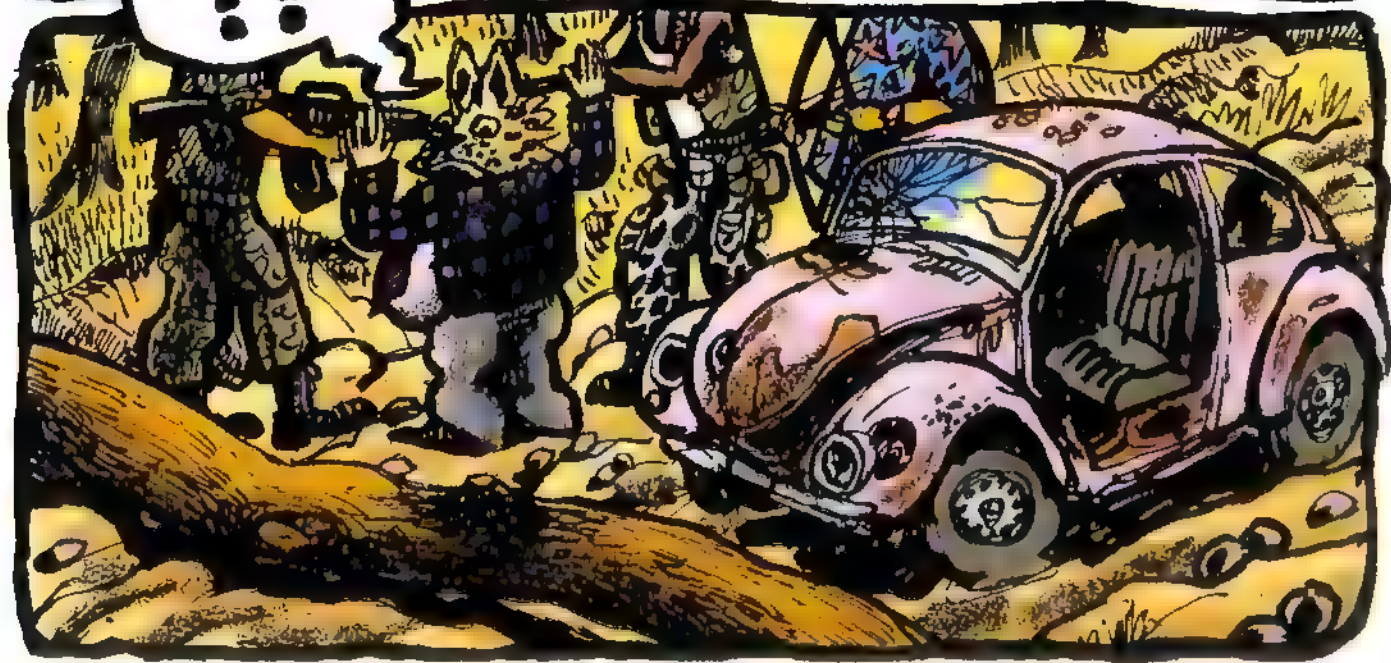
Prima
schoenen.

Dat
oude barrel?

Neem dan
in elk geval
de... mijn
auto!

Wat
moeten
we daar-
mee?

?!

UKINA
MU K'UNDI
IMIGANI 3146 NTABURA
AMAGURI

WIE IN ANDERMANS VELD GAAT RAYOTTEN ^{IMIGANI}
HEEFT AAN BENEN GEEN TEKORT. ³¹⁴⁶

Men draagt weinig zorg voor andermans gerief.

Bwana Kero is niet de enige die zichzelf af en toe een pleziertje gunt. Enkele dagreizen daarvandaan, in Buruseri ...

Denk je dat hij iets doorheeft, Mama Immaculata?

Welnee, liefje ... Hij heeft het veel te druk met zijn zaken.

De schoffel van Papa Mbogo, mijn geliefde echtgenoot, staat al heel lang te roesten in de schuur...

... en zonder jou zou mijn moestuintje allang verdord zijn.

L'amour
à l'Africaine
kent een rijke
variatie aan
technieken zoals de

KUNYAZA® →

... afgewisseld
met de

GUCUMITA →

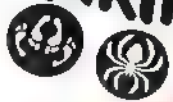
... en ten slotte
afgerond met
de

GUKIKIRÄ →

...of naar
keuze de

IGITAGANGURIRWA

GUPIGA RIVANSI
(cyangwa
"Doggystyle")

...dan wel een
combinatie
van beide.

GERAGEZA
IYI !!!

112

Nee,
't is
mooi
geweest.

En na afloop beginnen de
geliefden graag weer van voren
afaan...

Mpyisi
heeft
eindelijk
gebeld.
Hij is op
weg naar
huis met
een belang-
rijke gast.

Is dat
een reden
om mij
voortijdig
uit
bed te
schoppen?

Jawel,
ventje
van me.
Fleurette
geeft een groot
feest om zyn
thuiskomst te
vieren. Ze heeft
mij gevraagd om
haar te helpen.

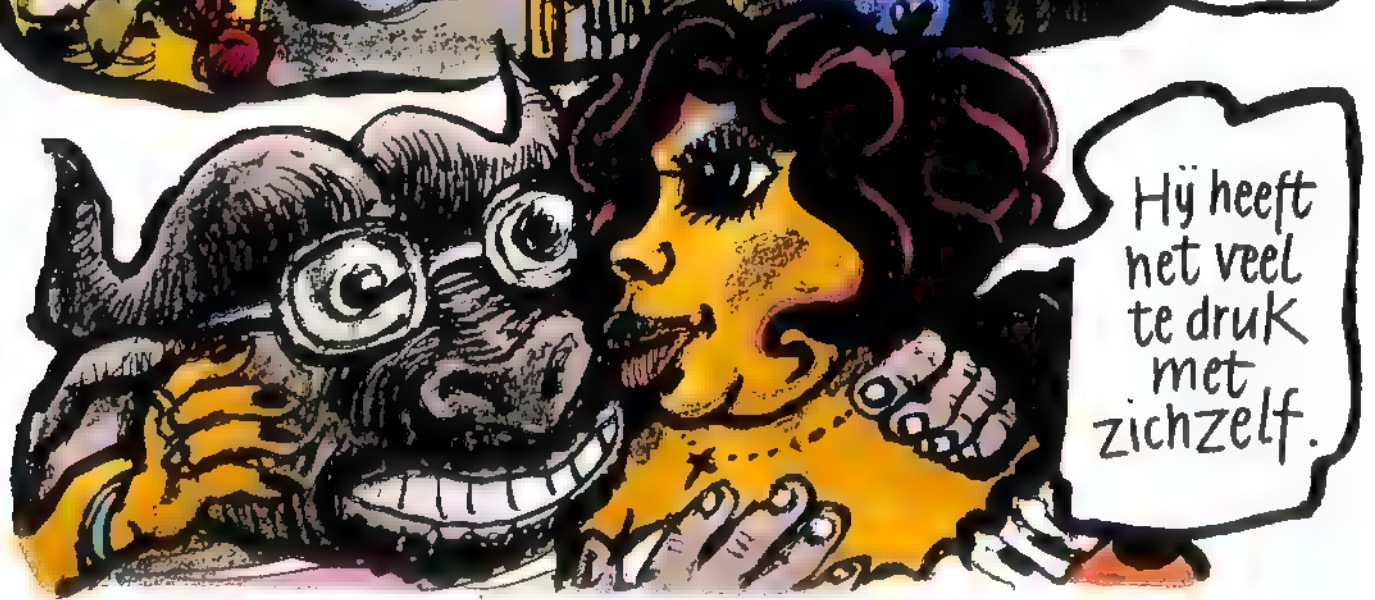

Hèhè...

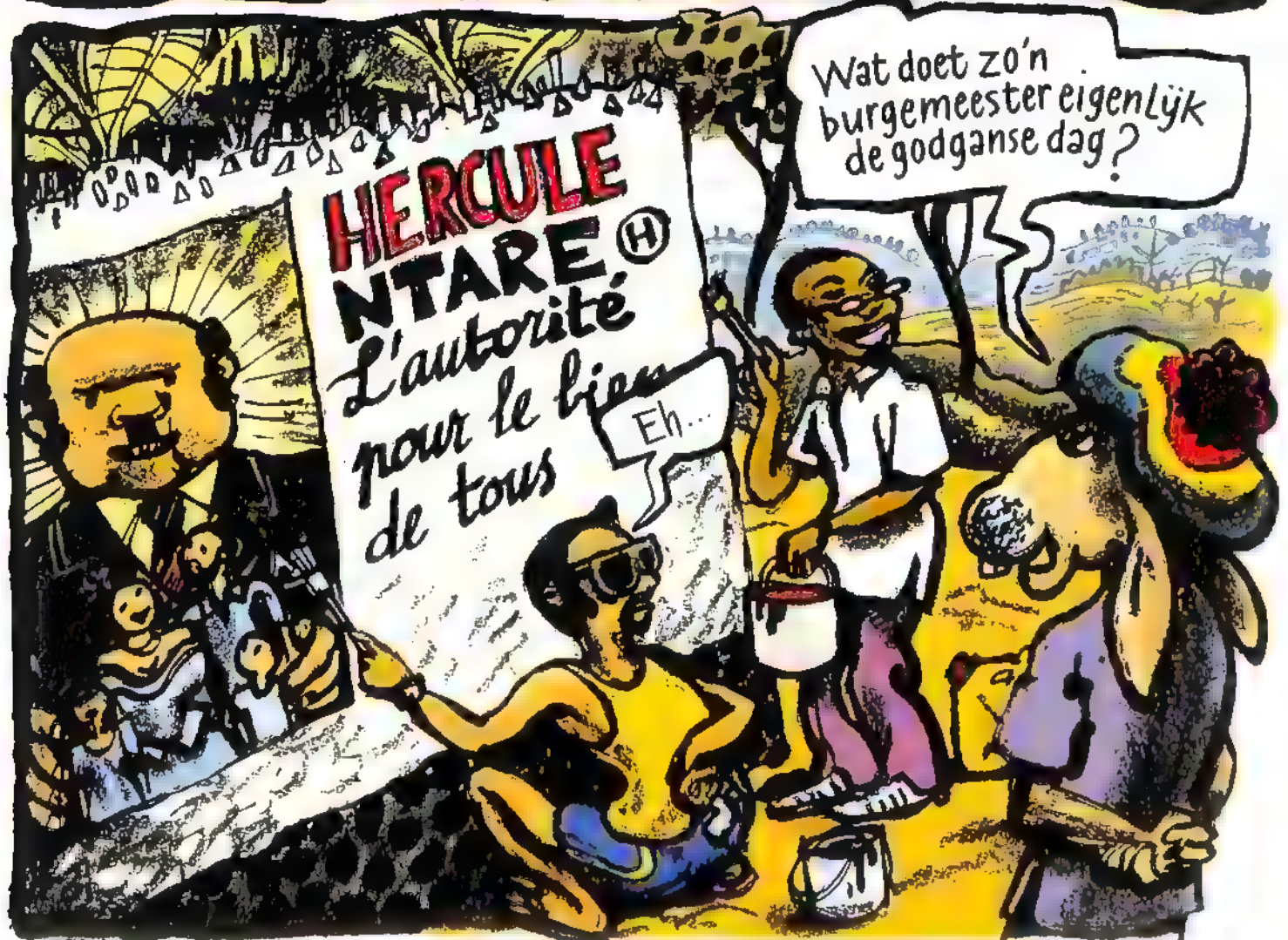

Denk je dat hij iets doorheeft?

Welnee, Liefje...

Hij heeft het veel te druk met zichzelf.

... die weldra gelogenstraft zullen worden.

Maar dat weet de haas nog niet.

Voorlopig stort hij zich vol vuur op zijn nieuwe loopbaan. Hij wordt burgemeester in plaats van de burgemeester.

Vrienden en vriendinnen, medeburgers van BURUSERI...

Het gezag is nu lang genoeg aan de macht geweest!

Het is tijd
voor verandering.

Waarom zou alleen de
burgemeester betaald
worden om niets te
doen?

Wat hij kan,
kan ik vele malen
beter.

Geef mij slechts de
kans om dat te
bewijzen.

Het enige wat ik daarvoor nodig heb, is uw steun: samen kunnen wij verandering bewerkstelligen!

BAKAMÉ, AU SERVICE DU
PEUPLE!

CHANGE NO
BURUGMISITIRI

OUI, NOUS
POUVONS!

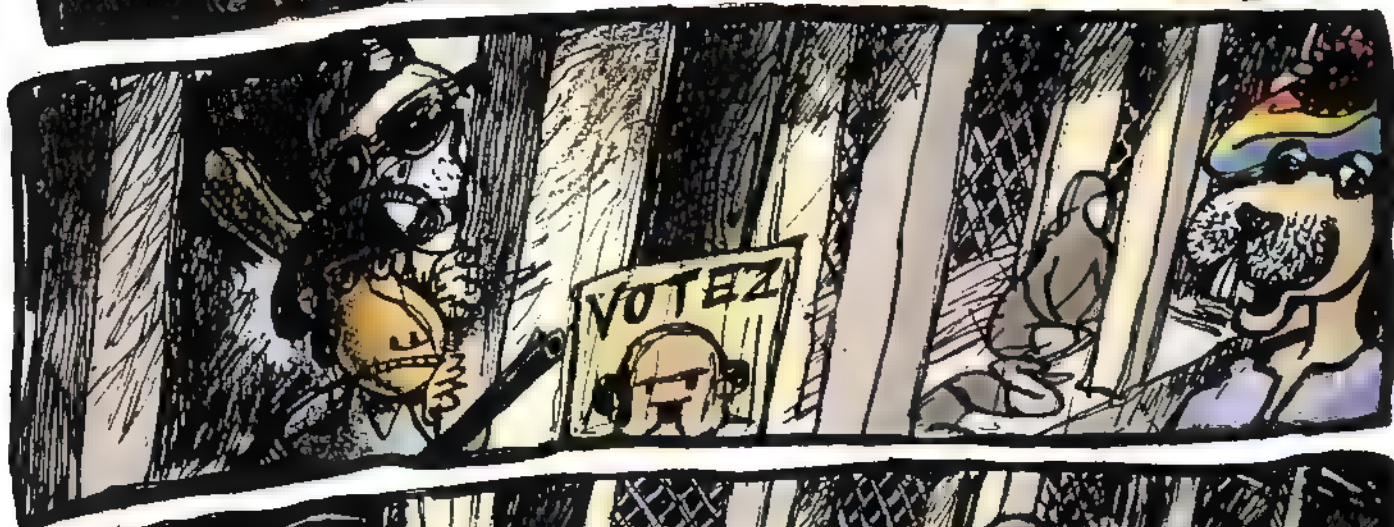
Dat laten de volijverige wetsdienaren van Buruseri zich
geen tweede keer zeggen. En die avond, wanneer de tropische
duisternis in al haar zwoele hitte over het dorp
is neergedaald...

Hij haalt elke avond
een afzakkertje bij
CHEZ LABELLE LULU.

Erg onverstandig,
want dit schijnt
een erg onveilige
buurt te
zijn...

... waar de sterke
arm zich zelden
vertoont. Hèhèhè.

Vindt u mijn dromen
nog steeds zo
onaangenaam?

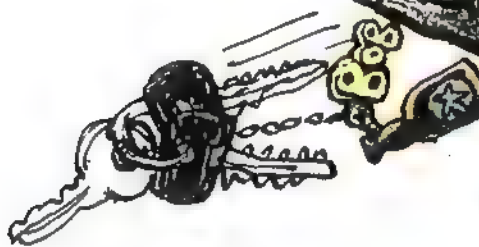
Dat viel vannacht
erg mee. Ik zal
niet in details
treden...

...maar u hebt een
bijzonder sympathieke
vrouw.

Pas op, de
koffie is heet.

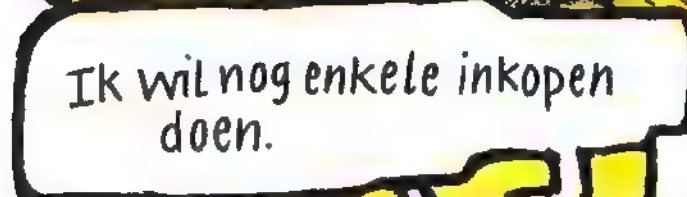
U hebt 'm al op ...
Dat hebt u rap
gedaan.

Mooi, dan
kunnen we
meteen
op weg.

Als alles meezit,
bereiken we uw dorp
morgen in de Loop
van de ochtend.

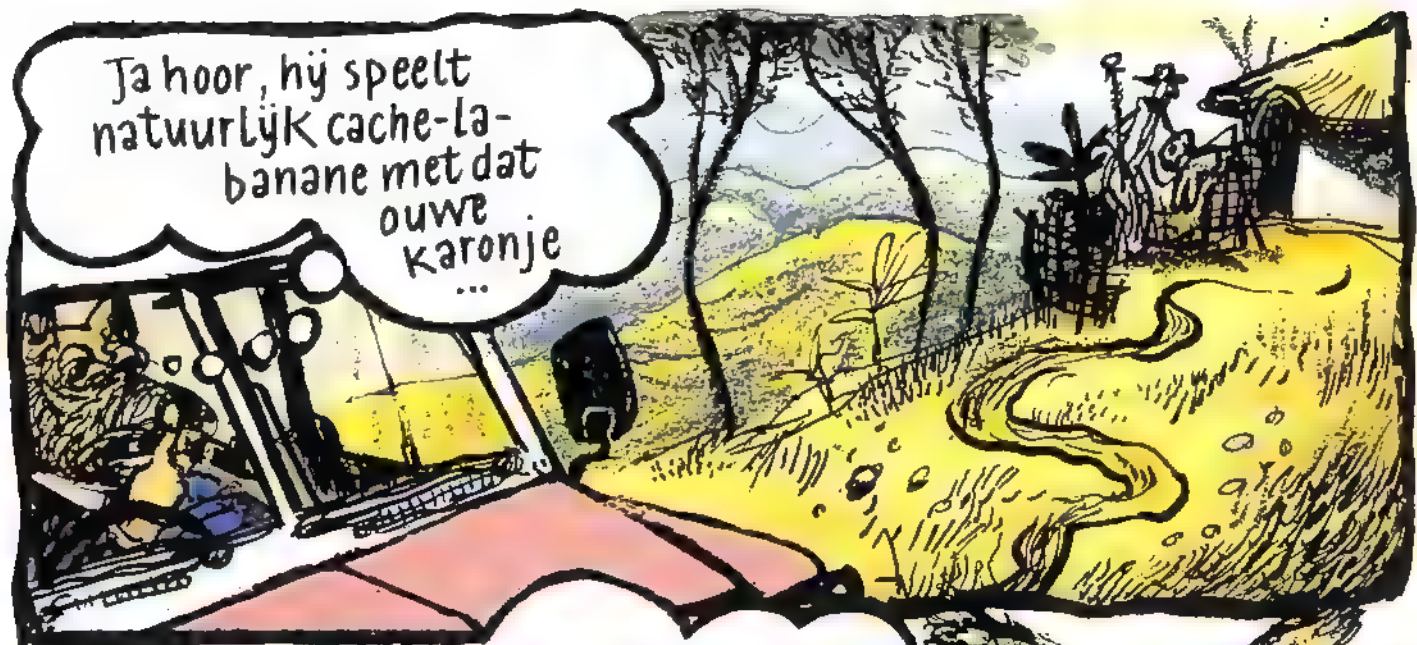
stop
hier.

Wacht op
me. Het kan
even duren,
maar wat er
ook gebeurt,

BLYF
IN DE AUTO
ZITTEN!

Bonjour,
madame.

Hihihi...

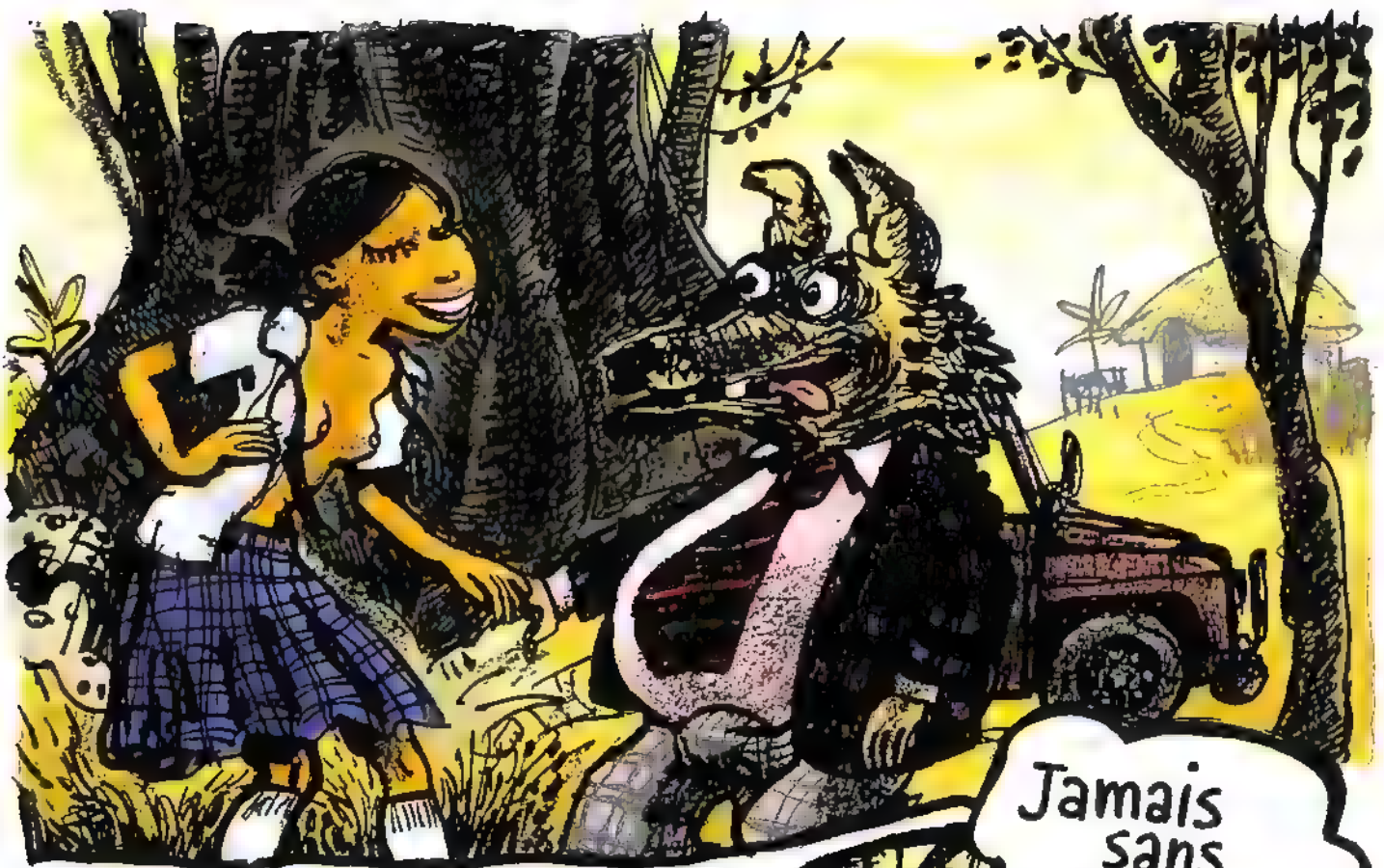

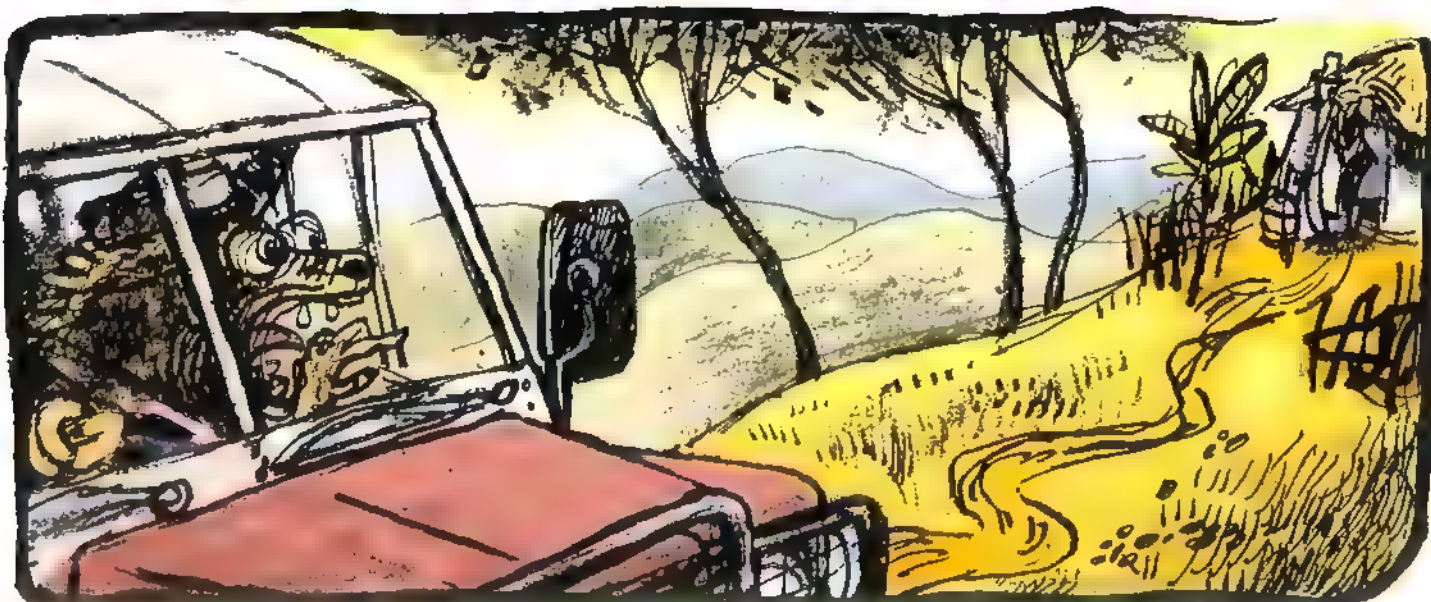
Ik moest
in de auto
blijven zitten,
zei ie.

Hij merkt
het toch
niet.

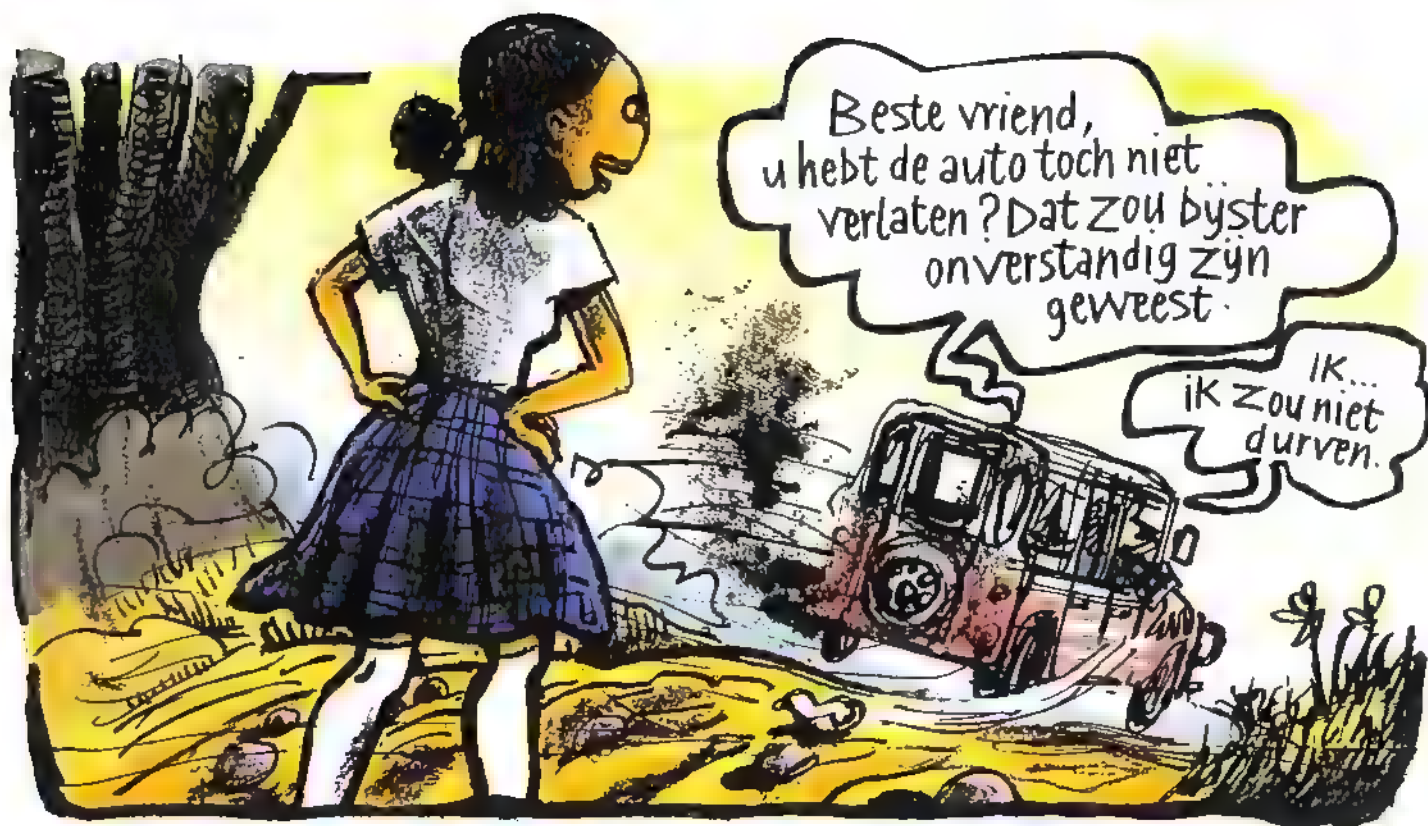
Voordat hij
Mamy Nyoko aan
haar gerief heeft geholpen,
ben ik allang
terug.

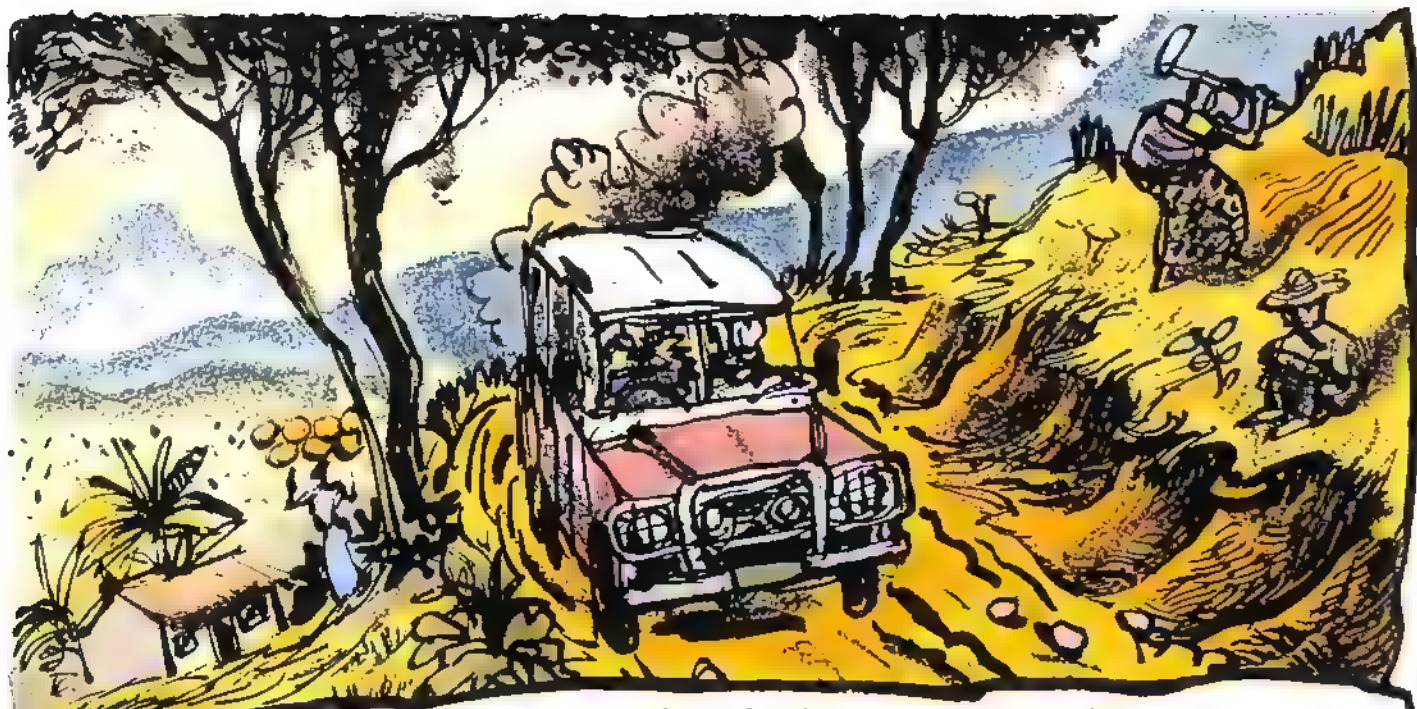

Nadat hun reis Zonder verdere incidenten is verlopen,
naderen ze de volgende morgen het geliefde dorpje Buruseri...

Vertel me over
de kwestie waarvoor u
mijn hulp hebt
ingeroepen.

Het is geen tovenaard.

Niet echt.
Meer een
eh...

ëen haas.

Een haas. Hm,
interessant.

Is de haas over het paard getild?

Met zoveel bijval en succes is het moeilijk bescheiden te blijven.

Toch zou ik maar oppassen,
als ik jou was.

... maar hij vergeet zijn oude vrienden niet.

Kadaverbek schijnt
een belangrijke GAST
bij zich te hebben.

De hele
bevolking
staat achter
me...

Hèhèhè...

... en met deze
RUGDEKKING heb ik van
niemand iets te duchten.

Geef die jongens
een banaan.

Nogmaals, vader, maak je geen zorgen. De haas weet niet wat hem boven het hoofd hangt.

Zijn succes maakt hem overmoedig. Dat speelt ons in de kaart.

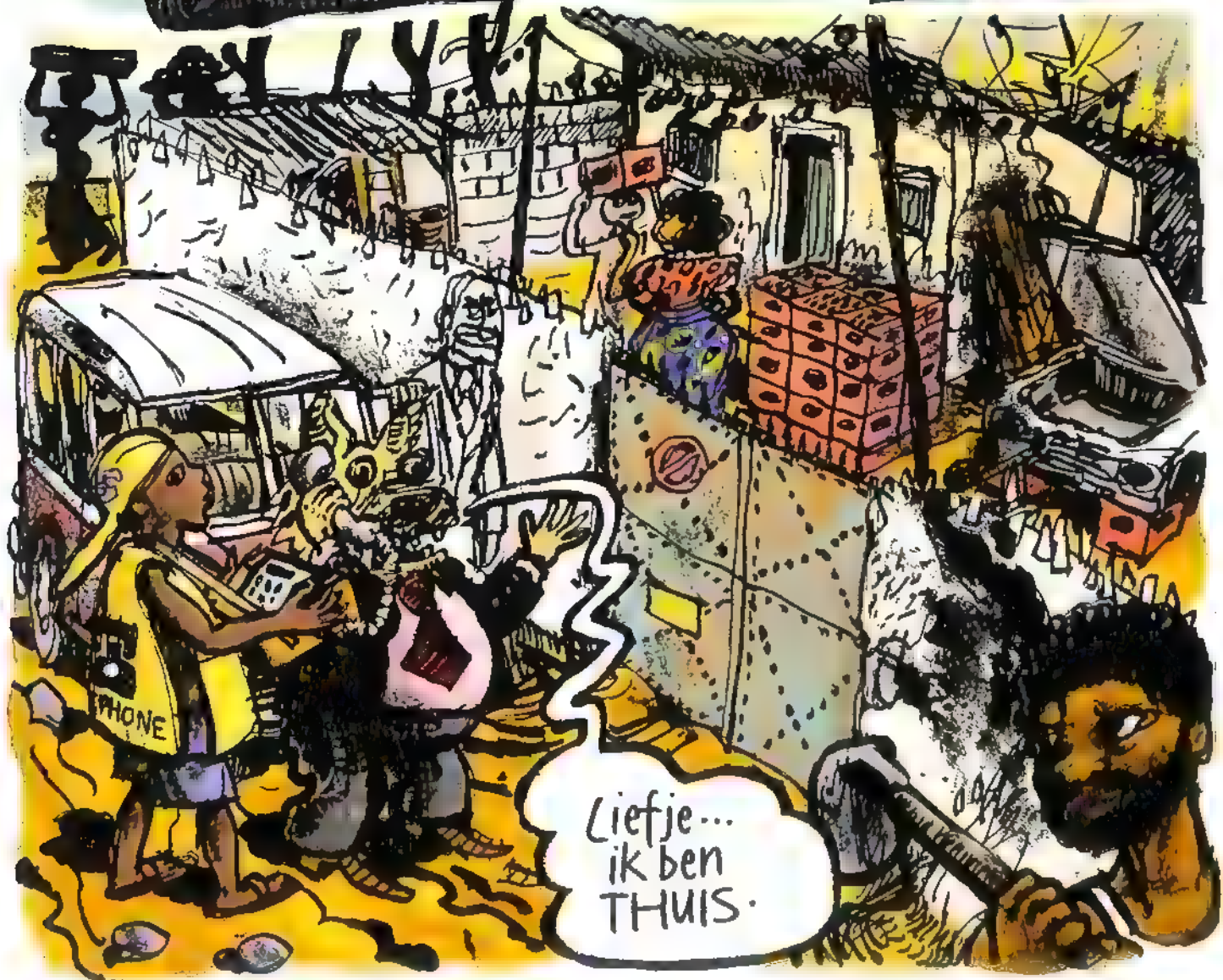
Weet je zeker dat die tovenaars hem onschadelijk kan maken?

Ik heb er alle vertrouwen in. Die haas is straks zo mak als een Lam.

Voorgoed?

Als Bwana Kero het niet kan, kan niemand het. Kan me niet schelen hoeveel het gaat kosten. Zijn prijs is de onze.

De terugkeer van de held wordt op gepaste wijze gevierd.

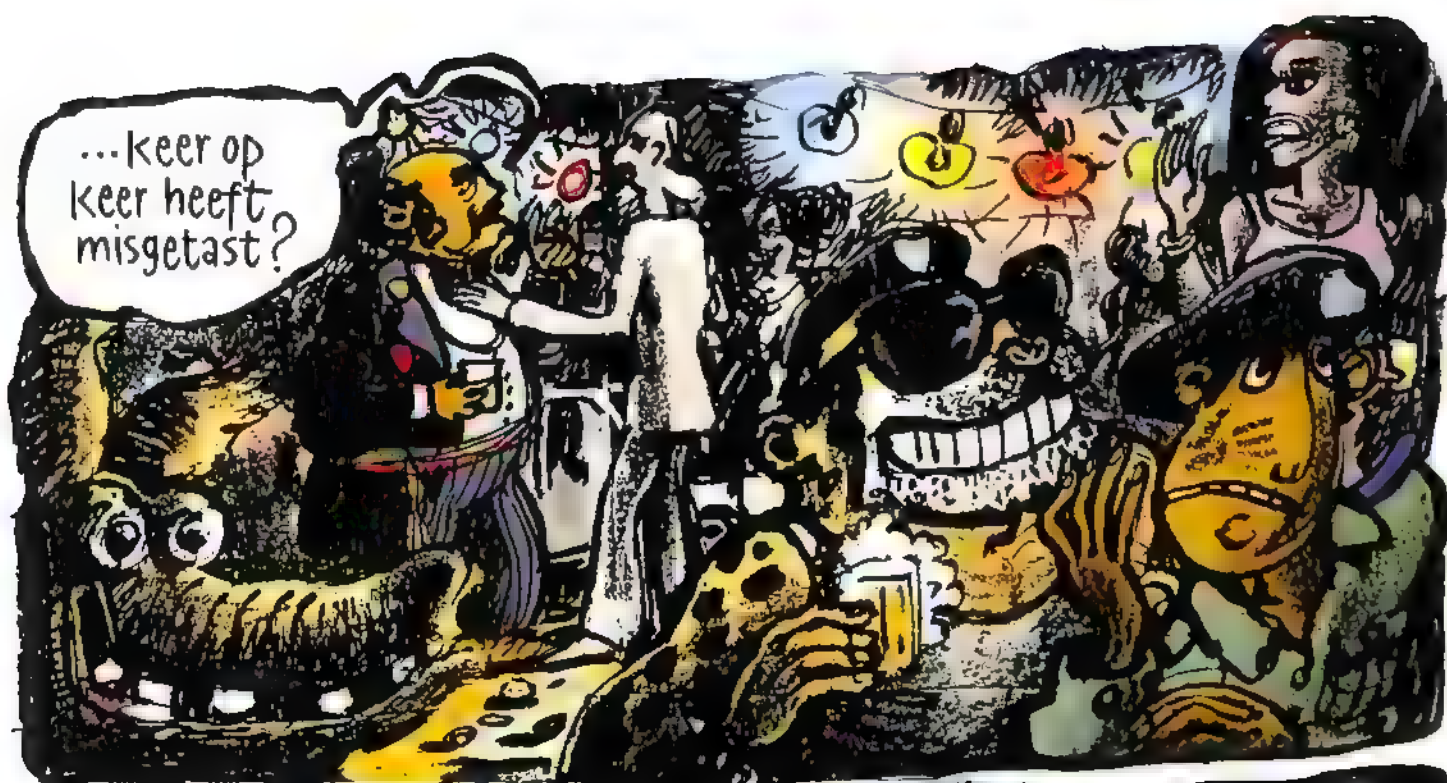
U zit met een probleem, niet?

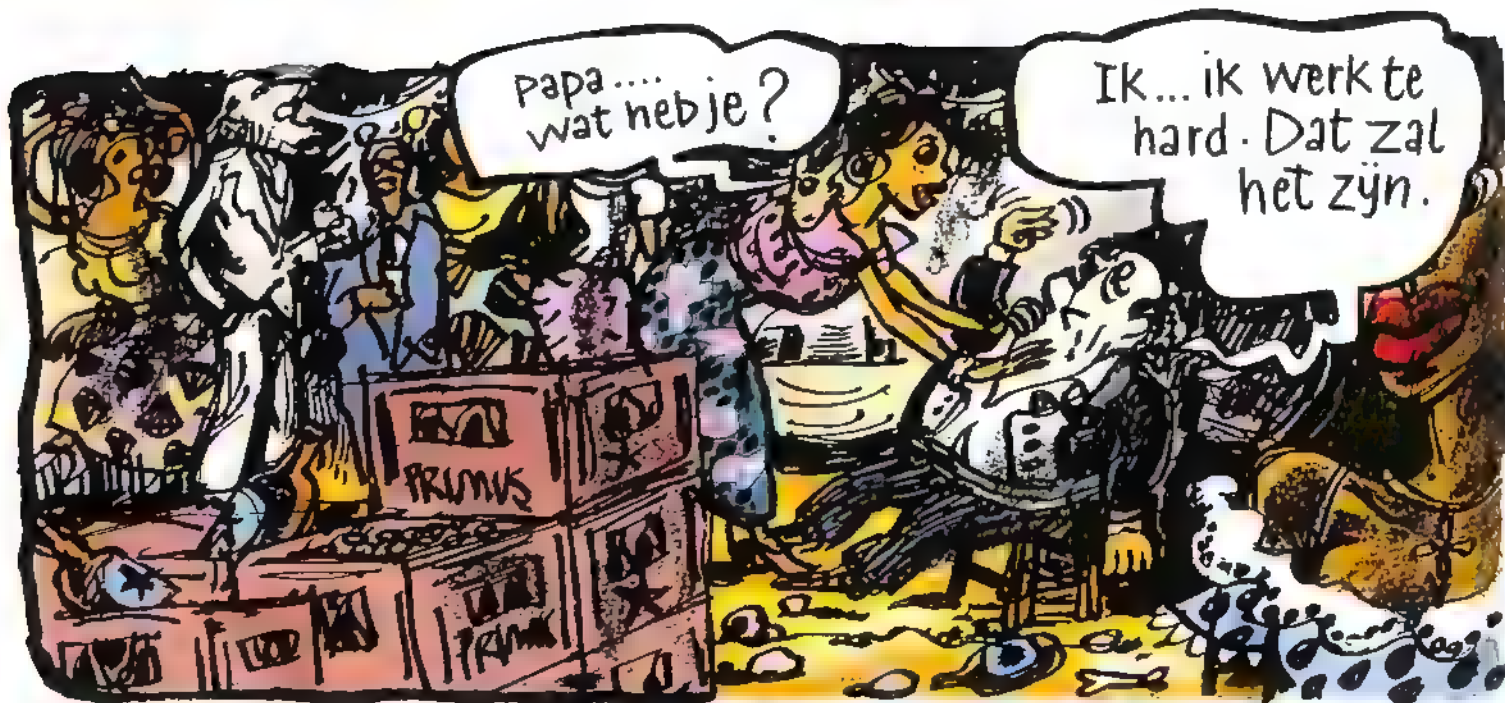
Het is me bij
aankomst niet
ontgaan dat
u politieke
tegenwind
ondervindt.

Die haas ondermijnt het
gezag. Hij moet worden
uitgeroeid, met wortel
en tak.

Wees gerust. Dat is
waarvoor ik ben
gekomen.

Wie zegt mij
dat u zult
slagen waar
de sterke
arm...

papa....
wat heb je?

Ik... ik werk te
hard. Dat zal
het zijn.

Was dat
de grote
toveraar?

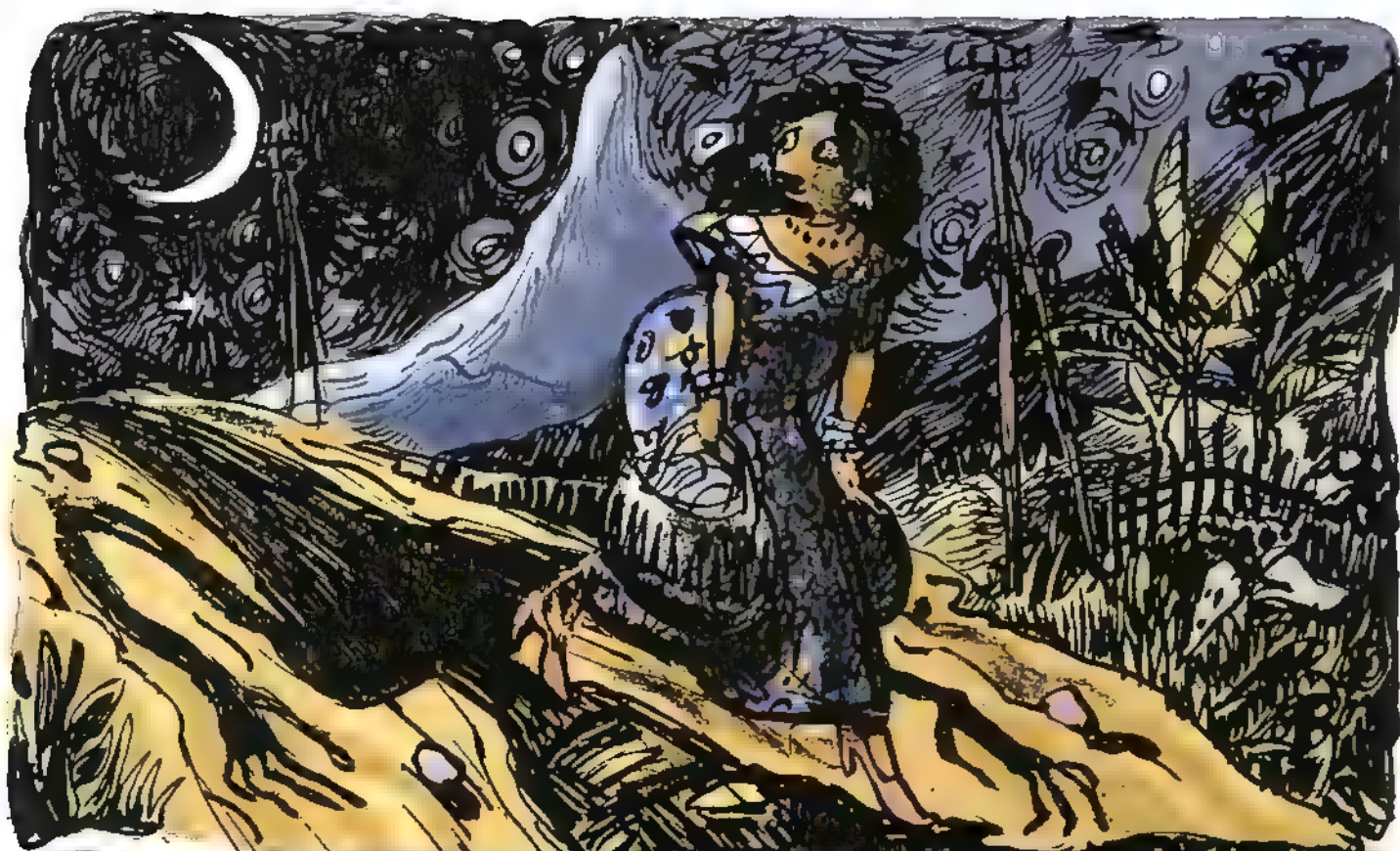
Zo indrukwek-
kend zag hij
er niet uit.
Gewoon een
oude man.

Nou, ik
heb hem
geen hand
gegeven.

En pas
op dat je
niet in
zijn ogen
kijkt.

Die nacht doen zich in en rond het dorp vreemde
verschijnselen voor.

Toegegeven, ze zijn lang niet altijd onprettig.

Elders, ten huize van Mpyisi en Fleurette. Ondanks hun gelukkige hereniging eisen de inspanningen van de reis onvermijdelijk hun tol...

...maar ook na zijn terugkeer in het echtelyk bed kan de Hyena de slaap niet vatten.

U WITURWA N'UWO YAGILIYE NEZA
ABA IGIRA IMANA. **IMIGANI n° 4357.**

Wie beloon wordt voor een
goede daad heeft GOD in
zijn bezit!

Ondankbaarheid is 's Werelds loon!

Ter zake.
Het
wordt
tijd dat
ik u
mijn
prijs
noem.

In ruil
voor mijn
diensten.

De baby
voor mij.
De haas
voor jullie.

Ik maak een
ochtendwandeling
om dit charmante
dorp te leren
kennen.

Wanneer ik terugkom,
wil ik uitsluitel van u.

Maar ik zeg
u alvast...
over mijn prijs
wordt niet
onderhandeld.

En ik zou het
zowel voor u
als voor mij
byster vervelend
vinden als blijkt
dat ik deze hele
reis voor niets heb
gemaakt.

Hoe dacht je dit
op te lossen?

Als... als het
zover is, dan...

... dan verzin
ik wel iets.

Gloeiende
ogen, Zonder
Lijf!

Daarna
veranderde.
ze in een kip
en rende kakelend
het struik-
gewas in.

Alleen een geiten-
vel, verder niets!

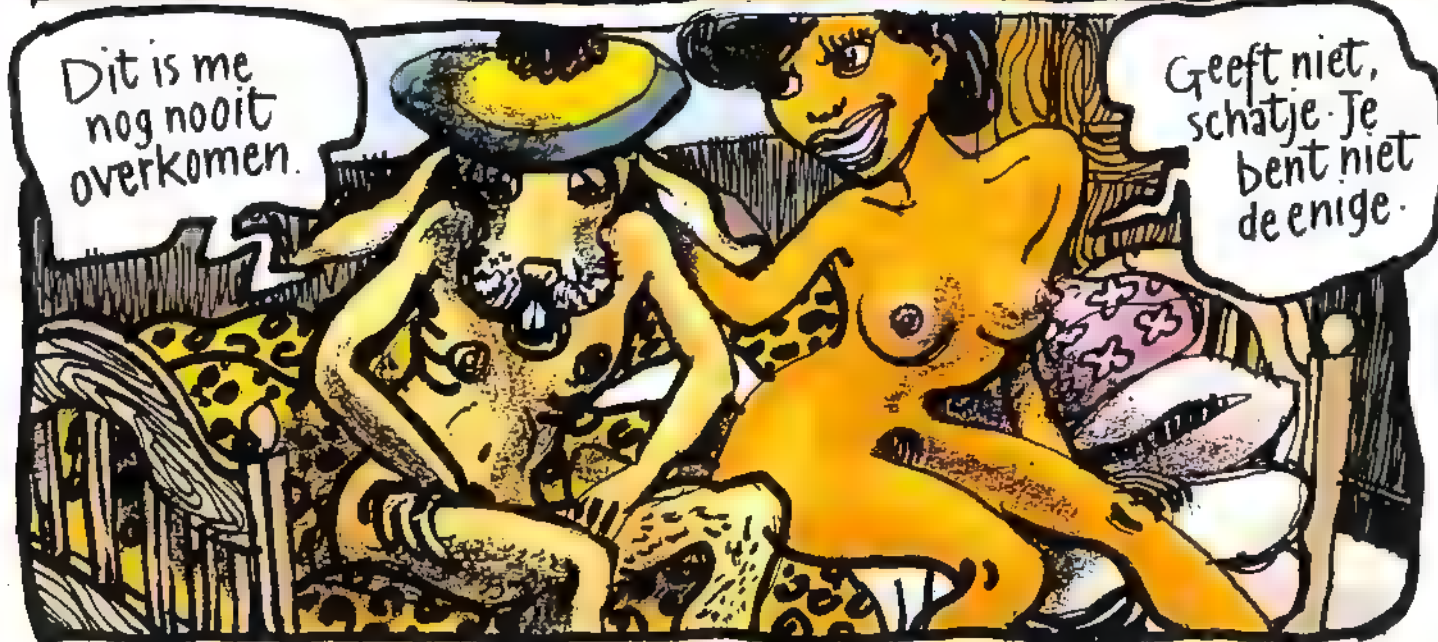

Goed,
dan zonder ik
mij af en ga mijn
voorbereidingen
treffen.

A nous deux, vriend haas...

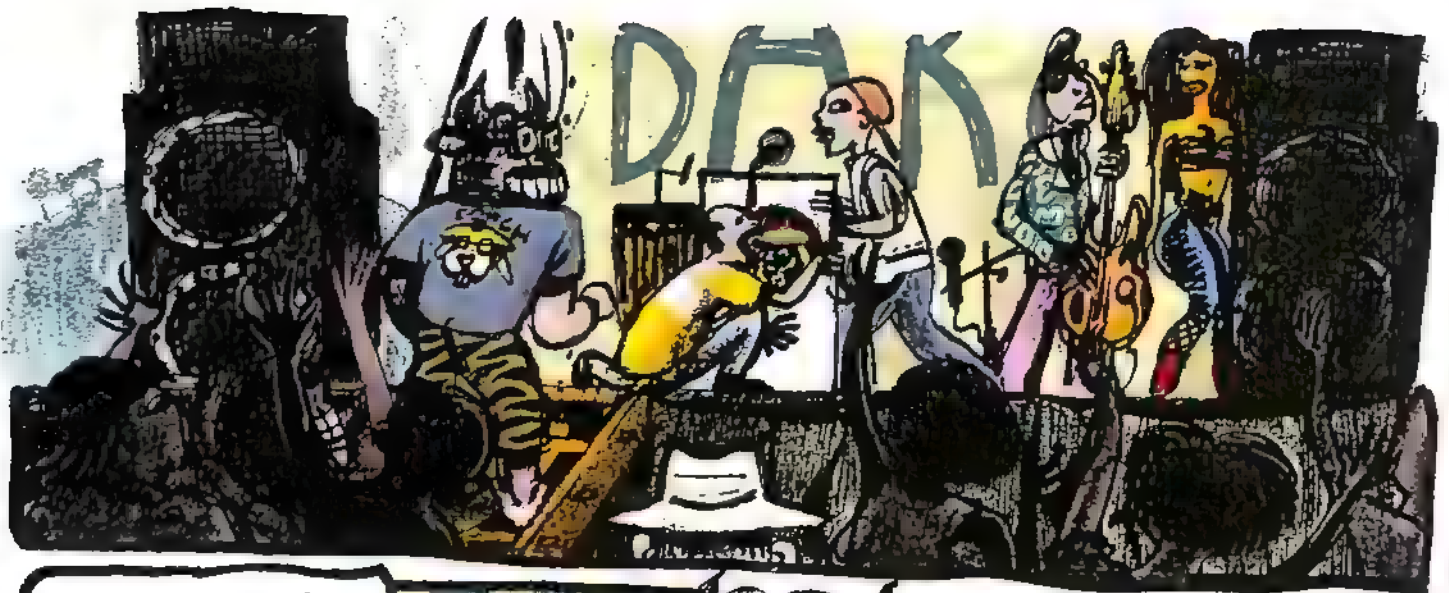

Het mag duidelijk zijn dat er zich ongebruikelijke gebeurtenissen in Buruseri voordoen.

Geliefde vrienden.
Dank voor deze
massale opkomst,

dank voor alle
steun en
vetrouwen,

Want waar zou ik
zijn zonder
jullie?

Nergens!

Bied mij
jullie schouders
...

... eerst en
vooral van
MYZELF!

Vraag niet wat je
burgemeester voor jou kan
doen, maar wat jý voor
je burgemeester kan
doen.

Als ik een
vinger vraag,
geef mij dan
je hand.
Als ik een
plank vraag,
geef mij
dan je
huis.

Als ik een geit vraag,
geef mij dan je dochter.

Zonder
armoede van velen,
geen rijkdom voor
weinigen. Armoede
is eerlijk. Wees
trots, vrienden,
want de
armen
zijn het
zout der
aarde.

La pauvreté,
c'est la richesse
de l'esprit.

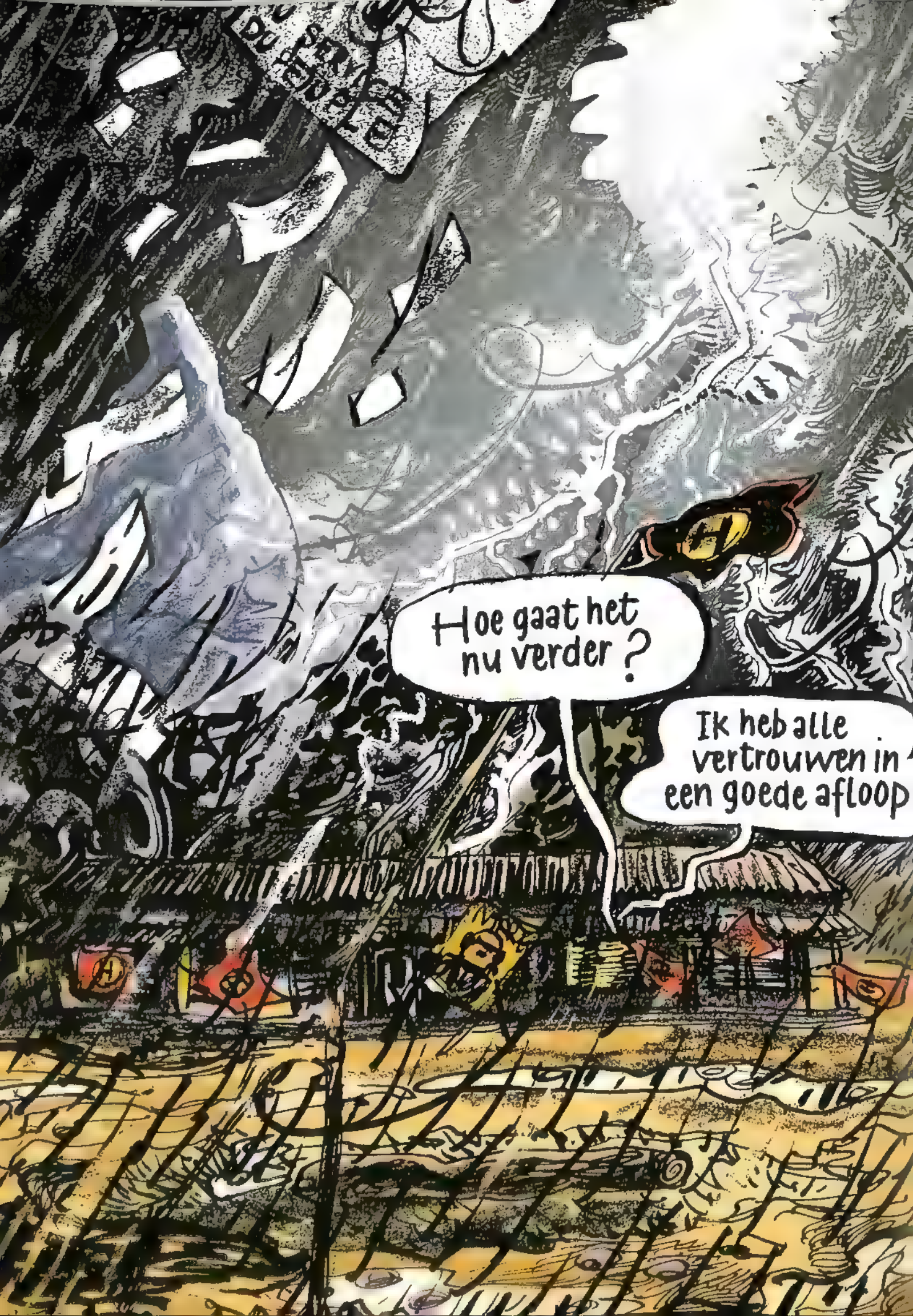

Als je verstandig
bent, haas,
verdwyn je
vanavond nog
en kom je
hier nooit
meer terug!

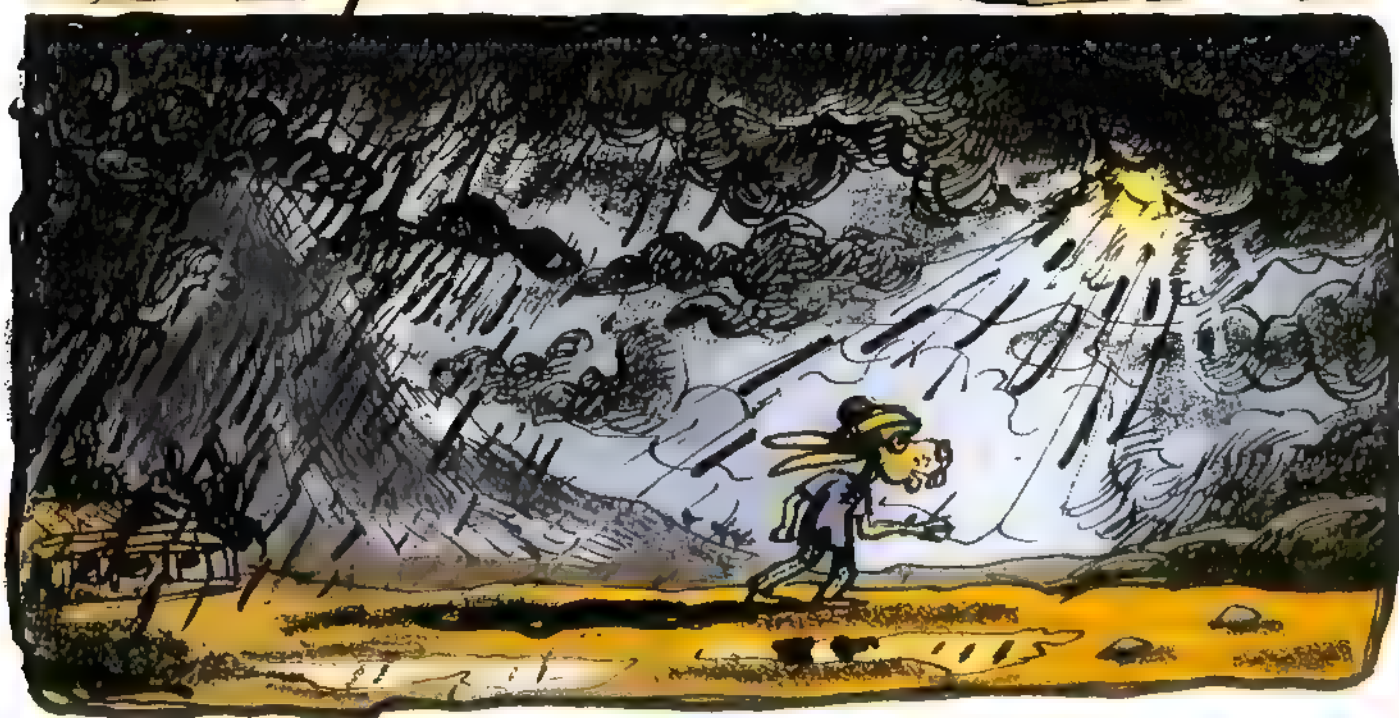
Ik...
ik blijf!

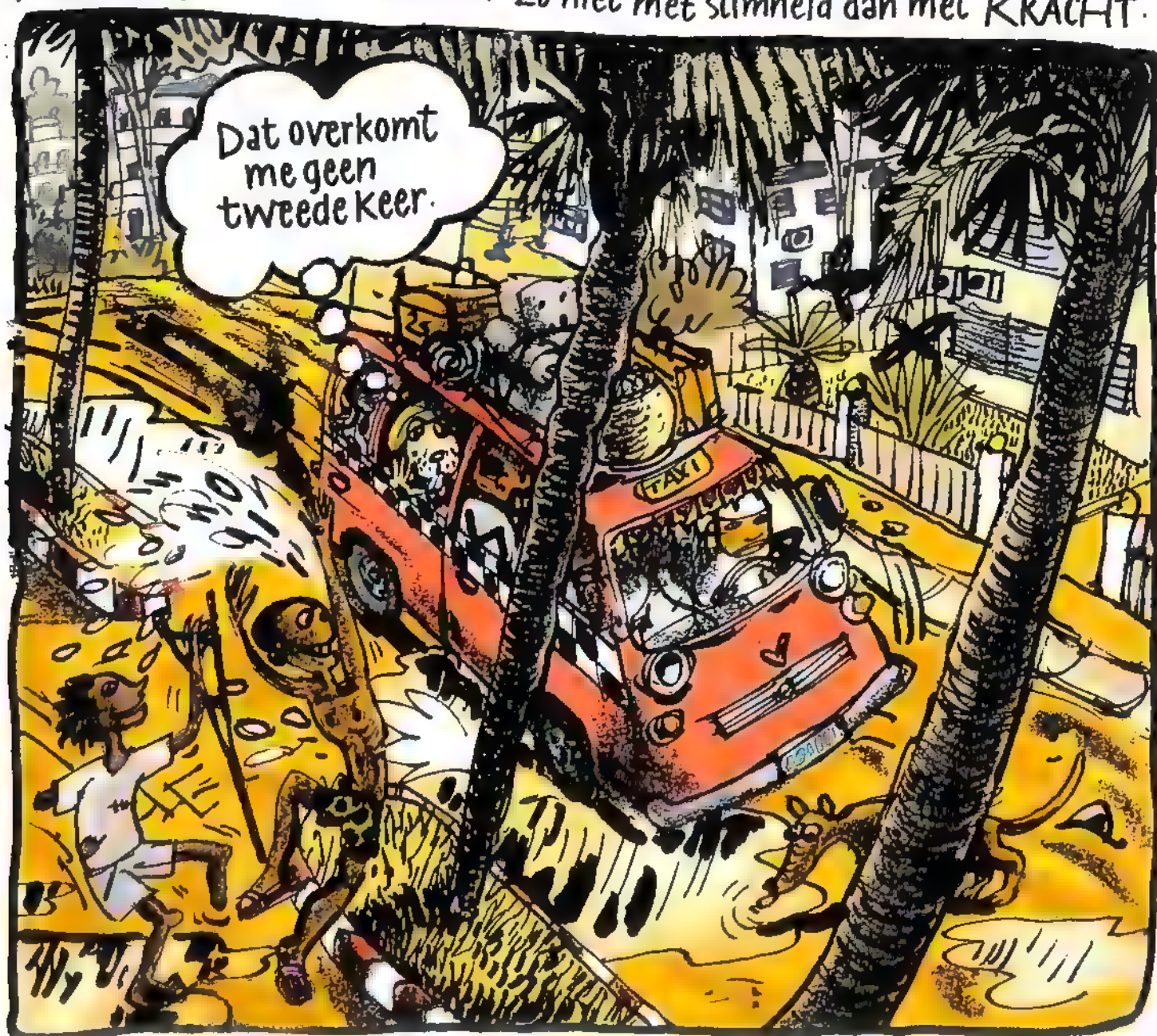
Hoe gaat het
nu verder?

Ik heb alle
vertrouwen in
een goede afloop

Bakamé is vastbesloten om het er niet bij te laten zitten. Hij zal zijn nieuwe tegenstander verslaan - Zo niet met slimheid dan met KRACHT.

Beetje SLAPJES de laatste tijd?
Nou, hiervan ga je ...

Ik wil
je hele
voorraad.

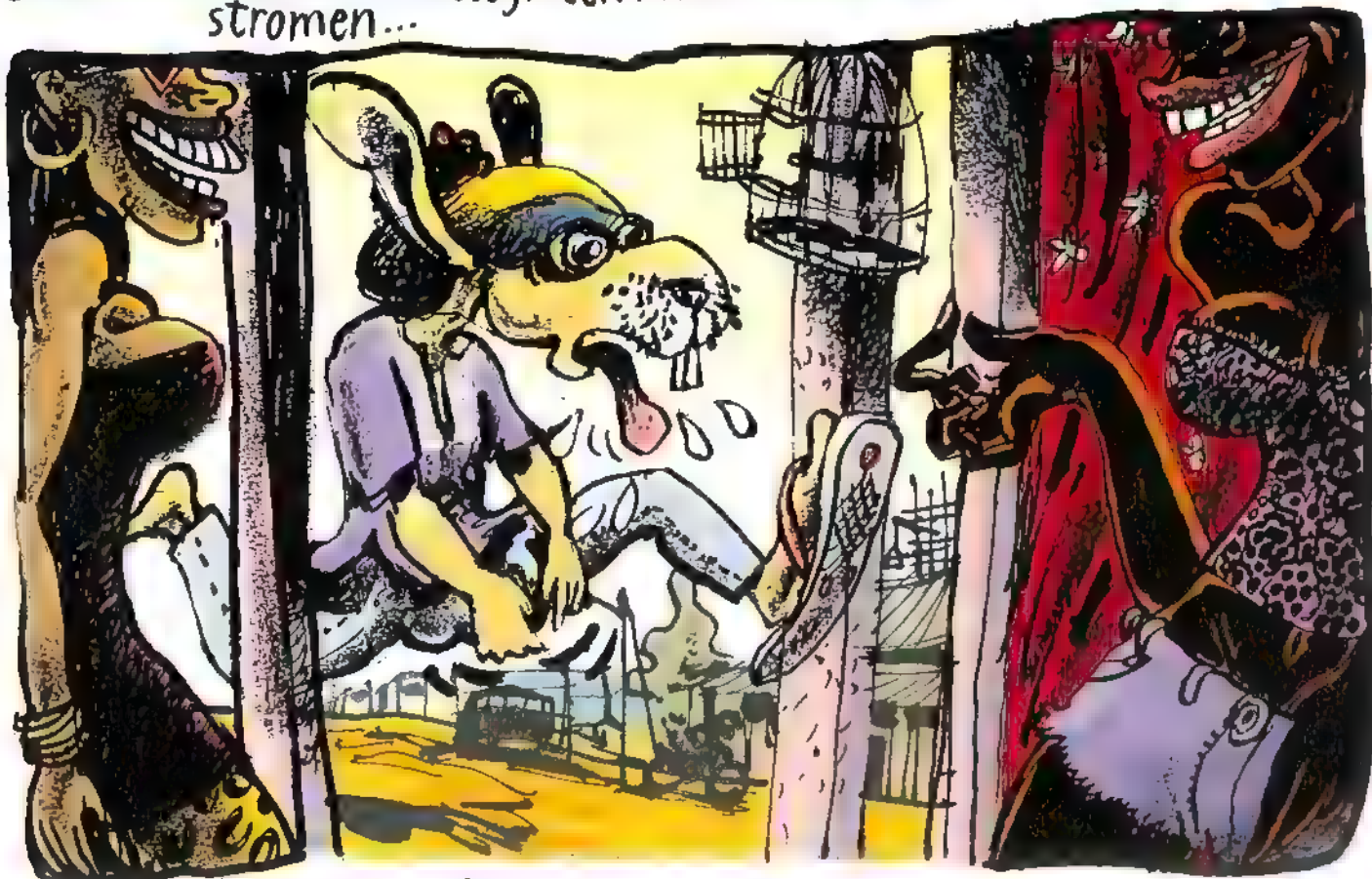
... als
een
SPEER.
Hè-
hè.

Je bent heel wat van plan,
nè? Je moet het zelf
weten, haas, maar ik ...

... raad het
je niet aan.

Bakamé voelt onmiddellijk een nieuwe Levenskracht door zijn Lichaam stromen...

... en besluit daar meteen een nuttig gebruik van te maken om zijn getaande Zelfvertrouwen te herstellen.

Het spijt me
haas...

G...goed, ik...
ik geef me
gewonnen. Ik ga
weg en...en ik
kom nooit
meer t...terug.

Daarvoor is
het nu te
laat!

Ik weet zeker
dat mijn gastheer
en zijn bevallige
echtgenote je met
open armen zullen
ontvangen.

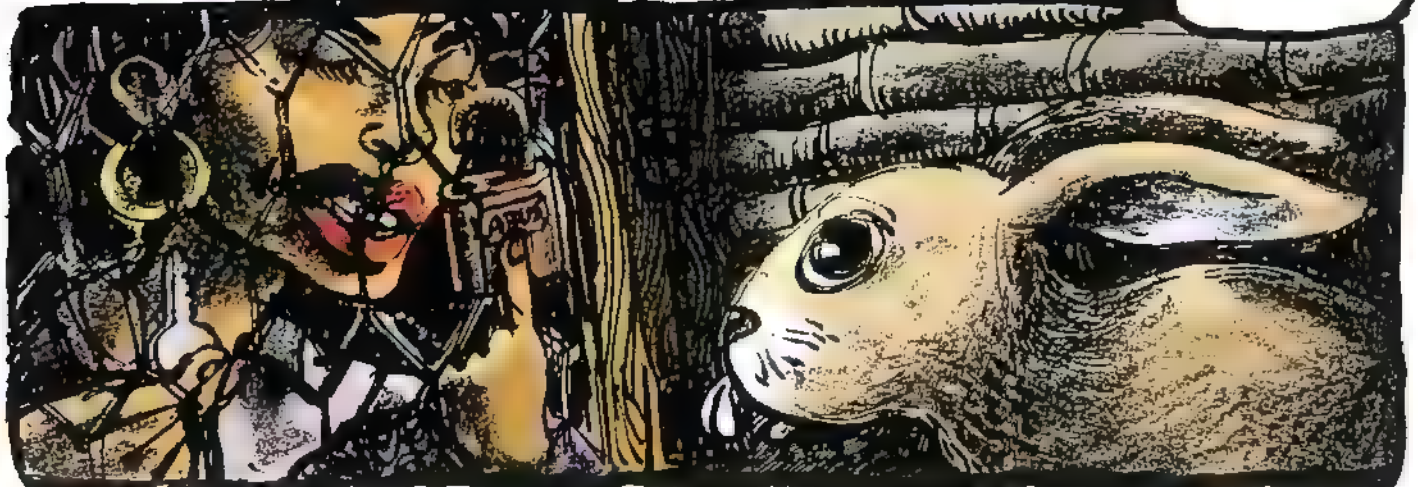

Al Bakamé's oude rekeningen werden in één klap ingevorderd...

Die nacht krijgt Mama
Immaculata nog eenmaal bezoek
van haar Zwarte engel ...

...terwijl naast haar Papa Mbogo de
slaap der onverstoorebaren slaapt, grommend
en sputterend als een opstijgende Antonov
van de Compagnie Africaine d'Aviation.

Na de zoveelste slapeloze nacht van Mpyisi ...

... is het tijd om afstand te doen en afscheid te nemen.

Bij een belangrijke gebeurtenis als deze wordt niets aan het toeval overgelaten. Het gebeurt niet vaak dat je je grootste vijand zijn welverdiende Loon kunt geven.

Deze wraak is een gerecht dat WARM wordt opgediend.

Vergeet vooral de
kruiden niet...

Goed zo.
Niet te
zuinig.

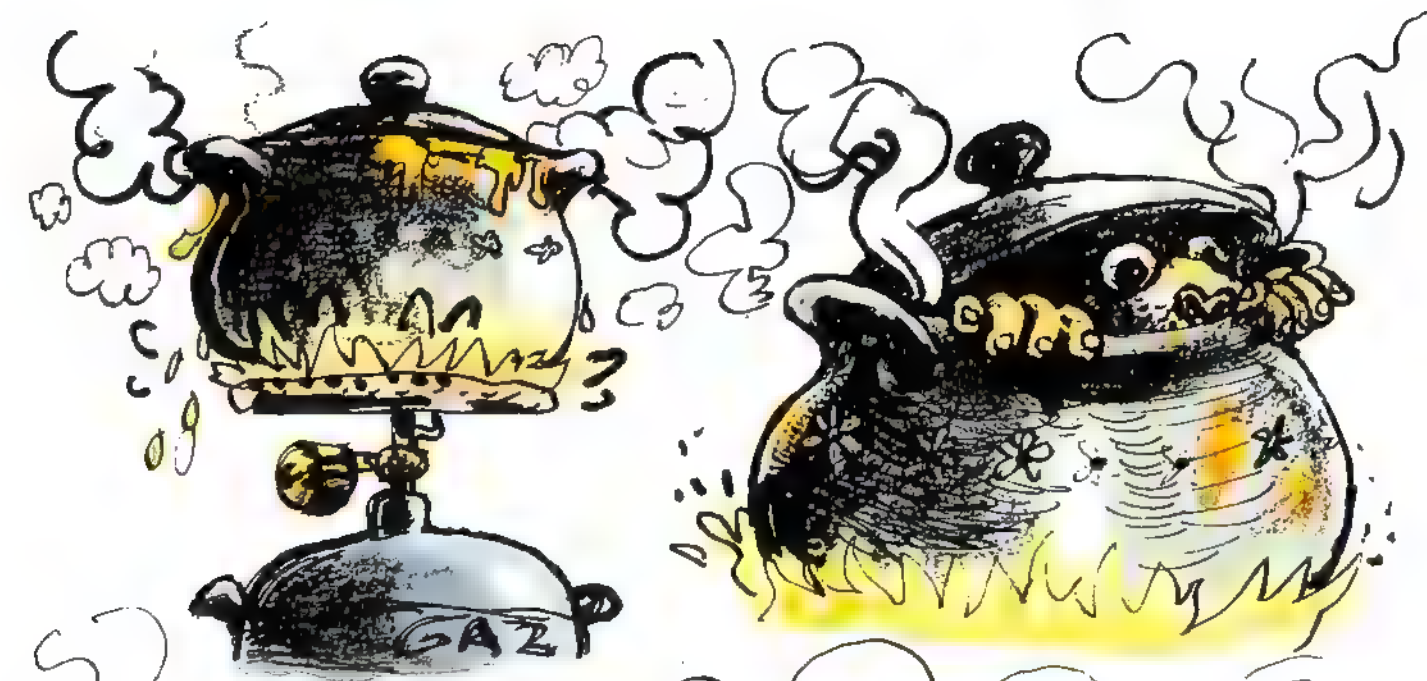
Weet u dat wel zeker? Het ruikt hier zo vreemd.

We zijn hier wel klaar, denk ik. Zin in een glaasje VIN DE PALME om even te ontspannen, Mama Immaculata?

Zo, die haas mag in zijn sop gaarkoken.

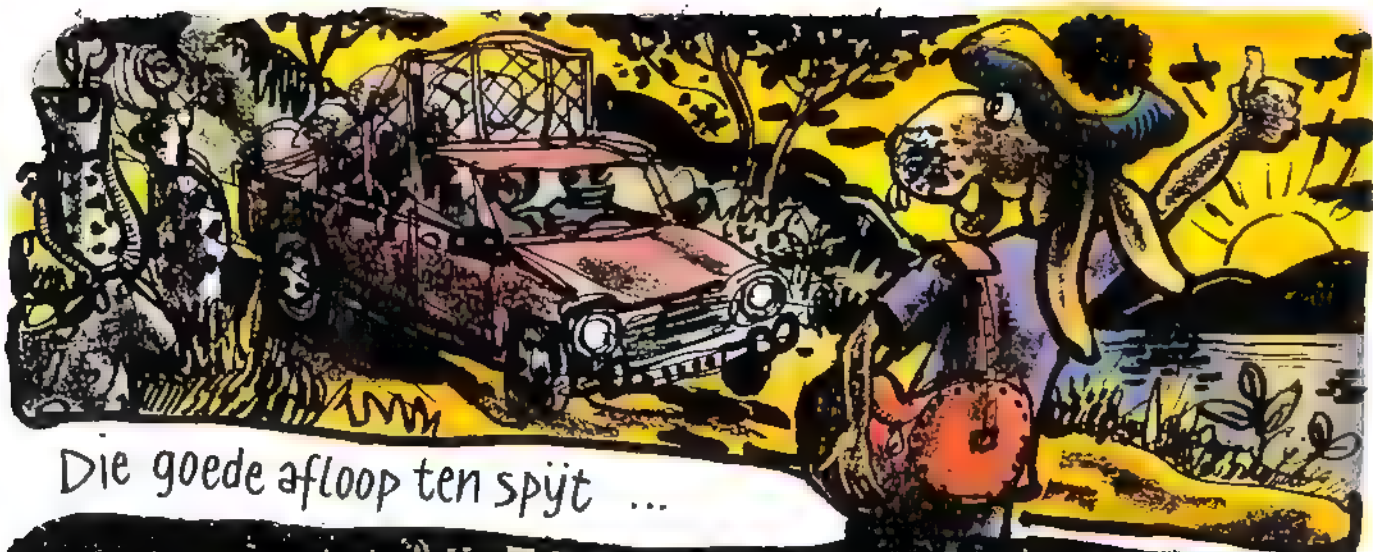

Met meer geluk dan slimheid is het Bakamē ook deze keer gelukt zijn hazenvet te redden.

Die goede afloop ten spijt ...

... Lijkt het hem verstandig voor onbepaalde tijd uit Burvseri en uit dit verhaal te verdwijnen.

Die avond hebben Mpyisi en Flevrette hun beste vrienden bij hen aan tafel genodigd voor een voedzame maaltijd.

Mes amis,

ten tweeden male
in zo korte tijd
is het mij een
onvitsprekelyk
genoegen
...

jullie te
ontvangen in
mijn huiselyk
domein, mijn
onbescheiden
woning.

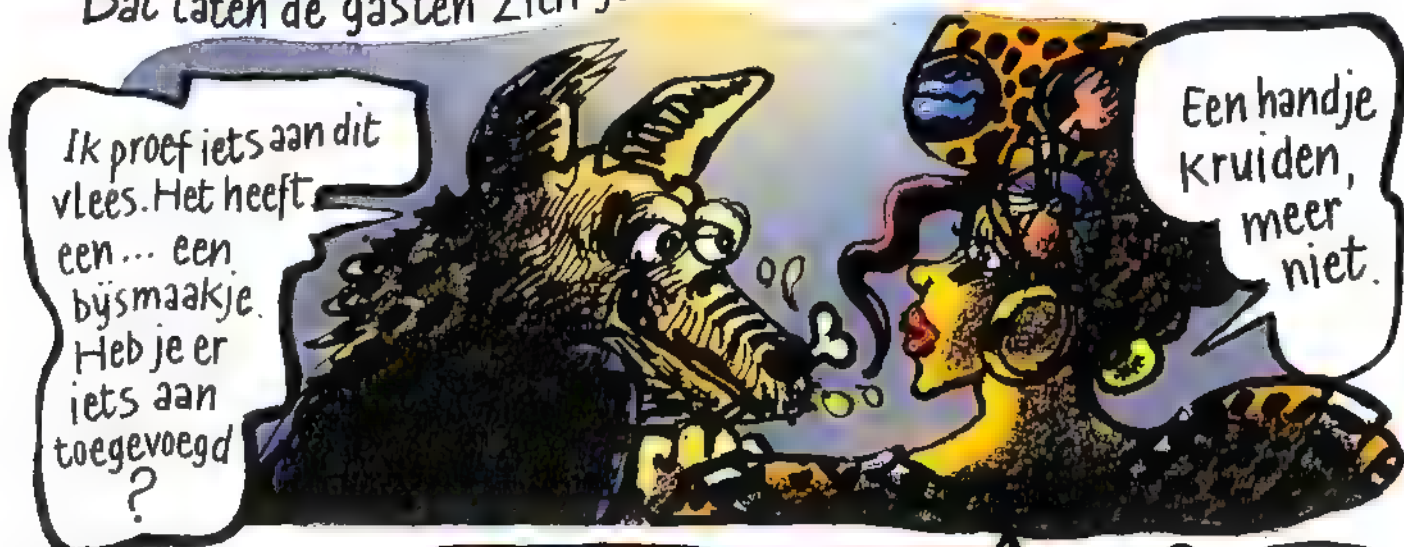
Te weten is namelijk dat de queeste die ik met gevaar voor eigen en andermans leven heb ondernomen, gedreven door de Liefde voor mijn gezin, in de eerste plaats vanzelfsprekend mijn allerdierbaarste stamhouder Achille Thēophraste Césaire Mpyisi Junior (sprekend zijn vader, toch?), met klaterend succes bekroond is geworden. De man die mij van heinde en verre vergezelde nadat hij met steigerende verontwaardiging mijn klachten had angehóord, heeft ons vergund een glimp van zijn onmetelijke gaven te ontwaren en ik betreur ten zeerste dat hij deze avond niet in persoonlijken Lijve doch slechts in de geest bij ons is om de volle erkentelykheid van mijn dank in ontvangst te nemen. Uit diepgewortelde vriendschap voor mij en uit verontwaardiging over het onrecht en de nooddrift waaronder mijn gezin al jarenlang gebukt gaat, heeft deze waarachtige heilige zijn door meditatie en godsvrucht verworven krachten aangewend teneinde het kwaad dat onze bloeiende gemeenschap als een Zwerm sprinkhanen overwoekerde, met wortel en sap uit te rukken, door de mangel te halen en onder te schoffelen. In zijn onbevattelijke wijsheid heeft onze bekommerde weldoener het dorp in het algemeen en dit huis in het bijzonder verlost van het harige duivelsgebroed, het ontaarde hondsvot, de haatzuchtige haas...

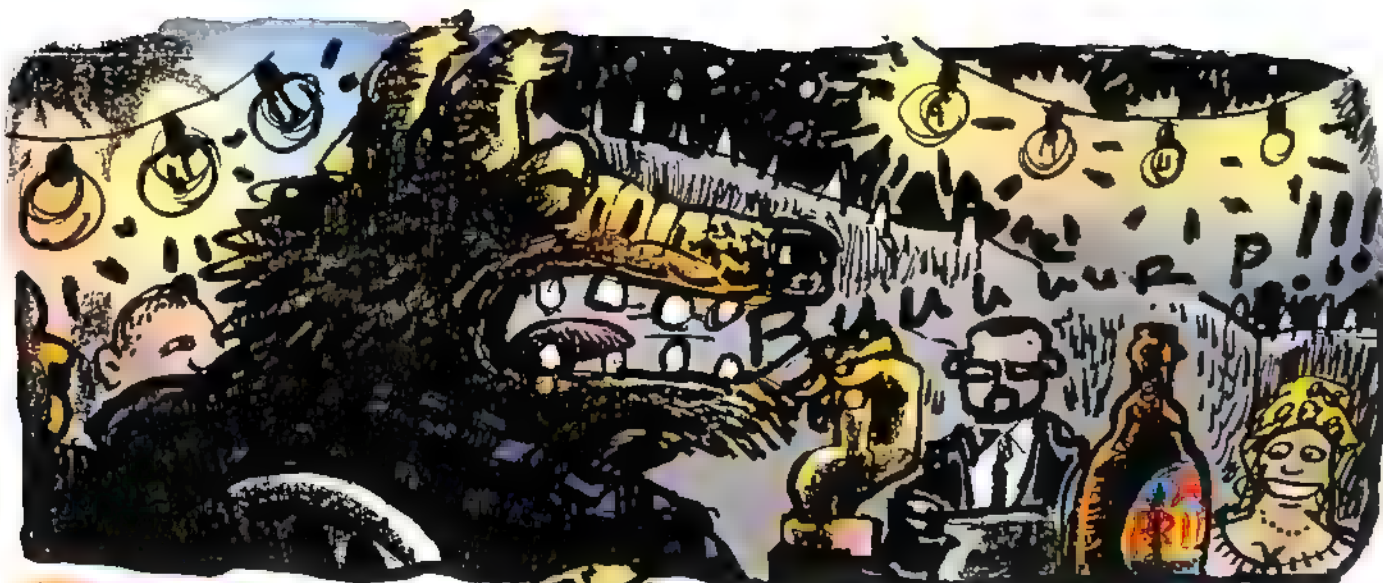
Goed gesproken, beau-fils!

... die nu nog één keer in ons midden mag verkeren alvorens door ons allen met verenigde krachten langs Lichamelijke weg voor eens en altijd te worden uitgescheten!

Dat laten de gasten zich geen tweede keer zeggen.

Wacht! Het laatste
brokje is voor kleine
Achille. Hij kan niet
vroeg genoeg leren
om hazenvlees
te eten.

slaapt hij nog steeds?

Ik
ga
hem
wel
even
halen.

AAAT!

Epiloog

SINJYE WAHERA HAHERA UMUGANI

Dit is niet mijn eind, maar wel dat van het verhaal.

Negen maanden na de gebeurtenissen bevalt Mama Immaculata van een kerngezonde Zoon met helderblauwe ogen, die ze Théodore Dieudonné noemt.

Ntare is met een verpletterende meerderheid verkozen als burgervader van Buruseri. In het dorp is alles bij het oude gebleven. Nou ja, bijna alles...

Nee, nee...
als ik jou was,
bleef ik nog
even uit de
buurt. In elk
geval tot
Fleurette weer
zwanger
is.

En je
weet hoe
Kadaverbek is:
buiten de deur
een kruisraket
en thuis een
afgebrande
Lucifer.

... want Bakamé is nog altijd niet teruggekeerd.

dat kan dus nog
wel even duren.

Zeg, ik moet neerleggen
... ik heb klanten...

★ Waar geen onmin heerst
daar slapen vijf mensen
onder 1 hazenvel.

Grote oorzaken, kleine gevolgen. Het vliegtuig met aan boord het nationale voetbalelftal ('Vive les Imibu!'), stort kort na het opstijgen neer. Sabotage of nalatigheid? Het spoor leidt naar de woning van de nietsvermoedende Mpyisi.

Mpyisi weet maar al te goed wie de ware schuldige is: Bakamé, de haas die misbruik maakt van andermans zwakheden om er zelf beter van te worden. Hij besluit tandenknarsend dat er voor eens en altijd een einde moet komen aan het wangedrag van zijn aartsvijand. Om zijn prille gezinsgeluk te verdedigen is hij zelfs bereid een gevaarlijke reis te ondernemen. Een reis die hem zal leiden naar het hart van de duisternis...

De wraak van Bakamé is een kleurrijke adaptatie van een Afrikaanse fabel met een grote dosis zwarte humor, erotiek en fantasie. 320 bladzijden vol begeerte, geweld en magie.

